

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA
W DRAWSKU POMORSKIM**

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

POWIATU DRAWSKIEGO

ZA 2017R.

DRAWSKO POMORSKIE 2017

Niniejsze opracowanie stanowi kompendium wszystkich działań podjętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim na rzecz poprawy stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie drawskim

Misja państwowej inspekcji sanitarnej jest realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przez niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Podejmowane działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego na podległym terenie poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych powodowanych warunkami środowiska. Szczególne działania o szerokim zakresie prowadzone są w kierunku szerzenia oświaty zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, określone w ustawie z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do których należą: ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem czynników środowiska, w którym żyjemy i zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych..

Działania prowadzone są w obszarach, które mają zabezpieczać realizację wspomnianego celu i dotyczą:

- sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, polegającego m.in. na uzgadnianiu projektów planów zagospodarowania przestrzennego, ustalanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych czy uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych,
- sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i zdrowotnych określonych dla poszczególnych obszarów naszego życia, takich jak środowisko, szkoła, praca, czy szeroko rozumiana żywność i żywienie,
- prowadzenia działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i chorób wynikających z warunków pracy,

- inicjowania i prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej zmierzającej do kształtowania właściwych postaw i zachowań zdrowotnych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze powiatu drawskiego, w którego skład wchodzi :

- gminy miejsko-wiejskie: Drawsko Pomorskie, Złocieniec, Czaplinek, Kalisz Pomorski
- gminy wiejskie: Ostrowice, Wierzchowo.

Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2017r. obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami, który był opiniowany przez Starostę Powiatu Drawskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje zadania na terenie powiatu drawskiego z zakresu zdrowia publicznego, a w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- Higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów rzutku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych

Ocenę sporządzono w oparciu o dokonaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim analizę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oraz wyniki czynności kontrolnych przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Drawsku Pomorskim, których celem jest ustalenie stanu rzeczywistego i stwierdzenie czy ten stan jest zgodny z przepisami prawa sanitarnego, a w konsekwencji zapobieżenie lub wyeliminowanie stanu niezgodnego z

wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi lub stanu zagrażającemu życiu, zdrowiu ludzi, a wynikającemu z naruszeń tych wymagań.

Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2017r. obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia

oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami, który był opiniowany przez Starostę Powiatu Drawskiego. Zaplanowano przeprowadzenie kontroli i wizytacji w 1090 Obiektach. W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody zaplanowano 173 próbek do badań laboratoryjnych oraz zaplanowano 1000 oznaczeń fizycznych w zakresie higieny procesu nauczania. W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu drawskiego na dzień 31 grudnia 2017r..

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu drawskiego na dzień 31 grudnia 2017r..

EPIDEMIOLOGIA

Na terenie powiatu drawskiego w wykazie obiektów na rok 2017 objętych nadzorem przez obszar epidemiologii PSSE w Drawsku Pom istnieje 74 obiekty.

W 2017 roku na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom przeprowadzono 123 kontrole, w tym 20 kontroli w punktach szczepień w ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych w tym:

	Liczba zachorowań		Zapadalność (na 10 tys.)	
	2016 rok	2017	2016 rok	2017 rok
1.1 Zatrucia i zakażenia pokarmowe	6 hospitalizacji)	1 hospitalizacja	1,0 (1,0)	0,17(0,17)
1.1.1 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, które wystąpiły od 01.01.2016r. do 31.12.2016 r.	0	0	0	0
1.2 Decyzje administracyjne wydane 2016r. na podstawie art.5 ust.1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi	0	0	0	0
1.3 Wirusowe zapalenie wątroby	14	9	2,4	1,5
1.3.1 WZW „A”	0	1	0	0,17
1.3.2 WZW „B”	5	2	0,85	0,34
1.3.3 WZW „C”	9	6	1,5	1,0
1.4 Grypa sezonowa, grypa wywołana wirusem A/H1N1	3200, / 2	9278	544, / 0,34	1577/0,34
1.5 Choroby wieku dziecięcego	380	327	64,6	55,6
1.5.1 Odra	0	0	0	0
1.5.2 Ostre porażenie wiotkie do 14 r.ż	0	0	0	0
1.5.3 Krztusiec	9	0	1,5	0
1.5.4 Ospa wietrzna	363	323	61,7	55
1.5.5 Różyczka	4	1	0,68	0,17
1.5.6 Świnka	4	3	0,68	0,51
1.6 Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i /lub mózgu	4	5	0,68	0,85
1.6.1 Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu	1	4	0,17	0,68
1.6.2 Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych /mózgu	3	1	0,51	0,17
1.6.3 Wirusowe zapalenie mózgu	0	0	0	0
1.7 Inwazyjna choroba meningokokowa	0	0	0	0
1.8 Borelioza z Lyme	105	84	17,9	14,3
1.9 Styczność, narażenie na wściekliznę- potrzeba szczepień	109 (20 szczepień)	108(12)	18,5 (3,4)	18,4(2,0)
1.10 Choroby przenoszone drogą płciową	0	1	0	0,17
1.11 Gruźlica	4	4	0,68	0,68
2.0 Realizacja szczepień ochronnych	0	0	0	0
2.1 Niepożądane odczyny poszczepienne	0	0	0	0

Monitoring sytuacji epidemiologicznej powiatu świdwińskiego prowadzony jest w oparciu o rzetelną analizę chorób zakaźnych oraz nadzór epidemiologiczny i weryfikację zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego opracowane przez NIZP-PZH. Od wielu lat prowadzone są przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej działania edukacyjne wśród lekarzy i innych pracowników ochrony zdrowia celem poprawy czułości nadzoru epidemiologicznego poprzez dopełnianie obowiązku zgłaszalności wszystkich rozpoznanych chorób zakaźnych podlegających rejestracji, co skutkuje zwiększoną liczbą zgłoszeń, a tym samym daje możliwość oceny rzeczywistej sytuacji epidemiologicznej w tym zagrożen zdrowotnych w populacji.

1.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe.

1.1.1. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, które wystąpiły w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017r.

Na terenie powiatu drawskiego w okresie od 01.01.2017r. do 31.12.2017r. nie odnotowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

1.2 Decyzje administracyjne wydane od 01.01. – 31.12.2017r. na podstawie art. 5, ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 151.)

Zarówno w 2016 jak i 2017 Państwowy Powiatowy Inspektor w Drawsku Pom. w w/w okresie nie wydał decyzji administracyjnych nakazujących osobom podejrzanym lub osobom, u których rozpoznano zakażenie lub zachorowanie na chorobę zakaźną, poddawanie się obowiązkom wynikającym z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz.151.).

1.3 – 1.8 Wirusowe zapalenie wątroby

1.3. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenia wątroby należą do jednego z wiodących problemów zdrowia publicznego na świecie. Do tej pory wykryto następujące wirusy odpowiedzialne za powstawanie wirusowego zapalenia wątroby (hepatitis viralis) - A (HAV), B (HBV), C (HCV), D (HDV), E (HEV), G (HGV). W Polsce najczęściej zachorowania wywołują wirusy A, B, C, rzadziej dochodzi do skojarzonego zapalenia wątroby zarówno wirusem B i C.

Ze względu na konieczność zapewnienia porównywalności z danymi z wcześniejszych lat, wszystkie przypadki WZW C w latach 2009-2014 były w Polsce kwalifikowane równocześnie w oparciu o dwie definicje, tj. wprowadzoną w 2009r. i zmodyfikowaną w 2014r. oraz wprowadzoną w 2005r. Od 2015r. przypadki WZW C są kwalifikowane tylko w oparciu o definicje wprowadzoną w 2014r.

1.3.1. Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”

Wirusowe zapalenie wątroby typu B wywołuje wirus HBV. Do zakażenia dochodzi najczęściej drogą naruszenia ciągłości tkanek (droga parenteralna), które może być związane z zabiegiem medycznym (np. niezachowanie procedur aseptycznego postępowania) lub pozamedycznym (np.

zabiegi kosmetyczne, fryzjerskie czy tatuaże), możliwe jest również zakażenie drogą kontaktów seksualnych.

W okresie od 01.01.-31.12.2017r. w powiecie drawskim odnotowano 2 zgłoszenia zachorowania na WZW typu „B”. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego w związku ze zgłoszeniem zachorowań na WZW typu „B” ustalano osoby z kontaktu. Poinformowano lekarzy rodzinnych osób z kontaktu z chorym o konieczności objęcia nadzorem lekarskim. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. otrzymał pisemne potwierdzenie objęcia nadzorem lekarskim osób z kontaktu.

1.3.2. Wirusowe zapalenie wątroby typu „C”

Wirusowe zapalenie wątroby typu C występuje na całym świecie, a liczba osób zakażonych szacowana jest na około 130-170 milionów (2% - 3% populacji świata). Choroba jest poważnym problemem zdrowotnym również w naszym kraju. Liczba zakażonych wirusem zapalenia wątroby typu C w Polsce może sięgnąć 1,5- 4% populacji (wg różnych badań) i nie jest dokładnie oszacowana, ze względu na bezobjawowy najczęściej przebieg choroby, stąd wykrycie tego zakażenia jest często przypadkowe. 40 – 80 % zachorowań rozpoznawanych jest w fazie zmian przewlekłych.

W okresie od 01.01.-31.12.2017r. w powiecie drawskim odnotowano 6 przypadków zachorowania na WZW typu „C” ponadto odnotowano jedno zachorowanie na WZW typu A. W trakcie dochodzeń epidemiologicznych w związku ze zgłoszeniem zachorowania na WZW typu „C” i WZW typu „A” ustalano osoby z kontaktu. Poinformowano lekarzy rodzinnych osób z kontaktu z chorymi o konieczności objęcia nadzorem lekarskim. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. otrzymał pisemne potwierdzenie objęcia nadzorem lekarskim osób z kontaktu.

W 2017 roku zmalała liczba zachorowań na WZW, w analogicznym okresie 2016r. było 9 zachorowań na WZW typu C i 5 przypadków zachorowań na WZW typu B, nie odnotowano zachorowań na WZW typu A.

Ogólna liczba nosicieli figurujących w rejestrze na ostatni dzień okresu sprawozdawczego to 392 nosicieli HBsAg i 164 nosicieli anty- HCV i 6 nosicieli HBsAg + anty HCV.

1.4. Grypa sezonowa i zakażenia grypopodobne

W 2017 roku 3- krotnie wzrosła liczba podejrzeń zachorowań na grypę, zgłoszono 9278 przypadków w tym 15 osób skierowano do szpitala, 2 przypadki zachorowania zostały potwierdzone laboratoryjnie (typ A). Natomiast w analogicznym 2016r. zgłoszono 3200 zachorowań na grypę, również 2 przypadki zachorowania zostały potwierdzone laboratoryjnie (typ A i B). Dane pochodzą ze sprawozdań MZ-55 tygodniowe meldunki o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na grypę. W analizowanym okresie nie zgłoszono zgonów z powodu grypy.

W ramach profilaktyki występowania i zapobiegania zachorowaniom na grypę sezonową upowszechniono wiedzę na temat dróg roznoszenia wirusa grypy i sposobów przeciwdziałania temu zjawisku wśród mieszkańców powiatu drawskiego.

W tym celu zostały przeprowadzone dwa szkolenia dla funkcjonariuszy służb mundurowych - Policji i Państwowej Straży Pożarnej na temat grypy (etiologii, zapobiegania, leczenia) zachęcono do corocznych szczepień ochronnych. Szkolenia odbyły się : w siedzibie Komendy Powiatowej PSP w dniu 27.11.2017r. (17 odbiorców) i w siedzibie Komendy Powiatowej Policji w dniu 6.12.2017r.(34 odbiorców). W trakcie szkoleń przekazano 64 sztuk materiałów informacyjnych Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy dotyczących

tej choroby i szczepień profilaktycznych. Główny nacisk położono na rekomendację szczepień ochronnych jako najlepszej formy obrony przed grypą.

Podobnie dnia 19.10.2017r. w Sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Drawsku Pomorskim odbyło się spotkanie edukacyjne z Seniorami miasta i gminy Drawsko Pomorskie. Przeprowadzono prelekcję z prezentacją na temat sposobów zwalczania grypy, przekazano ulotki informacyjne „Stop grypie!”.

Ponadto w celu monitorowania sytuacji epidemiologicznej zachorowań na grypę w sezonie grypowym 2016/ 2017 na bieżąco zbierano informacje od świadczeniodawców z terenu powiatu drawskiego, comiesięczne dane przesyłano na stronę internetową stacji rejestrującej zachorowania w poszczególnych gminach.

1.5. Choroby wieku dziecięcego

1.5.1 Odra

Odra jest ostrą, wirusową i wysoce zaraźliwą chorobą zakaźną, przenoszoną głównie drogą kropelkową. Najczęstsze objawy kliniczne towarzyszące odrze to: gorączka, uogólniona plamisto-grudkowa wysypka (nie pęcherzykowa), trwająca dłużej niż 3 dni oraz jeden lub więcej z następujących objawów: kaszel, nieżyt nosa, plamki Koplika, zapalenie spojówek. Powikłania w przebiegu odry występują często. W okresie od 01.01.-31.12.2017r. w powiecie drawskim nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na odrę.

1.5.2 Ostre porażenie wiotkie do 14 r.ż

W analizowanym okresie nie odnotowano zachorowań na ostre porażenia wiotkie do 14r.ż.

1.5.3 Krztusiec

Krztusiec jest ostrą, zakaźną chorobą dróg oddechowych, głównie wieku dziecięcego o etiologii bakteryjnej, przenoszona drogą kropelkową. Typową cechą tej choroby jest napadowy, „szczekający” kaszel z wydzielaniem lepkiej płwociny. Rozpoznanie kliniczne na podstawie objawów wymaga potwierdzenia laboratoryjnego.

Najskuteczniejszą metodą profilaktyki jest uodparnianie poprzez szczepienie ochronne szczepionką skojarzoną DTP u wszystkich dzieci do ukończenia 2 roku życia.

W powiecie drawskim w analizowanym okresie nie odnotowano przypadku zgłoszenia zachorowania na krztusiec wśród dzieci, kiedy w 2016r. wystąpiło 9 zachorowań.

1.5.4 Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest wysoce zakaźną wirusową chorobą o ostrym przebiegu. Wirus szerzy się przeważnie drogą kropelkową, również przez zakażone ręce lub przedmioty. Charakterystycznym objawem ospy jest pęcherzykowata wysypka, która może lokalizować się także na śluzówce jamy ustnej, spojówce oraz rogówce.

W przypadku ospy wietrznej odnotowano nieznaczny spadek zachorowań, w 2016r. zanotowano 363 przypadki zachorowań, natomiast analogicznie w 2017r. zgłoszono 323 zachorowania na ospę. Chorowały głównie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

Szczepienia przeciwko ospie wietrznej są obowiązkowe tylko u dzieci do 12 roku życia w określonej sytuacji zdrowotnej (zwłaszcza w chorobach przebiegających z upośledzeniem odporności oraz ze względów środowiskowych (tj. dzieci uczęszczające do żłobka) określonych w Programie Szczepień Ochronnych. Szczepienia w innych sytuacjach umieszczone są w grupie zalecanych szczepień przeciwko ospie wietrznej, i nie są finansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia.

1.5.5. Różyczka

Różyczka jest łagodną chorobą wirusową, w 30-50% przypadków przebiegającą skąpo - lub bezobjawowo. Jednak ze względu na teratogenne działanie wirusa może być szczególnie niebezpieczna dla kobiet w ciąży. Choroba przenoszona jest drogą kropelkową i kontaktową. Charakterystyczne dla różyczki jest stwierdzenie w około 24 godziny przed wystąpieniem wysypki, bolesnego powiększenia węzłów chłonnych za uszami, w tylnej części szyi i karkowych. W 2017 roku spadła liczba zachorowań na różyczkę, odnotowano 1 przypadek zachorowań możliwych, gdzie analogicznie w 2016r. odnotowano 4 zachorowania. W 2017r. diagnoza była oparta wyłącznie na badaniu klinicznym, zgłoszony przypadek nie był potwierdzony badaniami laboratoryjnymi. W analogicznym okresie 2016 roku w zgłoszonych 2 możliwych przypadkach zachorowań przeprowadzono badania laboratoryjne- serologiczne (p/c w klasie IgM), które wykluczyły różyczkę.

1.5.6 Świnka/nagminne zapalenie przyusznic

Nagminne zapalenie przyusznic jest ostrą, wirusową chorobą zakaźną, której charakterystycznym objawem jest obustronny lub jednostronny obrzęk i tkliwość ślinianek obok innych objawów ostrej infekcji wirusowej tj. gorączka, bóle mięśniowe, złe samopoczucie. Choroba przenoszona jest drogą kropelkową.

W stosunku do roku poprzedniego liczba zachorowań na świnkę, utrzymała się na podobnym poziomie, odnotowano 3 zachorowania.

W przypadku odry, świnki i różyczki obserwuje się niską zapadalność w związku z wprowadzeniem drugiego szczepienia p/odrze, śwince i różyczce w 10 r.ż.

1.6.Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu

1.6.1.Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu

W okresie od 01.01.-31.12.2017r w powiecie drawskim zgłoszono 4 przypadki bakteryjnego zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych.

1.6.2.Wirusowe zapalenie opon mózgowych

W okresie od 01.01.-31.12.2017r w powiecie drawskim odnotowano 1 przypadek zgłoszenia wirusowego zapalenia opon mózgowych.

1.6.3.Wirusowe zapalenie mózgu

W okresie od 01.01.-31.12.2017r w powiecie drawskim nie odnotowano przypadków zgłoszeń zachorowań.

1.7.Inwazyjna choroba meningokokowa

W analizowanym okresie w powiecie drawskim nie odnotowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową.

1.8.Borelioza z Lyme

Spśród innych chorób zakaźnych podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu i rejestracji wymienić należy boreliozę.

Borelioza (choroba z Lyme, krętkowica kleszczowa) jest chorobą wielonarządową wywoływaną przez krętki *Borrelia burgdorferi*. W Polsce są to: *Borrelia burgdorferi*,

B.garinii, B.afzelii, a przenoszą ją kleszcze z rodzaju Ixodes ricinus. W przebiegu boreliozy rozróżnia się 3 stadia:

- infekcji wczesnej, w postaci ograniczonych zmian skórnych typu rumienia przewlekłego wędrującego (ECM),
- infekcji uogólnionej, w której dochodzi do dalszego rozwoju zmian skórnych oraz pojawienia się ostrych zmian zapalnych narządów z zajęciem stawów, serca, ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego,
- infekcji przewlekłej, rozpoczynającej się ok. 1 roku do kilku lat po zakażeniu charakteryzującej się zmianami skórnymi w postaci przewlekłego zanikowego zapalenia skóry dystalnych części kończyn (ACA) jak też destrukcyjnymi zmianami zapalnymi stawów, przewlekłym zapaleniem mózgu i opon mózgowo - rdzeniowych.

Szczególnie narażone na zachorowanie są osoby zawodowo związane z przebywaniem w lesie (leśnicy, drwale), osoby zbierające grzyby oraz runo leśne i mieszkańcy terenów zalesionych. Do ekspozycji na kleszcze dochodzi w okresie wiosenno-letnim, natomiast wzrost zachorowań obserwuje się w okresie jesienno-zimowym.

Od wprowadzenia badań diagnostycznych w kierunku Boreliozy z Lyme rejestrowana jest większa liczba przypadków. Wprawdzie w stosunku do analogicznego okresu 2016r. zmalała liczba zachorowań na boreliozę z Lyme. W roku 2017r zgłoszono 84 przypadki zachorowań a w 2016r. 105 zachorowań. Wśród zgłoszeń w analizowanym okresie 2017r. dominowały zachorowania wczesnego stadium boreliozy, którego objawem jest rumień wędrujący. Rumień wędrujący stwierdzono u 43 osób, w pozostałych 18 przypadkach diagnozę postawiono na podstawie objawów klinicznych (nawracające bóle i obrzęki stawów, bóle i kurcze mięśni, zmęczenie, upośledzenie pamięci) i dodatnich badań serologicznych w kierunku przeciwciał w klasie IgG, natomiast w 23 przypadki zgłoszono jako prawdopodobne zachorowanie na boreliozę.

1.9. Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień

Wścieklizna to ostra wirusowa choroba ośrodkowego układu nerwowego ssaków, dla człowieka zawsze śmiertelna. Wirus wścieklizny jest typowym wirusem neurotropowym z rodziny Rhabdoviridae. Przenoszony jest na człowieka ze śliną chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błony śluzowej. Głównym rezerwuarem wirusa są zwierzęta dzikie i domowe (tj. psy, wilki, lisy, nietoperze, ale także wiewiórki i koty). Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień p/wściekliznie, a w szczególnych przypadkach stosowanie surowicy odpornościowej. Taka profilaktyka przynosi bardzo dobre efekty.

Decyzja o podjęciu szczepień p/wściekliznie zawsze poprzedzona jest wnikliwym wywiadem epidemiologicznym, w którym należy rozważyć: rodzaj ekspozycji; gatunek zwierzęcia, które pokąsało (dzikie, domowe) oraz okoliczności towarzyszące ekspozycji. W każdym przypadku ekspozycji na zakażenie należy dążyć do:

- schwymania podejrzanego o wściekliznę zwierzęcia, w celu poddania go obserwacji weterynaryjnej;
- poddania padłego lub zabitego zwierzęcia badaniom w kierunku wścieklizny – co często pozwala wykluczyć wściekliznę, a tym samym nie wymaga wdrożenia szczepień.

W powiecie drawskim w okresie w 2017 roku przeprowadzono 108 wywiady epidemiologicznych z powodu styczności i narażenia na wściekliznę. W 12 przypadkach styczności i narażenia na wściekliznę podjęto szczepienia p/wściekliznie.

W trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Drawsku Pom. Na bieżąco informowano o wystąpieniu pokąsań. Powiatowy Lekarz Weterynarii przysyłał informacje o wykluczeniu podejrzenia wystąpieniu wścieklizny u obserwowanych zwierząt oraz o wynikach obserwacji.

1.10 Choroby przenoszone drogą płciową

W analizowanym okresie 2017r. zarejestrowano jeden przypadek zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową(kiła wczesna nieokreślona) u mężczyzny w wieku 23 lat. Wykonane badania w kierunku kiły potwierdziły tę chorobę. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego pacjent nie wskazał osób z kontaktu.

1.11 Gruźlica

Gruźlica stanowi poważny problem zdrowia publicznego. Wywoływana jest przez prątki gruźlicy i ma powinowactwo głównie do układu oddechowego, ale może dotyczyć również wszystkich tkanek i narządów. Początek choroby jest niecharakterystyczny z okresami zaostrzeń i remisji. Nie ma objawów specyficznych dla gruźlicy, a początkowe dolegliwości nie są uciążliwe lub w ogóle nie występują. Stąd też chorzy późno zgłaszają się do lekarza, a w związku z tym choroba jest późno rozpoznawana. Aktualnie choroba jest w większości przypadków wyleczalna poza trudnościami terapeutycznymi wywołanymi zachorowaniami szczepami wielolekoopornymi. Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych chorzy na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniu klinicznemu i badaniom diagnostycznym.

W analizowanym okresie liczba zachorowań na gruźlicę utrzymuje się na tym samym poziomie. W roku 2016 odnotowano 4 zachorowania na gruźlicę(w tym dwie wznowy), i w tym roku odnotowano 4 przypadki zachorowań. Wszystkie osoby chore znajdują się pod nadzorem specjalistycznym, a osoby ze styczności z chorymi zostały przebadane i również znajdują się pod nadzorem lekarza z poradni przeciw gruźliczej, bądź lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (POZ).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. otrzymał pisemne potwierdzenie objęcia nadzorem lekarskim osób z kontaktu.

1.12 Zakażenie HIV/choroba AIDS

W okresie od 01.01.-31.12.2017r. w powiecie drawskim nie odnotowano przypadków zgłoszenia nowo wykrytego zakażenia HIV.

W przypadku pozostałych zachorowań sytuacja epidemiologiczna na obszarze powiatu drawskiego w stosunku do roku ubiegłego jest w miarę stabilna.

Podsumowanie i wnioski

W okresie od 01.01.-31.12.2017r w sprawozdaniu MZ-56 w powiecie drawskim wykazano 608 zgłoszeń zachorowań, w tym 125 hospitalizowanych. Przeprowadzono 117 wywiadów epidemiologicznych.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom. w analizowanym okresie kontynuowali działania w kierunku poprawy zgłaszalności podejrzeń i rozpoznań zakażeń lub chorób zakaźnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie drawskim, dlatego też przypominano o w/w obowiązku w trakcie kontroli

sanitarnych przeprowadzanych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, co było odnotowywane w protokołach ponadto wystosowano pisma przypominające o obowiązku zgłaszania zachorowań .

Dokonywano również weryfikacji zgłoszeń z danymi otrzymywanymi z Narodowego Funduszu Zdrowia, a następnie w przypadku stwierdzenia nie zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej przez dany podmiot wykonujący działalność leczniczą, informowano o konieczności uzupełnienia brakujących zgłoszeń.

2. Realizacja szczepień ochronnych

Znaczący wpływ na sytuację epidemiczną w powiecie drawskim ma działanie Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie propagowania i nadzoru nad szczepieniami ochronnymi. Szczepienia ochronne są jedną z najważniejszych metod stosowanych w celu zapobiegania chorobom zakaźnym, a Program Szczepień Ochronnych jest najstarszym programem profilaktycznym.

W 2017 roku Program Szczepień Ochronnych na terenie powiatu drawskiego realizowany jest przez 12 świadczeniodawców w 14 punktach szczepień, które obejmują swoją opieką 32136 osoby, z czego 10386 stanowią osoby poniżej 19 roku życia (stan na 31.12.2017r.). U świadczeniodawców znajduje się 32136 kart uodpornienia (stan na 31.12.2017 r.). W czasie czynności kontrolnych stwierdzano, iż liczba kart uodpornienia dzieci i młodzieży od 1 do 20 r. ż. jest zgodna z liczbą dzieci i młodzieży od 1 do 20 r. ż. podlegających opiece kontrolowanych podmiotów działalności leczniczej.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych w 2017 roku przeprowadzono 20 kontroli w gabinetach wykonujących szczepienia ochronne.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży w rocznikach podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi a także przestrzegania przepisów w zakresie postępowania z preparatami szczepionkowymi i zachowanie łańcucha chłodniczego.

Z przeprowadzonych kontroli w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Wszyscy świadczeniodawcy mają zawartą umowę na 2017 rok z Narodowym Funduszem Zdrowia zawierającą powierzenie wykonywania szczepień ochronnych zleconych przez Ministerstwo Zdrowia.

Personel – lekarze i pielęgniarki - wykonujący obowiązkowe szczepienia ochronne ma ukończone, w ramach doskonalenia zawodowego, specjalistyczne kursy w tym zakresie, zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 roku. Ponadto w trakcie przeprowadzania kontroli, przez pracownika inspekcji sanitarnej, na bieżąco udzielano instruktażu w zakresie dystrybucji i wykonywania szczepień ochronnych.

Lekarskie badania kwalifikacyjne, w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania obowiązkowego szczepienia ochronnego, były wykonywane przez lekarzy posiadających właściwe kwalifikacje. W kontrolowanych punktach zapisy w tym zakresie prowadzone były prawidłowo.

Przechowywanie, jak i przekazywanie dokumentacji szczepień ochronnych prowadzone było zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Dane wykazywane w sprawozdaniach kwartalnych były zgodne z danymi zawartymi w kartach uodpornienia.

Placówki w sposób prawidłowy powiadamiały o obowiązkowych szczepieniach ochronnych i informowały o szczepieniach zalecanych. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych prowadzona zgodnie z PSO.

Poza obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych istotną rolę odgrywają szczepienia zalecane. Każdy lekarz zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, jest zobligowany do udzielenia pełnej informacji rodzicom lub opiekunom dziecka na temat szczepień zalecanych.

W trakcie czynności kontrolnych zwracano również uwagę na prawidłowe prowadzenie obowiązujących rejestrów. Rejestry te obejmują:

- rejestr przychodu i rozchodu preparatów szczepionkowych do szczepień obowiązkowych,
- rejestr przychodu i rozchodu preparatów szczepionkowych do szczepień zalecanych,
- rejestr nadzoru nad monitorowaniem łańcucha chłodniczego,
- rejestr kart uodpornienia otrzymanych od innego świadczeniodawcy,
- rejestr kart uodpornienia przekazanych innemu świadczeniodawcy,
- rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych,
- rejestr osób szczepionych przeciwko tężcowi,
- rejestr temperatury podczas transportu szczepionek,
- rejestr utylizowanych preparatów szczepionkowych.

Wyżej wymienione procedury i rejestry we wszystkich punktach szczepień prowadzone są prawidłowo.

W punktach szczepień objętych kontrolą, prowadzone są szczepienia przeciwko tężcowi osób narażonych na zakażenie tężcem. Szczepieniom tym podlegają osoby, które ukończyły 19 rok życia:

- ze wskazań indywidualnych,
- z powodu narażenia na zakażenie tężcem,
- w zależności od sytuacji epidemiologicznej.

Skontrolowane gabinety szczepień spełniały wymagania jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym, stan higieniczno- sanitarny i techniczny nie budził zastrzeżeń. Punkty Szczepień są wspólne dla dzieci i dorosłych – zachowany jest rozdział czasowy przyjęć dzieci zdrowych. Sprzęt do szczepień: strzykawki, igły jednorazowego użytku, gaziki jałowe oraz preparaty do dezynfekcji skóry, z zachowanym terminem ważności, przechowywane były w prawidłowych warunkach.

W trakcie czynności kontrolnych zwracano uwagę na dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu.

Podczas kontroli sprawdzano stosowane procedur dotyczące, prowadzenia wewnętrznej kontroli w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących realizacji Programu Szczepień Ochronnych w zakresie realizacji szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży według wieku oraz szczepień ochronnych zalecanych.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli i analizy dokumentacji świadczeniodawcy na bieżąco informowali Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom o osobach uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych.

W 2017 roku odnotowano 16 przypadków uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych Po wysłaniu pism informacyjnych w 1 przypadku osoba wykonała obowiązek

szczepień ochronnych, natomiast w 15 przypadkach nadal nie dopełniono obowiązku dotyczącego szczepień ochronnych.

W 2017 roku wysłano 28 pism informacyjnych do prawnych opiekunów dzieci, 14 wezwań, 10 upomnień i wysłano 4 wnioski do Wojewody Zachodniopomorskiego wraz 4 Tytułami Wykonawczymi. Wydano również 8 postanowień dotyczące stanowiska wierzyciela w sprawie zarzutów zobowiązanych zgłoszonych w sprawie prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom w dalszym ciągu prowadzić będzie dalsze działania mające na celu wyegzekwowanie wykonania obowiązku szczepień ochronnych od osób uchylających się od obowiązku jw.

Zaobserwowano niepokojące zjawisko rozwoju ruchów antyszczepionowych wśród rodziców, co jest jedną z głównych przyczyn spadku poziomu szczepień u małych dzieci i należy wzmocnić działania propagujące tę formę uodpornienia przeciwko chorobom zakaźnym. To niekorzystne dla realizacji szczepień ochronnych zjawisko może być w przyszłości przyczyną utraty odporności zbiorowiskowej, co skutkować może szkodliwymi społecznie następstwami - doprowadzić może do nawrotu chorób, których niska zapadalność utrzymywana jest dzięki wieloletnim programom szczepień ochronnych. Utrzymanie akceptacji społecznej szczepień, która pozwoli na osiągnięcie wysokiego poziomu uodpornienia populacji, to ważny cel w działaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

2.1. Niepożądane odczyny poszczepienne

W 2017 roku nie zgłoszono przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Podsumowanie i wnioski

Najważniejszym celem zdrowotnym szczepień ochronnych jest zapobieganie określonemu zakażeniu lub chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby lub populacji.

Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest głównie w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w powiecie drawskim utrzymuje się od wielu lat na wysokim poziomie.

Realizacja szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych ma wpływ na sytuację epidemiologiczną nadzorowanego terenu, w szczególności przyczynia się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne i spadku liczby występujących powikłań po przebytej chorobie.

Wysokie odsetki szczepionych osób w powiecie drawskim w ramach bezpłatnych szczepień obowiązkowych pozwalają sądzić, że istnieje społeczna akceptacja szczepień. Konieczne jest dołożenie starań, aby jej nie utracić.

Choroby zakaźne, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych, są nadal realnym zagrożeniem, zwłaszcza dla dzieci. Sytuacja epidemiologiczna takich chorób, jak: gruźlica, błonica, krztusiec, tężec, poliomyelitis, odra, różyczka i świnka, wirusowe zapalenie wątroby typu B zależna jest od poziomu realizacji szczepień ochronnych.

II Stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej

1. Decyzje administracyjne wydane na podmioty działalności leczniczej.

Liczba wystawionych decyzji na stan sanitarno-techniczny i higieniczny - 2 :

- szpital – 0
- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria – 1
- indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych – 1

Ponadto wystawiano 4 decyzje umarzające postępowanie administracyjne

- szpital – 0
- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria – 2
- indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych – 2

2. Liczba i suma wystawionych decyzji finansowych - 0

- szpitali – 0
- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria – 0
- indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych – 0

2.Podmioty działalności leczniczej

2.1. Szpital

Na terenie powiatu drawskiego znajduje się jeden szpital.

- „Szpitale Polskie” s.c Katowice ul. Ligocka 103 – Drawskie Centrum Specjalistyczne- Drawsko Pom ul. Chrobrego 4.

Nazwa ZOZ, adres	Oddziały	Liczba łóżek
„Szpitale Polskie” s.c Katowice ul. Piotrowicka 17- Drawskie Centrum Specjalistyczne Drawsko Pom. ul. Chrobrego 4	Oddz. Chirurgiczny	36
	Oddz. Wewnętrzny	35
	Oddz. Dziecięcy	25
	Oddz. Ginekologicz.	12
	Oddz. Położniczy	25
	Oddz. Noworodkowy	10
	OIOM	4
	ORTOPEDIA	15
	Kardiologia	14

Aktualna liczba łóżek szpitalnych 176.

W 2017 roku przeprowadzono 8 kontroli, w tym 6 kontroli sprawdzających i 2 kontrole planowe.

2.1.1.Stan techniczny i funkcjonalność szpitala

W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych uchybieniami w 2017 roku wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie poprawy wymagań higienicznych w obiekcie, tj.:

- W dniach 06-07.11.2017 r. upoważnieni przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego przeprowadzili kontrolę sanitarną w Drawskim Centrum Specjalistycznym 78-500 Drawsko Pom ul. Chrobrego 4 należącym do "Szpitala Polskie" SA 40-568 Katowice ul. Ligocka 103.

Podczas kontroli stwierdzono:

1. Intensywna Terapia :

- a) niewłaściwy stan higieniczny stolika przy łóżku pacjenta - blat o powierzchni chropowatej nie nadający się do mycia i dezynfekcji,
- b) niewłaściwy stan higieniczny stojaka - odpryski farby, oznaki rdzy.

2. Izba Przyjęć:

- a) niewłaściwy stan higieniczny pomieszczenia higieniczno - sanitarnego dla osób niepełnosprawnych - uszkodzona glazura,
- b) niewłaściwy stan higieniczny pomieszczenia higieniczno - sanitarnego dla osób niepełnosprawnych - odpryski farby na suficie,
- c) niewłaściwy stan higieniczny pomieszczenia brudownika - zacieki na suficie,
- d) niewłaściwy stan higieniczny w ciągu komunikacyjnym - ubytki farby na ścianach,
- e) niewłaściwy stan higieniczny w ciągu komunikacyjnym - ubytki w wykładzinie podłogowej,
- f) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie badań dla kobiet w ciąży - biurko z odpryskami okleiny.

3. Oddział Ginekologiczny - niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniu higieniczno - sanitarnym dla pacjentek - kabina z prysznicem z ubytkami farby,

4. Oddział Wewnętrzny - niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniu higieniczno - sanitarnym dla personelu -kaloryfer z odpryskami farby,

5. Oddział Chirurgii urazowo- ortopedycznej - niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniu porządkowym - zacieki na suficie,

6. Poradnia urologiczna - brak pomieszczenia higieniczno - sanitarnego wyposażonego w bidet,

7. Centralna Sterylizatornia :

- a) niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniu socjalnym - szafka pod zlewozmywakiem poodkejana okleina,
- b) niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniu higieniczno - sanitarnym dla personelu - uszkodzona słuchawka przy natrysku,
- c) niewłaściwy stan higieniczny w ciągu komunikacyjnym - popękana wykładzina podłogowa,
- d) niewłaściwy stan higieniczny w ciągu komunikacyjnym - pęknięta szyba w drzwiach wejściowych na łącznik,

8. Pracownia Rtg :

- a) niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniach pracowni Rtg - ściany z odpryskami farby,

b) niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniach Rtg - podłoga z ubytkami wykładziny,

c) niewłaściwy stan higieniczny szafek - drzwi z ubytkami okleiny,

9. Fizjoterapia ambulatoryjna :

a) niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniu krioterapii- uszkodzona wykładzina podłogowa,

b)) niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniu krioterapii - ściany z odpryskami farby,

c) niewłaściwy stan higieniczny krzeseł dla pacjentów - odpryski farby,

10. Pracownia endoskopowa - niewłaściwy stan higieniczny blatu szafki przy umywalce,

11. Ciąg komunikacyjny :

a) niewłaściwy stan higieniczny na klatce schodowej do III piętra - odpryski farby na ścianie,

b) niewłaściwy stan higieniczny na klatce schodowej do III piętra - ubytki płytek PCV,

12. Przychodnia Przyszpitalna : poradnia chirurgiczno - ortopedyczna - gipsownia skorodowany kaloryfer.

Ponadto na Drawskie Centrum Specjalistyczne w Drawsku Pom ul. Chrobrego 4 za stwierdzone nieprawidłowości w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w 2012 i 2014 roku zostały w nałożone dwie decyzje tj: PSSE-NEP- 4701/15/2012 z dnia 25.09.2012 i PSSE-NEP- 4701/24-2/2014 z dnia 07.10.2014 r. W związku z niewykonaniem obowiązków nałożonych w w/w decyzjach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom wystawił 5 Tytułów Wykonawczych dotyczących wykonania obowiązków niepieniężnych tj:

TYT -05/2016 z dnia 09.12.2016 r dotyczący Oddziału Chirurgicznego :

2 a) doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno - technicznego ścian, podłóg, meblsprzętu, stolarki drzwiowej i powierzchni kaloryferów,

2 c) wydzielenie izolatki lub sali jednoosobowej z węzłem sanitarnym

w terminie do 30.11.2017 r.

TYT - 01/2017 z dnia 06.02.2017 r

Oddział Pediatryczny

a) doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno - technicznego linoleum, ścian i sufitów oraz meblsprzętu

d) wydzielenie brudownika i pomieszczenia porządkowego w oddziale

w terminie do 30.11.2017 r

TYT - 02/2017 z dnia 06.02.2017r.

4. Oddział pediatryczno- neonatologiczny

d) zapewnienie odpowiedniego poziomu bezprzewodowego podtrzymania zasilania poprzez zamontowanie agregatu prądowórczego wyposażonego w funkcje autostartu

5. Oddział położniczo- ginekologiczny

c – wydzielenie brudownika

w terminie do dnia 30.11.2017 r.

TYT - 03/2017 z dnia 24.03.2017r.

Pkt. 3 Przychodnia :

a – dostosowanie budynku dla potrzeb osób niepełnosprawnych

w terminie do dnia 30.11. 2017r

- d) doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno – technicznego ścian, i sufitów, podłóg, powierzchni kaloryferów z ubytkami farby oraz meblów

w terminie do 30.11.2017 r.

TYT - 04/2017 z dnia 24.03.2017r.

Pkt. 4 – oddział pediatryczno-neonatologiczny

- b) wydzielenie śluzy umywalkowo-fartuchowej przy wejściu do pokoju noworodków;
c) wydzielenie śluzy umywalkowo-fartuchowej przy wejściu do pokoju noworodków obserwowanych, wcześniaków, intensywnej opieki noworodka

w terminie do dnia 30.11.2017r

Pkt.5 – oddział położniczo – ginekologiczny

- a) na salach chorych oraz starej części korytarza zapewnienie gładkiej, łatwo zmywalnej powierzchni stolarki drzwiowej, podłóg, ścian oraz zapewnienie połączeń ścian z podłogą w sposób umożliwiający ich skuteczną dezynfekcję

w terminie do dnia 30.11.2017r

Pkt. 7 oddział chirurgii ogólnej

zapewnienie na dwóch salach chorych ośmioosobowych (nr 4 i nr 8) aby łóżka były dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych

w terminie do dnia 30.11.2017r

W toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego w stosunku do dłużnika " Szpitala " Polskie" S.A. Drawskie Centrum Specjalistyczne ul. B. Chrobrego 4; 78-500 Drawsko Pomorskie na podstawie wystawionych tytułów wykonawczych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. będący jednocześnie wierzycielem jak i organem egzekucyjnym powziął wiadomość, otrzymał pisma z dnia 16 marca 2017r.: - pismo o prolongatę terminów wykonania zaleceń oraz wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego opisanego tytułem wykonawczym . Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. zobowiązał wnioskodawcę do uprawdopodobnienia dokumentami, faktu zlecenia wykonawcom robót stanowiących wykonanie obowiązków wynikających z wystawionych tytułów wykonawczych oraz wskazania terminów ich przewidywanego zakończenia. W odpowiedzi dłużnik pismem z dnia 20.04.2017r. udokumentował część okoliczności dotyczących wykonania obowiązków objętych tytułami wykonawczymi. Po zebraniu we wskazany sposób materiału dowodowego organ uzyskał podstawy do oceny czy zachodzą przesłanki do zawieszenia postępowania egzekucyjnego.

Organ przyjął, że okoliczności podane w pismach dłużnika (z dnia 23.02.2017r. ; z dnia 16.03.2017r.; z dnia 06.04.2017r.; z dnia 10.07.2017 r) oraz omówione działania na spotkaniu w dniu 03.03.2017r z udziałem przedstawicieli Starostwa Powiatowego, które zadeklarowało pomoc. Wierzyciel (organ egzekucyjny) stwierdzając podstawę do skorzystania instytucji zawieszenia postępowania w art. 56 § 1 pkt. 4 u.p.e.a postanowił wstrzymać czynności

egzekucyjne z powodu obiektywnych okoliczności przemawiających przeciwko prowadzeniu egzekucji. Zawieszenie egzekucji w niniejszej sprawie sprowadza się do przerwania na czas określony biegu tego postępowania w związku z wystąpieniem przeszkód do jego dalszego prowadzenia (zlecono umowami wykonanie obowiązków firmom budowlanym i innym podmiotom.

Następnie dnia 02.11.2017 (data wpływu) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku otrzymał pismo z dnia 30.10.2017 rok od Dyrektora Drawskiego Centrum Specjalistycznego w Drawsku Pom, który w odniesieniu do ustaleń wynikających ze spotkania przeprowadzonego w Starostwie Powiatowym w dniu 22.09.2017 poinformował o zakresie prac wykonanych w nawiązaniu do nałożonych Tytułów Wykonawczych oraz przesłał stosowną dokumentację potwierdzającą realizację prac zmierzających do usunięcia nieprawidłowości. Ponadto Dyrektor Drawskiego Centrum Specjalistycznego zwrócił się z prośbą o podtrzymanie decyzji o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego, zapewniając o bieżącym informowaniu o postępie prac remontowych i budowlanych w kolejnych etapach realizacji.

Biorąc pod uwagę postęp prac budowlano-remontowych, który został udokumentowany na zdjęciach podczas wykonywania czynności kontrolnych oraz zapisany w protokołach kontroli a także po zapoznaniu się z dokumentacją przebudowy i remontu Oddziału Chirurgicznego przy dużym zaangażowaniu i pomocy finansowej Starosty Powiatu Drawskiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom w dniu 06.12.2017 wydał postanowienie o podjęciu zawieszono postępowania egzekucyjnego PPIS- 602-6/2017 , natomiast dnia 11.12.2017 r wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego PPIS-602-7/2017 rok ustalając terminy wykonania obowiązków

- Oddział chirurgiczny i położniczo – ginekologiczny do dnia **30.06.2018 r**
- Oddział pediatryczny, pediatryczno – neonatologiczny, położniczo – ginekologiczny, chirurgii ogólnej i przychodni do dnia **31.12.2017 r**.

2.1.2. Dezynfekcja

Dezynfekcja endoskopów

W 2017 roku przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w pracowni badań endoskopowych. Podczas których stwierdzono, że mycie wstępne endoskopów przeprowadza się w pracowni endoskopowej przy użyciu środka o nazwie ANIOSYME DLT-Plus. Test szczelności wykonuje się testerem firmy FUJINON. Sprzęt endoskopowy myty jest w myjce automatycznej, do dezynfekcji stosuje się Aniosyme 1000 i Synergie 5.

Dezynfekcja basenów i kaczek

Szpital nie posiada maceratorów, dezynfekcja basenów i kaczek prowadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach w myjkach – dezynfektor. Do dezynfekcji stosuje się środki dezynfekcyjne – Sekumatic FKS i Neodsher – preparat gotowy.

Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Stężone środki dezynfekcyjne przechowywane są w wydzielonych, zamkniętych szafkach, w których znajdują się instrukcje postępowania z preparatami chemicznymi oraz w pomieszczeniu porządkowym.

Dezynfekcja narzędzi wielorazowego użycia

Centralna sterylizatornia wyposażona jest w urządzenia do wyjaławiania sprzętu, aparatury, narzędzi i innych elementów tego wymagających oraz dezynfekowania wózków i pojemników służących do transportu materiałów poddawanych sterylizacji. Posiada dogodne połączenie z zespołem operacyjnym i jest łatwo dostępna z innych jednostek organizacyjnych szpitala oraz z zewnątrz. Mycie i dezynfekcja narzędzi wielorazowego użycia odbywa się w strefie brudnej, przeznaczonej do przyjmowania, sortowania, mycia, dezynfekcji właściwej narzędzi chirurgicznych, aparatury medycznej (wstępne mycie i dezynfekcja narzędzi odbywa się na oddziałach szpitalnych), mycia i dezynfekcji wózka i elementów transportowych oraz przechowywania zapasów środków dezynfekcyjnych i przygotowania z nich roztworów roboczych. Zapewniono myjkę ultradźwiękową. Transport materiałów sterylnych i skażonych między centralną sterylizatornią i oddziałami odbywa się w odrębnym wózku wyposażonym w szczelny pojemnik należący do bloku operacyjnego oraz w szczelnych pojemnikach z poszczególnych jednostek organizacyjnych szpitala. Ponadto pierwsze wstępne mycie i dezynfekcja narzędzi wielorazowego użycia odbywa się na oddziałach szpitalnych. Roztwory robocze środków dezynfekcyjnych przygotowywane przez pielęgniarki w poszczególnych oddziałach oraz pracownika sterylizatorni na zgodność z instrukcją postępowania. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Do dezynfekcji narzędzi stosowany jest preparat Sekusept Pulver z aktywatorem

Dezynfekcja powierzchni

Dezynfekcja powierzchni odbywa się na zgodność z opracowanymi procedurami. W pomieszczeniach szpitala podłogi wykonane z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję, ściany wokół umywalk wykończone w sposób zabezpieczający ścianę przed zawilgoceniem. Do powierzchni dotykowych i bezdotykowych: . 0,2% Incidin Pro i Desprey – preparat stężony. W pomieszczeniach wymagających częstej dezynfekcji lub utrzymania aseptyki ściany na całej wysokości wykończone materiałami umożliwiającymi mycie i dezynfekcję.

Stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk personelu wyposażone w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem płynnym, dozowniki z preparatem antyseptycznym do rąk (stosowany jest Sprigel) zasobniki z ręcznikami jednorazowego użycia, pojemniki na zużyte ręczniki. Wszystkie meble i sprzęt medyczny stanowiące wyposażenie pomieszczeń szpitala

wykonane z materiałów gładkich łatwo zmywalnych umożliwiających ich mycie i dezynfekcję.

W poszczególnych oddziałach stosowane są środki do dezynfekcji o szerokim spektrum działania. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Stężone środki dezynfekcyjne przechowywane są w pomieszczeniu porządkowym oraz w poszczególnych oddziałach, w wydzielonych, zamkniętych, oznakowanych szafkach, wewnątrz umieszczone są instrukcje określające sposób składowania, zagrożenie i bezpieczeństwo postępowania. Zapewnione są środków ochrony osobistej personelu.

2.1.3. Utrzymanie bieżącej czystości

Utrzymaniem bieżącej czystości i porządku zajmują się pracownicy szpitala. Opracowano plan higieny szpitala. Na poszczególnych oddziałach przestrzegana jest zasada sprzątanía pomieszczeń w zależności od stref czystości. Wyznaczone są: strefa ogólnej czystości medycznej (sale chorych, gabinety lekarskie, korytarze); strefa czystości zmiennej (sale operacyjne, sala porodowa, gabinety zabiegowe, sale opatrunkowe); strefa ciągłego skażenia (toalety, brudowniki).

Wydzielone są zestawy do sprzątanía bloku operacyjnego, porodowego i laboratorium. Do mycia i dezynfekcji stosowane są zestawy sprzętu: wózki - wiadra dwukomorowe z dociskaczem, bawełniane mopy i ścierki podlegające praniu. Stwierdzono wystarczający zapas środków czystościowych i dezynfekcyjnych. W szpitalu znajduje się pomieszczenie do przechowywania środków czystościowych i dezynfekcyjnych. Mycie i dezynfekcja sprzętu oraz zestawów do sprzątanía odbywa się w oddziałach w pomieszczeniach porządkowych. Pracownicy sprzątający posiadają opracowane procedury dotyczące sprzątanía i dezynfekcji. W szpitalu opracowany jest plan higieny. Sprzątanía pomieszczeń odbywa się na zgodność z opracowanymi procedurami.

W oddziałach stosowane są środki do dezynfekcji o szerokim spektrum działania. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Stężone środki dezynfekcyjne przechowywane są w wydzielonych, zamkniętych szafkach. Na stanowiskach przygotowywania roztworów do dezynfekcji znajdują się instrukcje bezpiecznego postępowania z substancjami chemicznymi.

W szpitalu nie ma komór dezynfekcyjnych oraz nie podpisano umowy z firmą zewnętrzną. Mycie i dezynfekcja szafek przyłóżkowych, łóżek szpitalnych z materacami odbywa się na salach chorych przez personel sprzątający szpitala zgodnie z opracowanymi procedurami. W celu zapewnienia właściwej dezynfekcji materace wykonane są z materiałów

2.1.4. Sterylizacja

Centralna sterylizatornia działa w ramach szpitala i zlokalizowana jest na parterze budynku..

Centralna sterylizatornia wyposażona jest w urządzenia do wyjaławiania sprzętu, aparatury, narzędzi i innych elementów tego wymagających oraz dezynfekowania wózków i pojemników służących do transportu materiałów poddawanych sterylizacji. W szpitalu nie stosuje się wyjaławiania bielizny operacyjnej oraz materiałów opatrunkowych ze względu na stosowanie jałowej bielizny operacyjnej jednorazowego użycia i jałowych materiałów opatrunkowych jednorazowego użycia w fabrycznie pakowanych pakietach. Posiada dogodne połączenie z zespołem operacyjnym (winda brudna i czysta) i jest łatwo dostępna z innych jednostek organizacyjnych szpitala oraz z zewnątrz, centralna sterylizatornia świadczy usługi odbiorcom zewnętrznym, co zostało ujęte w procedurze postępowania w centralnej sterylizatorni. Transport materiałów sterylnych i skażonych między centralną sterylizatornią

i oddziałami odbywa się w odrębnym wózku wyposażonym w szczelny pojemnik należący do bloku operacyjnego oraz w szczelnych pojemnikach z poszczególnych jednostek organizacyjnych szpitala.

Centralna sterylizatornia podzielona jest na trzy strefy:

- 1) brudną, przeznaczoną do przyjmowania, sortowania, mycia, dezynfekcji właściwej narzędzi chirurgicznych, aparatury medycznej (wstępne mycie i dezynfekcja narzędzi odbywa się na oddziałach szpitalnych), mycia i dezynfekcji wózka i elementów transportowych, gromadzenia narzędzi fabrycznie nowych oraz przechowywania zapasów środków dezynfekcyjnych i przygotowania z nich roztworów roboczych
- 2) czystą, przeznaczoną do suszenia wydezynfekowanych narzędzi i aparatury, pakietowania zestawów operacyjnych i zabiegowych, załadunku przygotowanych wsadów do sterylizatora, gromadzenia narzędzi fabrycznie nowych, tworzenia i archiwizacji dokumentacji procesów sterylizacji
- 3) sterylną, przeznaczoną do wyładunku wysterylizowanych materiałów ze sterylizatora, ich magazynowania i wydawania na oddziały szpitalne lub odbiorcom poza szpitala.

Pakietowanie narzędzi odbywa się w wydzielonym pomieszczeniu.

Rozwiązanie przestrzenne centralnej sterylizatorni zapewnia ruch postępowy obrabianych materiałów od strefy brudnej do sterylnej. Wejście personelu centralnej sterylizatorni ze strefy czystej do strefy brudnej i sterylnej prowadzi przez służę umywalkowo-fartuchowe. Przy służce między strefą czystą i brudną zainstalowany jest usęp.

Między strefą sterylną a ogólnodostępną szpitala znajduje się pomieszczenie do wydawania materiałów sterylnych.

Wszystkie systemy technologiczne centralnej sterylizatorni (sterylizatory, myjnie, wózki, regały, pojemniki sterylizacyjnej, tace) są kompatybilne , zgodne z jednostką wsadu.

Na terenie centralnej sterylizatorni stosuje się odrębne pojemniki oraz wózek, którymi są transportowane materiały do strefy brudnej oraz pojemniki transportowe, którymi są transportowane materiały sterylne. Wózek służy do transportu materiału skażonego umieszczonego w szczelnych pojemnikach z oddziałów (poza blokiem operacyjnym transport narzędzi skażonych umieszczonych w szczelnych pojemnikach odbywa się windą "brudną") do strefy brudnej centralnej sterylizatorni, a po wyładowaniu materiału przeznaczonego do sterylizacji w strefie brudnej, wózek nie opuszcza tej strefy do czasu gdy zostanie umyty i wydezynfekowany tj. po wykonaniu procesu sterylizacji materiałów. Między strefą brudną i czystą zainstalowana jest przelotowa myjnia – dezynfektor z wyposażeniem uzasadnionym procesem technologicznym.

W ścianie między strefą czystą i sterylną zainstalowane są sterylizatory parowe i parowo – formaldehydowe o wielkości uzasadnionej procesem technologicznym. W centralnej sterylizatorni nie stosuje się sterylizacji gazowej tlenkiem etylenu sprzętu nieodpornego na działanie temperatury. W razie konieczności sterylizowania takiego sprzętu materiały sterylne dostarczane będą z centralnej sterylizatorni zlokalizowanej poza zaopatrywanym szpitalem, posiadającej system zarządzania jakością (ISO lub GMP) i gwarantującej wykonanie materiału sterylnego.

Stacja uzdatniania wody zlokalizowana jest w wydzielonym pomieszczeniu

W centralnej sterylizatorni zainstalowano dwa sterylizatory firmy Gettinge rok produkcji 1997r.

W 2017 roku wykonano 96 badań testem biologicznym, w tym 52 badań autoklawu parowego i 44 parowo- formaldehydowego. Podmiot co kwartał przesyła do PPIS w Drawsku Pom informację o ilości wykonanych badań w każdym kwartale. Kontrola chemiczna procesu sterylizacji prowadzona jest przy pomocy pasków chemicznych, które załączone są do dokumentacji pacjentów.

2.2. Zakażenia szpitalne i ocena działalności szpitalnych zespołów ds. zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.

2.2.1. W Drawskim Centrum Specjalistycznym funkcjonuje Zespół i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych, którego skład osobowy spełnia wymagania w zakresie kwalifikacji członków zespołu określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27.05.2010 r. w sprawie kwalifikacji członków kontroli zakażeń szpitalnych (Dz. U. Nr 108 poz. 706).

Podmiot podejmuje działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Działania te obejmują:

- ocenę ryzyka występowania zakażenia związanego z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych,
- monitorowanie czynników alarmowych i zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w zakresie wykonywanych świadczeń,
- opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych
- stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w celu zapobieżenia przeniesienia na inne osoby biologicznych czynników chorobotwórczych,
- wykonywanie badań laboratoryjnych oraz analizę lokalnej sytuacji epidemiologicznej w celu optymalizacji profilaktyki i terapii antybiotykowej,
- prowadzenie kontroli wewnętrznej.

Prowadzona jest dokumentacja realizacji działań wyżej wymienionych.

W szpitalu wdrożono i zapewniono funkcjonowanie systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, obejmującego:

- 1) powołanie i nadzór nad działalnością zespołu i komitetu kontroli zakażeń szpitalnych;
- 2) ocenę ryzyka i monitorowanie występowania zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych;
- 3) organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, w sposób zapewniający:
  - a) zapobieganie zakażeniom szpitalnym i szerzeniu się czynników alarmowych,
  - b) warunki izolacji pacjentów z zakażeniem lub chorobą zakaźną oraz pacjentów szczególnie podatnych na zakażenia szpitalne,,
  - c) możliwość wykonywania badań laboratoryjnych w ciągu całej doby
  - d) wykonywanie badań laboratoryjnych umożliwiających identyfikację biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących zakażenia i choroby zakaźne,
  - e) ograniczenie narastania lekooporności biologicznych czynników chorobotwórczych w wyniku niewłaściwego stosowania profilaktyki i terapii antybiotykowej,
- 4) monitorowanie i rejestrację zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych;
- 5) sporządzanie i przekazywanie właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala;
- 6) zgłaszanie w ciągu 24 godzin potwierdzonego epidemicznego wzrostu liczby zakażeń szpitalnych właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu;

W szpitalu powołano Zarządzeniem Dyrektora Drawskiego Centrum Specjalistycznego Nr 43/2014 z dnia 20.08.2014r. (znowelizowane Zarządzenie Nr 72/2015 z dnia 31.12.2015r.):

- Zespół i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych ,
- Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych .

W skład Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych wchodzi:

1. przewodniczący - lekarz specjalista chorób wewnętrznych, posiadający specjalizację z medycyny pracy, pulmonologii, medycyny lotniczej, który kończył kurs uprawniający do pełnienia funkcji Przewodniczącego Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych,
2. kierownik laboratorium – specjalista laboratoryjny diagnostyki medycznej,
3. pielęg. epidemiologiczna - do czerwca 2017 połączone ze stanowiskiem pielęgniarki w poradniach przyszpitalnych.

Zarządzeniem nr 9/2016 Dyrektora DCS formalnie powołano 5 pielęgniarek łącznikowych pełniących jednocześnie funkcję pielęgniarek oddziałowych.

Do zadań zespołu kontroli zakażeń szpitalnych należy:

- 1) opracowywanie i aktualizacja systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
- 2) prowadzenie kontroli wewnętrznej oraz przedstawianie wyników i wniosków z tej
- 3) kontroli kierownikowi szpitala i komitetowi zakażeń szpitalnych;
- 4) szkolenie personelu w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych;
- 5) konsultowanie osób podejrzanych o zakażenie lub chorobę zakaźną oraz tych, u których rozpoznano zakażenie lub chorobę zakaźną.

W skład Komitetu Zakażeń Szpitalnych wchodzi:

- Dyrektor DCS – mgr Marzena Dzieża
- Przewodniczący Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych – lek. specjalista chorób wewnętrznych B. Kiełb- Nagórska,
- Koordynator Oddziału Ginekologiczno - Położniczego – lek. J. Łokociejski,
- Ordynator Oddziału Neonatologicznego – lek. Z. Romanowski,
- Koordynator Oddziału Wewnętrznego – lek. B. Baumert,
- Koordynator Oddziału Chirurgii – lek. G. Ćmiel,
- Specjalista laboratoryjnej diagnostyki med., specjalista mikrobiologii – mgr D.Sowa
- Kierownik Apteki – mgr W. Grinczelis
- Pielęgniarka Epidemiologiczna – mgr piel. M. Kaźmierczak

Do zadań w/w Komitetu należy:

- 1) opracowywanie planów i kierunków systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
- 2) ocena wyników kontroli wewnętrznej przedstawianych przez zespół kontroli zakażeń szpitalnych;
- 3) opracowywanie i aktualizacja standardów farmakoprofilaktyki i farmakoterapii zakażeń i chorób zakaźnych w szpitalu.

Ponadto w szpitalu powołany jest zespół do spraw opracowania polityki antybiotykowej, opracowany jest receptariusz szpitalny.

Najnowsza wersja receptariusza obowiązuje od 15.02.2017r. W formie elektronicznej dostępny jest na każdym oddziale.

W omawianym podmiocie określono definicje w tym kryteria rozpoznania i postępowanie w zakażeniach szpitalnych w zakresie: zakażenie miejsca operacyjnego, ZUM, posocznica, zakażenia układu oddechowego, zakażenie krwi, zakażenie skóry i tkanek miękkich, zakażenie ran oparzeniowych, owrzodzeń, odleżyn. Dodatkowo na każdym oddziale znajduje się opracowanie: „Definicje zakażeń szpitalnych według Decyzji Komisji Europejskiej z 2012r. z komentarzem ekspertów SHL” Biblioteka Wytocznych i Standardów SHL „Zakażenia Szpitalne”.

W szpitalu prowadzone jest aktywne monitorowanie zakażeń szpitalnych, które obejmuje codzienny przegląd:

- wyników badań mikrobiologicznych we wszystkich oddziałach,
- kart monitorowania włącz kaniuli obwodowej,
- codzienne monitorowanie miejsca operowanego pacjentów z założonym cewnikiem moczowym

Zakażenia szpitalne monitorowane są w całym szpitalu. Zgłaszanie zakażeń szpitalnych prowadzi lekarz sprawujący opiekę nad pacjentem, na podstawie wyników wydanych przez laboratorium mikrobiologiczne oraz na podstawie objawów klinicznych.

W szpitalu prowadzona jest ocena ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych poprzez wprowadzenie:

- 1) formularza oceny ryzyka przy przyjęciu do szpitala - wypełnia lekarz przy przyjęciu i w trakcie hospitalizacji,
- 2) formularza oceny ryzyka podczas pobytu w szpitalu – wypełnia lekarz po diagnostyce
- 3) formularza zgody na zabieg operacyjny z uwzględnieniem ryzyka zakażenia szpitalnego, jest on wypełniany przed zabiegiem operacyjnym przez pielęgniarki i lekarza. Formularze oceny ryzyka włączane są do historii choroby pacjenta.

Ponadto funkcjonują:

- 4) karta zakażenia szpitalnego, która jest zakładana w chwili rozpoznania lub podejrzenia zakażenia, która znajduje się w historii choroby pacjenta oraz u pielęgniarki epidemiologicznej,
- 5) kartę drobnoustroju alarmowego, która jest zakładana w przypadku wykrycia drobnoustroju alarmowego w porządku chronologicznym,
- 6) karta zakażenia szpitalnego, która jest zakładana w chwili rozpoznania lub podejrzenia zakażenia, która znajduje się w historii choroby pacjenta oraz u pielęgniarki epidemiologicznej,
- 7) kartę drobnoustroju alarmowego, która jest zakładana w przypadku wykrycia drobnoustroju alarmowego w porządku chronologicznym,

Określana jest częstość występowania zakażeń w danym roku z podziałem na oddziały i ogólnie dla całego szpitala – w 2017 roku zarejestrowano 51 zdarzeń:

- w oddziale wewnętrznym – 0,32% (5 zakażeń)
- oddziału chirurgicznego 1,39% (17 zakażeń)
- oddział ginekologiczno-położniczym – 0,18% (2 zakażenia)
- oddział dziecięcy - 0,35% (2 zakażenia)
- ortopedia -0,27%(3 zakażenia)
- noworodki – 1,35 (6 zakażeń)
- oit – 11,49(10 zakażeń)
- kardiologia- 0,44% (6 zakażeń)

Ponadto ze względu na miejsce wystąpienia zakażenia podział kształtuje się następująco:

- zapalenie płuc, oskrzeli- 0,1%(7 zakażeń),
- zakażenia krwi- 0,18% (13 zakażeń),
- zakażenia miejsca operowanego -0,19% (14 zakażeń),
- zakażenia skóry i tkanek miękkich- 0,03(2 zakażenia),
- inne 0,12% (9 zakażeń).

W 2017 roku częstość występowania zakażeń dla szpitala ogółem kształtowała się w granicach 0,70%.

W analizowanym okresie 2017 roku odnotowano 51 zakażeń szpitalnych, nie odnotowano ogniska epidemicznego.

Szpital zapewnia możliwość wykonywania badań laboratoryjnych mikrobiologicznych w ciągu całej doby, posiada podpisaną umowę z Medycznym Laboratorium „Diagnostyka” Zakład Mikrobiologii w Szczecinie na ul. Sokołowskiego 11.

Wykonywane są przesiewowe badania mikrobiologiczne u pacjentów z historią hospitalizacji oraz u pacjentów przenoszonych z OIT/OIOM.

W dokumentacji (karcie informacyjnej) chorego w chwili wypisywania lub przenoszenia pacjenta do innego szpitala lub oddziału zawsze wpisywana jest informacja o zakażeniu drobnoustrojem alarmowym.

Ogółem wg raportu rocznego za 2017 rok wykonano 1175 badań mikrobiologicznych.

W szpitalu gromadzi się informacje o zakażeniach szpitalnych i czynnikach alarmowych oraz prowadzony jest rejestr zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie rejestrów zakażeń zakładowych oraz raportów o występowaniu tych zakażeń.

Informacje o zakażeniach szpitalnych i czynnikach alarmowych zawierają:

- rozpoznanie kliniczne zakażenia szpitalnego lub czynnika alarmowego,
- charakterystykę podstawowych objawów klinicznych,
- okoliczności wystąpienia zakażenia, zachorowania lub zgonu z powodu zakażenia szpitalnego lub czynnika alarmowego, ze szczególnym uwzględnieniem czynników ryzyka oraz charakterystyki biologicznego czynnika zakaźnego, oraz inne informacje niezbędne do sprawowania nadzoru epidemiologicznego.

Rejestr zawiera następujące dane osób, u których rozpoznano zakażenia szpitalne lub czynnik alarmowy:

- 1) imię i nazwisko
- 2) datę urodzenia
- 3) numer PESEL
- 4) płeć
- 5) adres miejsca zamieszkania
- 6) rozpoznanie kliniczne zakażenia szpitalnego lub czynnika alarmowego oraz charakterystykę podstawowych objawów klinicznych,

okoliczności wystąpienia zakażenia, zachorowania lub zgonu z powodu zakażenia szpitalnego lub czynnika alarmowego, ze szczególnym uwzględnieniem czynników ryzyka oraz charakterystyki biologicznego czynnika zakaźnego, oraz inne informacje niezbędne do sprawowania nadzoru epidemiologicznego

W ramach systemu kontroli zakażeń wdrożone są następujące procedury sanitarno-higieniczne i medyczne:

Procedury sanitarno-higieniczne:

- 1) Higieniczne mycie rąk
- 2) Zasady używania odzieży ochronnej
- 3) Zasady utrzymania czystości pomieszczeń i sprzętu
- 4) Postępowanie w przypadku zanieczyszczenia powierzchni substancjami organicznymi
- 5) Dezynfekcja urządzeń i sprzętu
- 6) Postępowanie ze sprzętem endoskopowym
- 7) Sterylizacja sprzętu medycznego

- 8) Procedura postępowania z ostrymi narzędziami
- 9) Procedura postępowania z ostrymi narzędziami podczas zabiegów
- 10) Mycie i sterylizacja smoczków, butelek do karmienia
- 11) Postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia szpitalnego
- 12) Postępowanie ze zwłokami
- 13) Postępowanie z personelem zakażonym gronkowcem złocistym, metycylinoopornym MRSA oraz innymi szczepami wieloopornymi
- 14) Postępowanie z odpadami- aktualizacja 30.10.2017r.
- 15) Postępowanie z narzędziami chirurgicznymi i sprzętem medycznym w gabinetach zabiegowych
- 16) Procedura postępowania instrumentariuszki
- 17) Postępowanie ze stazami
- 18) Procedura chirurgicznego mycia rąk
- 19) Zasady ułożenia pacjenta na stole operacyjnym, przygotowanie do dezynfekcji pola operacyjnego
- 20) Procedura obkładania pola operacyjnego bielizną operacyjną
- 21) Procedura postępowania z bielizną po zabiegu operacyjnym
- 22) Procedura postępowania z obuwem po zabiegach operacyjnych
- 23) Procedura sprzątania bloku operacyjnego
- 24) Procedura postępowania z łóżkiem szpitalnym po wypisaniu pacjenta
- 25) Procedura postępowania z czystą i brudną pościelą
- 26) Procedura postępowania w przypadku podejrzenia ogniska epidemicznego
- 27) Procedura izolacji pacjentów + instrukcja postępowania w przypadku wystąpienia gorączki krwotocznej Ebola
- 28) Procedura sprzątania windy
- 29) Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia zachorowań wywołanych przez Gram(-) Pałeczki z rodziny Enterobacteriaceae wytwarzających karbapenemazy(CPE)
- 30) Procedura przyjęcia pacjenta do bloku operacyjnego
- 31) Procedura zgłoszeń podejrzenia lub rozpoznania zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej
- 32) Instrukcja przeprowadzenia, częstotliwości i dokumentowania przeprowadzenia kontroli wewnętrznej.

Procedury medyczne:

1. Procedura cewnikowania pęcherza moczowego
2. Procedura kaniulacji żył obwodowych
3. Procedura pobierania krwi do badań
4. Procedura odsysania zawartości oskrzeli
5. Procedura zapobiegania zakażeniom miejsc operowanych
6. Procedura pielęgnacji rany
7. Procedura zaopatrzenia kikuta pępownicy- pielęgnacja
8. Procedura wykonania szczepienia ochronnego
9. Procedura wykonania iniekcji
10. Procedura wykonania wkłucia centralnego
11. Procedura postępowania ze sprzętem do terapii oddechowej
12. Procedura pobierania materiału do badań bakteriologicznych
13. Procedura żywienia pozajelitowego
14. Procedura stosowania obowiązkowej dokumentacji
15. Procedura przechowywania szczepionek oraz dokumentowania szczepień

16. Procedura przygotowania pacjenta do badań w gabinecie tomografii komputerowej
17. Procedura postępowania przy dożylnym podawaniu środka kontrastującego w pracowniach tomografii komputerowej
18. Procedura pobierania materiałów z dolnych dróg oddechowych do badań mikrobiologicznych
19. Procedura pobierania moczu u dzieci do badań mikrobiologicznych

Procedury dostępne są dla pracowników, którzy zostali z nimi zaznajomieni. Procedury zawierają niezbędne dane m. in. termin opracowania, ostatnią aktualizację, wykorzystywane źródła, podpis osoby zatwierdzającej i sprawdzającej. Procedury są zgodne z art. 12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. Z 2016r., poz. 1866 z późn. zm.).

Postępowanie opisane w procedurach zapewnia bezpieczne prowadzenie działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych ustalił spotkania nie rzadziej niż 1 raz w kwartale i w razie potrzeby. Z odbytych spotkań sporządzane są protokoły.

Zespół organizuje i przeprowadza szkolenia personelu w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych. W 2017r. przeprowadzono 2 szkolenia wewnętrzne z udziałem około 30 osób i 3 z udziałem wykładowców zewnętrznych..

Natomiast członkowie zespołu uczestniczyli w 2 szkoleniach zewnętrznych.

W ramach kontroli wewnętrznej wykonania procedur kontroli zakażeń szpitalnych prowadzone są audyty wdrożenia procedur w oddziałach, analizy zużycia środków antyseptycznych do rąk, analizy zużycia środków ochrony indywidualnej, zużycia antybiotyków, kontrola dokumentacji procedur zapobiegania zakażeniom – karty obserwacji wkłucia obwodowego, miejsca operowanego, pacjenta z założonym cewnikiem do pęcherza moczowego, pacjentów z wkłuciem centralnym, analiza czynników ryzyka przy przyjęciu i w trakcie hospitalizacji, analiza wrażliwości i oporności drobnoustrojów na antybiotyki, przeprowadzana jest również kontrola czystości pomieszczeń.

Wewnętrzne kontrole w zakresie oceny ryzyka występowania zakażeń związanych z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych przeprowadzane są przez pielęgniarkę epidemiologiczną raz na pół roku i wg potrzeb w poszczególnych komórkach organizacyjnych.

Łącznie w 2017 roku przeprowadzono 34 kontroli wewnętrznych, zakres kontroli wewnętrznych obejmował:

- monitorowanie czynników alarmowych i zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w zakresie wykonywanych świadczeń,
- ocenę ryzyka występowania zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,
- stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej,
- ocenę poprawności i skuteczności realizacji procedur zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym,
- wykonywanie badań laboratoryjnych,
- analizę sytuacji epidemiologicznej,
- profilaktykę i terapię antybiotykową.\

Prowadzona jest ewidencja zgłoszeń podejrzenia zakażenia lub zachorowania na chorobę zakaźną do PPIS w Drawsku Pom., pisemne zgłoszenie na formularzu zgłoszenia podejrzenia zachorowania, wypełnia lekarz i przesyła do PSSE w Drawsku Pom. oraz ustnie zgłasza do Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

Podsumowanie i wnioski

Oceniając stan sanitarny szpitala należy zwrócić uwagę na fakt, iż obiekt mieści się w starym budynku, a jego modernizacja w celu spełnienia odpowiednich wymogów wymaga nakładów finansowych. Podejmowane działania naprawcze wynikają z inicjatywy właściciela, jak również z postępowań administracyjnych prowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom. Bieżące naprawy odbywają się sukcesywnie. Podnoszony jest standard obiektu, a tym samym dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących przepisów prawnych. Przestrzeganie przez personel medyczny procedur higienicznych i medycznych, mających na celu zapobieganie i zwalczanie czynników zakaźnych oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych.

3. Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria

Pomieszczenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą zlokalizowane są w budynkach również o innym przeznaczeniu z zachowaniem całkowitego wyodrębnienia innych pomieszczeń budynków wykorzystywanych do innych celów. Kształt i powierzchnia pomieszczeń podmiotów wykonujących działalność leczniczą umożliwiają prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie, i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących ich niezbędne funkcjonalne wyposażenie. Podłogi oraz połączenia ścian z podłogami wykonane są z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję. Meble w pomieszczeniach umożliwiają ich mycie i dezynfekcję.

We wszystkich zakładach zapewniona jest możliwość mycia i dezynfekcji rąk, stanowiska higieny rąk w gabinetach wyposażone są w: umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, zasobnik z ręcznikami jednorazowego użytku, dozownik z mydłem płynnym i preparatem antyseptycznym do rąk oraz pojemniki na zużyte ręczniki. W poradniach dla kobiet, gabinety ginekologiczne są bezpośrednio połączone z pomieszczeniami higieniczno - sanitarnymi wyposażonymi w bidet.

Usługi medyczne, w większości gabinetów, świadczone są przy użyciu sprzętu medycznego jednorazowego użytku, a w niektórych przypadkach przy użyciu sprzętu wielorazowego użytku (głównie w gabinetach stomatologicznych). Prowadzone są procesy dezynfekcji narzędzi w pojemnikach z pokrywą, sitem, mają pojemność dostosowaną do ilości dezynfekowanego materiału oraz prawidłowo oznakowane. Stosowane są środki do dezynfekcji o szerokim spektrum działania. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Stężone preparaty dezynfekcyjne przechowywano w wydzielonych pomieszczeniach w zamkniętych szafkach z instrukcją sporządzania oraz bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych. Pojemniki do przechowywania roztworów użytkowych prawidłowo oznakowane. Dobór preparatów dezynfekcyjnych był zgodny z przypuszczalnym skażeniem oraz ogólnie przyjętymi zasadami. Ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych - wystarczająca.

Wydzielone są stanowiska opracowywania narzędzi w gabinetach lub pomieszczeniach bezpośrednio połączonych z gabinetem – wyposażone w zlew jednokomorowy lub dwukomorowy oraz stanowiska mycia i dezynfekcji rąk.

W 2017 roku w/w podmioty w wyniku badań zleconych wykonały 4 badania testem biologicznym. Wynik: w 2 przypadkach nastąpił wzrost bakterii testowych, w związku z powyższym oddana autoklaw do naprawy i przeglądu technicznego. W związku z likwidacją gabinetów zabiegowych zapewniono sprzęt jednorazowy.

W podmiotach leczniczych, które wykonują świadczenia zdrowotne przy użyciu narzędzi i sprzętu wielorazowego użycia, prowadzone są procesy dezynfekcji narzędzi w pojemnikach z pokrywą, sitem, mają pojemność dostosowaną do ilości dezynfekowanego materiału oraz prawidłowo oznakowane. Stosowane są środki do dezynfekcji o szerokim spektrum działania, dopuszczone przez polskie prawodawstwo. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Stężone preparaty dezynfekcyjne przechowywano w poszczególnych pomieszczeniach w zamkniętych szafkach z instrukcją sporządzania oraz bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych. Pojemniki do przechowywania roztworów użytkowych prawidłowo oznakowane. Dobór preparatów dezynfekcyjnych był zgodny z przypuszczalnym skażeniem oraz ogólnie przyjętymi zasadami. Ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych - wystarczająca.

Wydzielone są stanowiska opracowywania narzędzi w gabinetach lub pomieszczeniach bezpośrednio połączonych z gabinetem – wyposażone w zlew jednokomorowy lub dwukomorowy oraz stanowiska mycia i dezynfekcji rąk.

Obiekty świadczące usługi zdrowotne przy użyciu sprzętu wielorazowego użytku wykonują sterylizację we własnym zakresie w autoklawach lub na podstawie umowy zlecenia z innym podmiotem prowadzącym działalność w zakresie sterylizacji.

Postępowanie w procesie sterylizacji odbywa się na zgodność z opracowanymi i wdrożonymi procedurami.

Wszystkie placówki prowadzą dokumentację procesów sterylizacji, która obejmuje rodzaj sterylizacji, parametry procesu, ilość cykli wyniki kontroli chemicznej. W kontrolowanych obiektach sterylizacja przebiegała prawidłowo.

Sprzęt po sterylizacji opatrzony datą sterylizacji i datą ważności przechowywany w prawidłowych warunkach.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą stosują bieliznę jednorazowego oraz wielorazowego użycia, postępowanie po użyciu prawidłowe. W przypadku stosowania bielizny wielorazowego użycia podmioty posiadają umowy na wykonywanie usług pralniczych lub pranie bielizny odbywa się we własnym zakresie (np. w wyznaczonych w przychodniach pralkach, prana przez pracowników gospodarczych).

W nadzorowanych placówkach sprzątanie pomieszczeń prowadzone jest przez personel placówki lub firmę sprzątającą zewnętrzną. Utrzymanie czystości i porządku w kontrolowanych placówkach nie budziło zastrzeżeń. Wydzielone są miejsca lub pomieszczenia porządkowe do przechowywania sprzętu do sprzątania i środków czystościowych. W zależności od stref czystości mikrobiologicznych zachowana jest segregacja sprzętu do sprzątania. Postępowanie ze sprzętem po zakończonym sprzątaniu prawidłowe.

Podczas kontroli zwracano uwagę na wdrożone i realizowane procedury w placówkach:

1. Mycia rąk.
2. Dezynfekcji rąk
3. Postępowania po ekspozycji.
4. Dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego
5. Postępowania z brudną bielizną i czystą
6. Postępowania z odpadami medycznymi.

7. Sposobu pakowania sprzętu przygotowanego do wyjąławiania.
8. Mycia i dezynfekcji powierzchni
9. Procedura sprząłania pomieszczeń
10. Postępowania na wypadek awarii urządzenia chłodniczego lub przerwy w dostawie energii elektrycznej.
11. Postępowania na wypadek awarii autokławu.

W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych uchybieniami wszczęto postępowanie administracyjne.

Obiekt nr 1

W trakcie kontroli przeprowadzonej w listopadzie 2017 r. stwierdzono uchybienia, a mianowicie:

- 1) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie zabiegowym – stół zabiegowy, na którym znajduje się waga do wazenia dzieci - odpryski farby na blacie
- 2) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie zabiegowym – przewijak – odklejona derma, niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie zabiegowym – szafka na leki – pęknięta szyb

Obiekt nr 2

W trakcie kontroli przeprowadzonej w październiku 2017 roku stwierdzono uchybienia, a mianowicie:

- 1) niewłaściwy stan higieniczny w ciągu komunikacyjnym przy rejestracji- ściany zanieczyszczone
- 2) niewłaściwy stan higieniczny w ciągu komunikacyjnym przy rejestracji - popękana wykładzina podłogowa..

Obiekt nr 3

W trakcie kontroli przeprowadzonej we wrześniu 2017 roku stwierdzono uchybienia, a mianowicie:

- 1) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie lekarskim – zniszczona terakota i glazura (płytki popękane z odpryskami, płytki przypodłogowe poodklejane),
- 2) niewłaściwy stan higieniczny w magazynku krwi – brak listwy przypodłogowej, odpryski farby olejnej na ścianie,
- 3) niewłaściwy stan higieniczny w pomieszczeniu gospodarczym – zacieki na suficie, popękana glazura, zniszczony z odpryskami farby zlewozmywak, zniszczona szafka pod zlewozmywakiem,
- 4) niewłaściwy stan higieniczny w poczekalni – krzesła z uszkodzoną, popękaną dermą.

Dnia 30.11.2017 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał Decyzję o numerze PPIS- 600-229/2017 rok określając terminy wykonania nieprawidłowości stwierdzonych podczas czynności kontrolnych i zapisanych w protokole z września 2017 roku.

Obiekt nr 4

W trakcie kontroli przeprowadzonej we wrześniu 2017 roku stwierdzono uchybienia, a mianowicie:

- 1) niewłaściwy stan higieniczny sufitu w poczekalni przy punkcie szczepień – ubytek tynku,
- 2) niewłaściwy stan higieniczny wykładziny podłogowej w poczekalni przy punkcie szczepień – zniszczona wykładzina,

Dnia 01.12.2017 Decyzją o numerze PPIS – 600-248/2017 rok Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny umorzył postępowanie administracyjne w sprawie poprawy wymagań

higienicznych w związku z uchybieniami stwierdzonymi w toku czynności kontrolnych przeprowadzonych w październiku 2017 roku.

Obiekt nr 5

W trakcie kontroli przeprowadzonej w październiku 2017 roku stwierdzono uchybienia , a mianowicie

- 1) niewłaściwy stan higieniczny w ciągu komunikacyjnym - odpryski farby na ścianach
- 2) niewłaściwy stan higieniczny w ciągu komunikacyjnym - zacieki na suficie
- 3) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie lekarskim nr 1 –zacieki na suficie.
- 4) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie lekarskim nr 2 – zacieki na suficie ,
- 5) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie lekarskim nr 2 – odpryski farby olejnej na ścianie.

Dnia 15.12.2017 roku upoważniony przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom przeprowadził kontrolę sprawdzającą. Z czynności kontrolnych sporządzono protokół , w którym stwierdzono że w/w uchybienia zostały wykonane. Dnia 18.12.2017 Decyzją o numerze PPIS – 600-300/2017 rok Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny umorzył postępowanie administracyjne w sprawie poprawy wymagań higienicznych w związku z uchybieniami stwierdzonymi w toku czynności kontrolnych przeprowadzonych w październiku 2017 roku.

Obiekt nr 6

W trakcie kontroli przeprowadzonej w grudniu 2017 roku stwierdzono uchybienia , a mianowicie:

- 1) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie zabiegowym – ściana z pęknięciami farby
- 2) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie lekarskim nr 16– zacieki na suficie,
- 3) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie lekarskim nr 10 - zacieki na ścianie,
- 4) niewłaściwy stan higieniczny w gabinecie lekarskim nr 10- popękana derma na fotelu lekarskim,
- 5) niewłaściwy stan higieniczny w poczekalni – ściany z pęknięciami farby

3.1. Indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych

Na terenie powiatu drawskiego w rejestrze obiektów objętych nadzorem przez obszar Epidemiologii PSSE w Drawsku Pom funkcjonuje 41 obiektów.

Pomieszczenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą zlokalizowane są w budynkach również o innym przeznaczeniu z zachowaniem całkowitego wyodrębnienia innych pomieszczeń budynków wykorzystywanych do innych celów. Kształt i powierzchnia pomieszczeń podmiotów wykonujących działalność leczniczą umożliwiają prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie, i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących ich niezbędne funkcjonalne wyposażenie. Podłogi oraz połączenia ścian z podłogami wykonane są z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję. Meble w pomieszczeniach umożliwiają ich mycie i dezynfekcję.

We wszystkich gabinetach zapewniona jest możliwość mycia i dezynfekcji rąk, stanowiska higieny rąk w gabinetach wyposażone są w: umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, zasobnik z ręcznikami jednorazowego użytku, dozownik z mydłem płynnym i preparatem antyseptycznym do rąk oraz pojemniki na zużyte ręczniki.

Usługi medyczne, w większości gabinetów, świadczone są przy użyciu sprzętu medycznego jednorazowego użytku, a w niektórych przypadkach przy użyciu sprzętu wielorazowego użytku (głównie w gabinetach stomatologicznych).

W podmiotach leczniczych, które wykonują świadczenia zdrowotne przy użyciu narzędzi i sprzętu wielorazowego użycia, prowadzone są procesy dezynfekcji narzędzi w pojemnikach z pokrywą, sitem, mają pojemność dostosowaną do ilości dezynfekowanego materiału oraz prawidłowo oznakowane. Stosowane są środki do dezynfekcji o szerokim spektrum działania, dopuszczone przez polskie prawodawstwo. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Stężone preparaty dezynfekcyjne przechowywano w wydzielonych pomieszczeniach w zamkniętych szafkach z instrukcją sporządzania oraz bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych. Pojemniki do przechowywania roztworów użytkowych prawidłowo oznakowane. Dobór preparatów dezynfekcyjnych był zgodny z przypuszczalnym skażeniem oraz ogólnie przyjętymi zasadami. Ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych - wystarczająca.

Wydzielone są stanowiska opracowywania narzędzi w gabinetach lub pomieszczeniach bezpośrednio połączonych z gabinetem – wyposażone w zlew jednokomorowy lub dwukomorowy oraz stanowiska mycia i dezynfekcji rąk.

Obiekty świadczące usługi zdrowotne przy użyciu sprzętu wielorazowego użytku wykonują sterylizację we własnym zakresie w autoklawach.

Kontrola skuteczności sterylizacji urządzeń sterylizacyjnych testem biologicznym prowadzona jest przez właścicieli urządzeń. Wszystkie placówki prowadzą dokumentację procesów sterylizacji, która obejmuje rodzaj sterylizacji, parametry procesu, ilość cykli wyniki kontroli biologicznej. W kontrolowanych obiektach sterylizacja przebiegała prawidłowo. W 2017 roku w/w podmioty wykonały 139 badań testem biologicznym. Wynik: brak wzrostu bakterii testowych. Nie stwierdzono urządzeń sterylizacyjnych poddanych naprawie.

Sprzęt po sterylizacji opatrzony datą sterylizacji i datą ważności przechowywany w prawidłowych warunkach.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą stosują bieliznę jednorazowego oraz wielorazowego użycia, postępowanie po użyciu prawidłowe. W przypadku stosowania bielizny wielorazowego użycia podmioty posiadają umowy na wykonywanie usług pralniczych lub pranie bielizny odbywa się we własnym zakresie. W analizowanym okresie, w trakcie kontroli sanitarnych prowadzono działania instruktażowe w kierunku zapewnienia prawidłowych warunków odkażania bielizny brudnej poprzez informowanie przedstawicieli kontrolowanych obiektów o zagrożeniach wynikających z nieodpowiedniego postępowania z brudną bielizną.

W nadzorowanych placówkach sprzątanie pomieszczeń prowadzone jest przez personel placówki lub firmę sprzątającą zewnętrzną zgodnie z opracowanymi procedurami sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń. Utrzymanie czystości i porządku w kontrolowanych placówkach nie budziło zastrzeżeń. Wydzielone są miejsca lub pomieszczenia porządkowe do przechowywania sprzętu do sprzątania i środków czystościowych. W zależności od stref czystości mikrobiologicznych zachowana jest segregacja sprzętu do sprzątania. Postępowanie ze sprzętem po zakończonym sprzątnięciu prawidłowe.

Podczas kontroli zwracano uwagę na wdrożone i realizowane procedury w placówkach:

1. Mycia rąk.
2. Dezynfekcji rąk
3. Postępowania po ekspozycji.
4. Dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego

5. Postępowania z brudną bielizną i czystą
6. Postępowania z odpadami medycznymi.
7. Sposobu pakowania sprzętu przygotowanego do wyjaławiania.
8. Mycia i dezynfekcji powierzchni
9. Procedura sprzątanía pomieszczeń
10. Postępowania na wypadek awarii urządzenia chłodniczego lub przerwy w dostawie energii elektrycznej.
11. Postępowania na wypadek awarii autoklawu.

W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych uchybieniami wydano jedną decyzję administracyjną nakazującą usunąć stwierdzone naruszenia wymagań higienicznych w obiektach zawierającą 1 nakaz.

- Obiekt nr 1

W trakcie kontroli stwierdzono uchybienie, a mianowicie:

- 1) niewłaściwy stan higieniczny pomieszczenia gospodarczego – ubytki farby, tynku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom po zapoznaniu się z całością dokumentacji sprawy uwzględniając realne możliwości zapewnienia stanu zgodnego z wymaganiami sanitarnymi wydał decyzję administracyjną z terminem wykonania obowiązków do dnia 31.03.2018 r. Liczba nakazów ujęta w decyzji – 1.

Podsumowanie i wnioski

Podczas dokonywanych kontroli najczęściej stwierdzane uchybienia w w/w obiektach dotyczyły niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń. Na podstawie prowadzonego nadzoru należy stwierdzić, iż kierownicy przejawiają ogromną dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego. Bieżące naprawy odbywają się sukcesywnie i w krótkim czasie. Podnoszony jest standard obiektów i dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących przepisów prawnych. Jeden z podmiotów leczniczych posiada program dostosowawczy, który nie zrealizował wymagań związanych z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739), pozostałe obiekty spełniają wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739).

Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobiegania zakażeniom.

Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej procedur higienicznych i medycznych, mających na celu zapobieganie i zwalczanie czynników zakaźnych oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych

Wnioski:

1. Ciągłe monitorowanie zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne oraz wdrażanie działań przeciwepidemicznych ma pozytywny wpływ na zachowanie bezpieczeństwa zdrowia publicznego.
2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych nie budziła zastrzeżeń. Nie odnotowano chorób wysoce zakaźnych stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla społeczeństwa i konieczność natychmiastowego wdrożenia procedury przeciwepidemicznej.

3. Liczba zachorowań na boreliozę z Lyme utrzymała się na podobnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych. Podobnie wśród zgłoszeń w analizowanym roku dominowały zachorowania boreliozy fazy wczesnej, której objawem jest rumień wędrujący.
4. Od lat brak zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat, nie wystąpiły zachorowania na odrę i krztusiec.
5. Wśród chorób szerzących się drogą pokarmową nie odnotowano zachorowań na czerwonkę, dur brzuszny, dur rzekomy, tasiemczyce, odnotowano natomiast jedno zachorowanie na WZW typu A.
6. Stan sanitarny podmiotów leczniczych uległ pogorszeniu w sumie w 2017 roku wydano 12 zawiadomień o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego
7. Wskaźnik pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę w 2017 roku w porównaniu z 2016 rokiem rejestruje się na tym samym poziomie.
8. Zdecydowanie wzrosła liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych z 6 w 2016 roku do 15 w 2017 roku. .

Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Według ewidencji na rok 2017 w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności ujęto: 573 obiekty , łącznie skontrolowano 274 obiekty.

Celem ustalenia częstotliwości kontroli obiektów w zależności od kategorii ryzyka, przeprowadzono wg obowiązujących arkuszy ZF/PK/BŻ/01/01/01 ocenę zakładów produkcji, obrotu żywnością oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością dla **197** obiektów. Powyższe dane wykorzystano w planowaniu urzędowej kontroli w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na rok 2017.

Ogółem przeprowadzono **397** kontroli, w tym **47** kontroli sprawdzających oraz **14** kontroli interwencyjnych.

1.Działalność nadzorowa i postępowanie administracyjne

Wydano łącznie 36 decyzji, w tym:

35 - decyzji w zakresie poprawy stanu sanitarno-higienicznego,

1 - decyzje przedłużające wykonanie obowiązków,

10- decyzji umarzających postępowanie

Ponadto wydano :

1 – decyzję o wycofaniu z obrotu handlowego środków spożywczych

70 - decyzji finansowych,

34- decyzje wykreślające obiekty z rejestru zakładów.

65 –decyzji zatwierdzających

70 - decyzji finansowych

Nałożono na przedsiębiorców **26** kar grzywny w drodze mandatu karnego na sumę **5600 zł**, podczas prowadzenia czynności kontrolnych w nadzorowanych obiektach.

Ocenę stanu sanitarnego przeprowadzono wg obowiązujących arkuszy oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz na podstawie informacji charakteryzujących zakład ustalonych podczas prowadzonego nadzoru w ciągu roku. W kontrolowanych obiektach wypełniono formularze dokumenty (listy pytań kontrolnych), zgodnie z charakterem prowadzonej w obiekcie działalności:

- dla zakładów stosujących materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością
- dla zakładów produkcji żywności, stosujących dodatki do żywności
- dla zakładów produkcji/obrotu żywnością pod kątem prawidłowego znakowania na obecność GMO
- dla zakładów produkcji i obrotu żywnością w zakresie spełniania kryteriów mikrobiologicznych – Check list

W roku 2017 pobrano ogółem 130 próbek do badań laboratoryjnych, w tym :

- 110 próbek środków spożywczych i suplementów diety,
- 3 próbki - przedmioty użytku,
- 4 próbki - produkty kosmetyczne,
- 33 - próbki rezerwowe – w tym – 20 próbek środków spożywczych i 13 wymazów sanitarnych.

W ramach UKŻ pobrano 122 próbek, w ramach monitoringu 8 próbek.

Otrzymane z laboratorium sprawozdania z badań– wykazały zgodność badanych próbek z wymaganiami obowiązującego w tym zakresie prawa żywnościowego.

2. ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

1) Wytwórnice lodów.

W ewidencji zakładów:

znajduje się jeden zakład produkujący lody metodą tradycyjną: należący do Pana Stanisława Sosnowskiego w Czaplunku. Właściciel obiektu prowadzi produkcję lodów polegającą na mieszaniu koncentratu lodów w proszku z mlekiem UHT, dodaniu past smakowych i koncentratów owocowych. pasteryzacji, schładzaniu i zamrażaniu. W wytwórni prowadzona jest działalność w sezonie letnim - ok. 3 miesiące,

W sezonie letnim **2017r.** w wytwórni lodów przeprowadzono:

– **1 kontrolę** kompleksową z oceną stanu sanitarnego zakładu połączoną z poborem próbek żywności do badań laboratoryjnych oraz 1 kontrolę tematyczną w związku z poborem próbek Lody - **15** próbek w kierunku oceny mikrobiologicznej, oceny organoleptycznej wyrobu oraz **3** wymazy sanitarne:

Próbek nie kwestionowano. Zgodnie z kryteriami podanymi w załącznikach zakład oceniono jako zgodny z wymaganiami.

Wyniki badań laboratoryjnych, potwierdziły zgodność badanego produktu z wymaganiami, w obowiązujących aktach prawnych w tym zakresie.

4. Nie wydawano decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarnego. Nie nakładano mandatów karnych.

2) Automaty do produkcji lodów.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli Organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na rok **2017** ujęto **6** obiektów:

a) Automaty do produkcji lodów włoskich, których zakres prowadzonej działalności obejmuje głównie produkcję i sprzedaż lodów włoskich z automatu. Prowadzona działalność ma charakter sezonowy i obejmuje okres letni tj. od maja do września (ok. 4 - 5 miesięcy w ciągu roku)

b) Zakłady Małej Gastronomii z Automatami do produkcji lodów włoskich, gdzie równolegle z przygotowaniem i sprzedażą lodów włoskich z automatu przygotowywana jest żywność typu Fast-food z produktów głęboko mrożonych, desery (gofry z gotowych koncentratów spożywczych, uzupełniane dodatkami) napoje gorące i zimne typu shake.

Nadzorem sanitarnym objęto wyszczególnione powyżej grupy zakładów (objaśnienie grupy z pkt. b ujęto w opisie Zakładów Małej Gastronomii).

Skontrolowano **3** obiekty. Przeprowadzono łącznie **3** kontrole sanitarne wraz z oceną stanu sanitarnego zakładu. Ponadto przeprowadzono **1** kontrolę w jednym automacie do produkcji lodów włoskich w obiekcie nie znajdującym się pod nadzorem PPIS w Drawsku Pom (była to kontrola przeprowadzona w związku z interwencją wniesioną przez klienta-w zakresie interwencji uznano jej bezzasadność , natomiast stwierdzono brak orzeczenia lekarskiego na skutek czego zmieniła się osoba obsługująca).

3) Piekarnie.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności ujęto łącznie **9** zakładów, zlokalizowanych na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom., w których przeprowadzono łącznie **21** kontrole sanitarnych , w **7** obiektach sporządzono dokument zawierający ocenę spełniania przez zakład wymagań z zakresu prawa żywnościowego, wypełniano listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji żywności stosujących dodatki do żywności, listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji / obrotu żywnością pod kątem prawidłowego znakowania na obecność GMO

Działalność prowadzona w zakładach nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego, obejmowała okres całego roku w zakresie produkcji następujących asortymentów pieczywa:

- pieczywa zwykłego - o terminie przydatności do spożycia – do 2 dni,
- pieczywa z dodatkiem ziaren, zbóż, o przedłużonej trwałości,
- pieczywa półcukierniczego (rogale, bułki), cukierniczego (pączki, drożdżówki), ciasta

Ilość wyrobów wytwarzanych w ciągu tygodnia, określona jest na poziomie ok. od 1 do 4 ton pieczywa zwykłego i ok. 100 do 800 kg pieczywa półcukierniczego.

Zasadnicze uwarunkowania, którymi kierują się przedsiębiorcy w organizacji produkcji pieczywa to:

- stosunkowo krótki okres trwałości i przydatności konsumpcyjnej gotowego produktu,
- produkcja na ściśle określony termin dostawy i w ściśle, określonych ilościach.

Pieczyno dostarczane jest w dniu produkcji, do zakładow obrotu zlokalizowanych na terenie powiatu drawskiego lub powiatow graniczacych, transportem producenta.

Częstotliwość dostaw i asortyment są zgodne z umowami i uzgodnieniami prowadzonymi z przedsiębiorcami.

Przedsiębiorcy opracowali systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności HACCP oparte na przeprowadzonej analizie zagrożeń w odniesieniu do podanego powyżej asortymentu produktów, zakres działalności produkcyjnej w nadzorowanych zakładach był zgodny z opracowanymi schematami technologicznymi. Polityka bezpieczeństwa żywnościowego jest rozpowszechniona i znana wśród wszystkich pracowników oraz podlega przeglądowi. Powołane w zakładach Zespoły HACCP dokonują przeglądu systemu, nie stwierdzono potrzeby wprowadzenia zmian i uaktualnienia w stosunku do opracowań wdrożonych systemów zarządzania HACCP.

Łącznie w roku **2017** przeprowadzono w piekarniach **21** kontroli sanitarnych.

W związku z napływającymi licznymi sygnałami dotyczącymi niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych panujących w zakładach produkcji – piekarniach/ ciastkarniach przeprowadzono **16** kontroli w piekarniach - między innymi w godzinach faktycznej produkcji prowadzonej w zakładach 22.00 – 5.00 oraz **3** kontrole w cukierniach. W związku z tym wydano **7** decyzji merytorycznych na poprawę stanu w piekarniach i **1** decyzję w cukierni, **12** decyzji finansowych w piekarniach i **1** decyzję finansową w cukierni. Nałożono **8** mandatów karnych za niewłaściwe warunki sanitarno – higieniczne na łączną kwotę **1900** zł.

Wydano **1** decyzję wykreślającą - piekarnia Ryszard Kowalski w Drawsku Pom.

4) Ciastkarnie.

W **2017** roku skontrolowano **4** ciastkarni ujętych w ewidencji. Ciastkarnie należą do małych, z reguły rodzinnych firm, które są prowadzone przez właścicieli zakładów i dodatkowo zatrudniają 1 - 6 pracowników.

Pieczyno cukiernicze wytwarzane w ciastkarniach stanowi bardzo zróżnicowany asortyment wyrobów, zarówno trwale mikrobiologicznie jak również wymagające zachowania warunków chłodniczych przechowywania.

Zasadnicze uwarunkowania, którymi kierują się przedsiębiorcy w organizacji produkcji pieczywa to:

- krótki okres trwałości i przydatności konsumpcyjnej gotowego produktu,
- produkcja na ściśle określony termin dostawy i w ściśle, określonych ilościach.

Procesy produkcyjne w niewielkim stopniu są zmechanizowane i dotyczy to głównie mieszania, dzielenia, dozowania surowców. Większość działań wykonywana przy wyrobie pieczywa cukierniczego prowadzona jest z dużym udziałem pracy ręcznej. W zakładach prowadzona jest produkcja ciast z dodatkiem owoców, mas kremowych, twarogowych, ciast suchych, kruchych, biszkoptowych i ciastek drobnych, w zależności od pory roku produkowane są ciasta sezonowe z owocami, kremami, galaretkami. Dzienna produkcja zakładów zaspokaja potrzeby własnych punktów sprzedaży zlokalizowanych w budynkach ciastkarni oraz kilku wydzielonych sklepów w rejonie miasta. Wyroby gotowe z tych zakładów trafiają wyłącznie na rynek lokalny, dostarczane transportem producenta w obrębie powiatu drawskiego lub powiatów sąsiadujących.

W ciastkarniach przeprowadzono łącznie 9 kontroli sanitarnych, wydano **1** decyzję merytoryczną, **1** decyzję finansową. Pobrano do badań laboratoryjnych **10** próbek żywności,

w kierunku oceny mikrobiologicznej i oceny organoleptycznej, 1 próbkę w kierunku wykrywania obecności substancji dodatkowych i oceny organoleptycznej oraz 3 wymazy sanitarne oraz 2 próbki sanitarne (zmiotki) próbek nie kwestionowano.

Wyniki badań próbek żywności oraz próbek sanitarnych potwierdziły ich zgodność z wymaganiami w obowiązujących aktach prawnych w tym zakresie.

Nie zatwierdzano nowych obiektów. Nie nakładano mandatów karnych.

Wszystkie kontrolowane obiekty (ciastkarnie) posiadały opracowane i wdrożone dokumentacje, zgodnie z zasadami systemu HACCP, w odniesieniu do ogółu warunków i działań, które muszą być spełnione na wszystkich etapach produkcji dla zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego końcowego wyrobu. W każdym z etapów i procesów mających miejsce w produkcji prowadzona jest stała kontrola zgodności działań z opracowanymi instrukcjami i procedurami. Podstawą funkcjonowania systemu jest wdrażanie polityki bezpieczeństwa żywnościowego przez przedsiębiorcę, dostosowanej do specyfiki zakładu. Prowadzone zapisy związane z realizacją wyznaczonych celów potwierdzają lub nie prawidłowość prowadzonych działań i są wskaźnikiem do podjęcia i wdrożenia korekcji i weryfikacji systemu HACCP. W trakcie prowadzonych kontroli w piekarniach i ciastkarniach zwracano uwagę na **wdrożenie przez przedsiębiorcę systemu HACCP w zakresie:**

- kwalifikacji i doświadczenia personelu, związanych z uprawnieniami i odpowiedzialnością za dany obszar produkcji.
- stałe analizowanie i identyfikowanie potencjalnych i istniejących problemów, mających znaczenie dla bezpieczeństwa żywności oraz określanie i wdrażanie działań zapobiegawczych i korygujących.
- nadzoru nad zapisami ich dostępność, identyfikowalność, gromadzenie informacji i przechowywanie przez określony czas.

5) Przetwórnictwo owocowo-warzywne i grzybowe.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności w 2017 roku ujęto 4 zakłady, 2 zostały skontrolowane, łącznie przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, 2 sklasyfikowano na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego w zakładzie. Pobrano 1 próbkę żywności do badań laboratoryjnych. Próby nie kwestionowano.

6) Wytwórnictwo wyrobów cukierniczych.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności ujęto 2 zakłady produkcyjne tj. **Zakład produkcyjny „CZEKO”** zlokalizowany w Złocięncu oraz **Zakład „Gniewko Kluczewo”** w Kluczewie gm. Czaplinek

Łącznie przeprowadzono w zakładach 2 kontrole sanitarne kompleksowe z oceną stanu sanitarnego - zgodnie z kryteriami podanymi w załącznikach zakłady oceniono jako zgodne z wymaganiami. Pobrano do badań laboratoryjnych - 10 próbek żywności i 5 wymazów sanitarnych. Próbek nie kwestionowano.

Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą poprawę stanu sanitarnego.

Nie nakładano mandatów karnych.

Wytwórnice wyrobów cukierniczych zaliczane są do grupy obiektów małych, zatrudniających 10-40 osób. Zakłady różnią się zarówno pod względem wielkości produkcji, asortymentu produkowanych wyrobów cukierniczych jak i stosowanych technologii.

W zakładzie produkcyjnym „CZEKO” zlokalizowanym w Złocieńcu prowadzona jest działalność w zakresie produkcji wyrobów cukierniczych:

- krówki mleczne i krówki w czekoladzie, których głównymi składnikami masy bazowej są: cukier, syrop glukozowy mleko w proszku, margaryna, tłuszcz cukierniczy oraz dodatki typu: aromaty, czekolada. Cukierki zawijane są jednostkowo na zautomatyzowanych liniach produkcyjnych, pakowane w kartony lub woreczki foliowe:
- śliwki w czekoladzie (śliwka suszona kalifornijska).
- ptasie mleczko, galaretka w czekoladzie.

W 2017r. w zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną kompleksową z oceną stanu sanitarnego zakładu i pobrano ogółem 5 x 200 g próbek żywności do badań laboratoryjnych – Ptasie delicje czekoladowe (kierunek badań : ocena mikrobiologiczna, ocena organoleptyczna i ocena znakowania produktu) oraz 5 wymazów sanitarnych. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie niewłaściwych warunków sanitarno – technicznych , wydano 1 decyzję merytoryczną. Nie nakładano mandatów karnych.

Zakład „Gniewko Kluczewo” w Kluczewie

W zakładzie prowadzona jest działalność w zakresie produkcji wyrobów cukierniczych. Charakter prowadzonej działalności w zakładzie obejmuje produkcję wyrobów cukierniczych:

- krówek (wielosmakowych, mlecznych, czekoladowych) w 22 różnych smakach: z dodatkami suszonych owoców, bakalii, ziaren, aromatów itp. Krówki zawijane są jednostkowo, ręcznie w papier parafinowany i efektowną, kolorową etykietę. Pakowane są w kartoniki 280 g lub 3, 5 kg. Termin przydatności do spożycia wyrobów to 6 miesięcy.

W zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną z oceną stanu sanitarnego zgodnie z kryteriami podanymi w załącznikach - zakład oceniono jako zgodny z wymaganiami.

7. INNE WYTWÓRNICE ŻYWNOŚCI

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej żywności ujęto 35 przedsiębiorców, działających na rynku spożywczym, prowadzących działalność w zakresie dostaw bezpośrednich i produkcji pierwotnej, zlokalizowanych na terenie objętym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Drawsku Pom.

Rodzaj prowadzonej działalności: produkcja i sprzedaż zbóż, ziemniaków, roślin strączkowych, owoców miękkich – aronia, porzeczka czarna, malina .

Z ujętych w ewidencji **35** gospodarstw, **5** zostało zgłoszonych jednostce certyfikującej i uzyskało certyfikaty stwierdzające zgodność procesu produkcji z wymaganiami Rozporządzenia Rady WE nr 834/2007.

W ramach realizacji porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego przeprowadzono **3** kontrole w : Gospodarstwie Pana Mariusza Wojtowicza w Pławnie 5, 78-550 Czaplonek, Gospodarstwie Pana Zenona Mielewczyka ul. Pławieńska 8 b, 78-550 Czaplonek – podczas czynności kontrolnych pobrano próbkę owoców świeżych malin w kierunku oznaczania metali szkodliwych dla zdrowia. oraz w Gospodarstwie Pana Ireneusza Kornaś ul. B. Chrobrego 67, 78-520 Złocieniec

Kontrole dotyczyły przestrzegania przepisów prawa żywnościowego określającego wymagania higieniczne i zdrowotne produkcji pierwotnej żywności pochodzenia niezwierzęcego. Próbek nie kwestionowano. Nie wydawano decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarnego. Nie nakładano mandatów karnych.

8. ZAKŁADY OBROTU

Działania Inspekcji Sanitarnej prowadziły do wyegzekwowania właściwych warunków dystrybucji (transportu, sposobu przechowywania produktów w magazynie, zachowanie łańcucha chłodniczego dla wyrobów wymagających przechowywania w niskich temperaturach, jakość opakowań transportowych), sprzedaży (wdrożenia określonych procedur, instrukcji, zgodnych z wymaganiami dotyczącymi bezpieczeństwa zdrowotnego żywności).

1) Sklepy spożywcze.

W grupie nadzorowanych obiektów stanowią największą liczbę tj. **197** zakładów ujętych w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Działania Inspekcji Sanitarnej prowadziły do wyegzekwowania właściwych warunków dystrybucji (transportu, sposobu przechowywania produktów w magazynie, zachowanie łańcucha chłodniczego dla wyrobów wymagających przechowywania w niskich temperaturach, jakość opakowań transportowych), sprzedaży (wdrożenia wymaganych procedur, instrukcji, zgodnych z wymaganiami dotyczącymi bezpieczeństwa zdrowotnego żywności).

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli ujęto **197** obiektów.

Najczęściej odnotowane uchybienia podczas kontroli sanitarnych dotyczyły:

1. niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów, drzwi i podłóg w zakładach.
2. niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia i sprzętu stykającego się z żywnością.

3. braku dokumentów poświadczających przeprowadzenie okresowych szkoleń wewnętrznych zatrudnionych w zakładzie pracowników w zakresie zachowania wymagań higieniczno – sanitarnych urządzeń, sprzętu i pomieszczeń oraz wymagań dotyczących właściwej, czystej odzieży – zgodnie z instrukcjami dobrej praktyki higienicznej.

4. Nie okazania do wglądu dokumentu poświadczającego jakość wody do spożycia przez ludzi zgodnie z częstotliwością określoną w warunkach wstępnych systemu HACCP.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie **185** kontroli w sklepach spożywczych, w tym **23** kontroli sprawdzających, 31 kontroli tematycznych, **22** kontrole tematyczne – odbiory zakładów (zmiana właściciela obiektu, rozszerzeniem działalności oraz nowo powstałe obiekty), **5** kontroli w związku z powiadomieniami alarmowymi przesłanymi w systemie RASFF, **87** sklasyfikowano na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego.

Pobrano ogółem **64** próbki żywności do badań laboratoryjnych. Próbek nie kwestionowano.

W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarnego w sklepach spożywczych wydano **19** decyzji administracyjnych w zakresie poprawy stanu sanitarno - technicznego,

35 decyzji – rachunków, **29** decyzji zatwierdzających zakład w zakresie prowadzonej działalności, w tym rozszerzenie działalności i przejęcie obiektu przez innego właściciela.

Na przedsiębiorców nałożono łącznie **12** mandatów karnych w wysokości **2000,00** zł.

Ponadto w trakcie kontroli szczególną uwagę zwracano na asortyment środków spożywczych, nie spełniających wymagań przepisów prawa żywnościowego:

- spełniania wymagań decyzji Komisji Europejskiej, Rozporządzenie (WE)

Nr 1152/2009 z dnia 27 listopada 2009 nakładającej specjalne warunki dotyczące przywozu niektórych środków spożywczych z niektórych państw trzecich w związku z ryzykiem zanieczyszczenia aflatoksynami szczególną uwagę zwrócono na asortyment środków spożywczych używanych do przygotowania żywności, czy nie wprowadzono następujących produktów nie spełniających wymagań przepisów prawa żywnościowego:

na podstawie dokonanych przeglądów – oceny składników i kraju pochodzenia, wybranych środków spożywczych, nie odnotowano wśród artykułów spożywczych oferowanych do sprzedaży, produktów jak: orzechy brazylijskie, mieszanki orzechów lub suszonych owoców, orzeszki ziemne, pistacje, objętych określonymi w cytowanym rozporządzeniu kodami CN, pochodzących z niektórych państw trzecich.

- w związku z decyzją Wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie środków nadzwyczajnych w odniesieniu do niedozwolonego genetycznie zmodyfikowanego ryżu w produktach z ryżu pochodzących z Chin, dokonano sprawdzenia pochodzenia, wprowadzanego do obrotu handlowego przez zakład, ryżu i produktów z ryżu, nie stwierdzono importowanego z Chin.

- sprawdzono asortyment sprzedawanych środków spożywczych, oceniając czy nie wprowadzono do obrotu handlowego produktu nie spełniającego wymagań przepisów prawa żywnościowego tj. ryżu produkowanego w niektórych częściach prefektury Fukushima (Date-city) ograniczając się do obszaru dawnej Oguni – Mura i dawnej Tsukidate-machi), wyłączając obszar dawnej Oguni – village) – restrykcja w dystrybucji nałożona od 17 i 29 listopada 2011r.- nie stwierdzono w/w asortymentu w obrocie.

- związku z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069 z dnia 21 października 2009r. określającego przepisy sanitarne dot. produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002, przedsiębiorcy określili metody nadzoru wycofywania przeterminowanej żywności oraz sposobu zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego stanowiących materiał kategorii 3, w świetle art. 4.w/w rozporządzenia. Sprawdzono dokumentację dotyczącą zapisów dokonywania zwrotów odpadów pochodzenia zwierzęcego.

Niewielkie ilości nie sprzedanego produktu przechowywane są w wydzielonych pojemnikach oznakowanych „uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego materiał kategorii 3” i przechowywane w wydzielonym na zapleczu miejscu, w oznakowanym urządzeniu chłodniczym. Zgodnie umowami z zawartymi z firmami zajmującymi się transportem UPPZ kategorii 3, Z.P.P.P. ustalono częstotliwość odbioru odpadów.

Wydano 2 decyzje zatwierdzające – nowe obiekty: Sklep Dino, ul. Złocieniecka 22a, 78-520 Złocieniec w Drawsku Pom. oraz Sklep Dino dz. Nr ewid. 502/38 w m. Czaplinek, ul. Pławieńska 5d, 78-550 Czaplinek.

2) Markety

W powiecie drawskim znajduje się **16** obiektów handlowych, które ze względu na powierzchnię sprzedaży zakwalifikowano jako sklepy typu market.

Działalność prowadzona w zakładach obejmuje:

1) sprzedaż w systemie samoobsługowym :

a) środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych, w tym wymagających zachowania łańcucha chłodniczego oraz napojów - w tym alkoholowych, wyrobów tytoniowych przy systemie samoobsługowym

b) środków spożywczych wymagających pakowania, przez klientów, prowadzona na wydzielonych stoiskach: 1) owocowo - warzywnym , 2) piekarniczym

c) sprzedaż artykułów: gospodarstwa domowego, higienicznych, chemicznych, kosmetycznych, artykułów przemysłowych

2) sprzedaż środków spożywczych na zorganizowanych stoiskach dla asortymentu:

a) mięso i wędliny, wyroby garmażeryjne, wymagających dzielenia, mielenia, plasterkowania, ważenia, pakowania prowadzonych jako usługa dla klienta.

b) środków spożywczych wymagających krojenia, ważenia, pakowania, prowadzona na wydzielonym stoisku: cukierniczo- piekarniczym,

c) środków spożywczych wymagających krojenia, ważenia, pakowania, prowadzona na wydzielonym stoisku nabiałowym

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie zgodności prowadzonej działalności z wydaną decyzją zatwierdzającą w następujących obszarach: dostawy i przyjęcie towaru, możliwość ustalenia dostawców w odniesieniu do danego produktu oraz sprawdzenia sposobu kontroli prowadzonego przez przedsiębiorcę oraz monitoring i zapisy z warunków przechowywania i znakowania produktów żywnościowych, prowadzenie bezpośredniej sprzedaży środków spożywczych na wydzielonych stoiskach.

Produkty łatwo psujące się oraz inne produkty przeznaczone do sprzedaży luzem, np. owoce suszone, kapusta, ogórki kiszane, oferowane są do sprzedaży na wydzielonych stoiskach.

Środki spożywcze z wymaganiem zachowania łańcucha chłodniczego: nabiał, przetwory mleczarskie, mięso i wyroby mięsne oraz rybne przechowywane są w warunkach chłodniczych lub w stanie zamrożonym.

W związku ze wzmożonym nadzorem nad sklepami spożywczymi, super i hipermarketami - w szczególności nad stanem sanitarno-higienicznym wózków i koszyków oraz napływającymi, licznymi sygnałami dotyczącymi panujących złych warunków sanitarno-technicznych, w tym obecności szkodników oraz stosowania niewłaściwych praktyk w zakładach obrotu żywnością podjęto działania nadzоровe w powyższym zakresie:

W sieci sklepów Biedronka przeprowadzono łącznie **6** kontroli sanitarnych, w tym **2** kontrole sprawdzające. Wydano **4** decyzje administracyjne – na poprawę stanu sanitarno – technicznego oraz nałożono **2** mandaty karne na kwotę **500,00** zł.

Kontrola sprawdzająca wykazała znaczną poprawę.

Przeprowadzono również **3** kontrole tematyczne w sklepach sieci Netto oraz **1** kontrolę tematyczną w sklepie Lidl w Drawsku Pom. Nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-technicznych. Nie nakładano mandatów karnych.

3. Sklepy mięsne

Na terenie działania naszej stacji zlokalizowane są **23** sklepy, w których w ofercie sprzedaży dominują mięso i wędliny. W roku sprawozdawczym przeprowadzono **28** kontroli sanitarnych. Sprzedaż uzupełniająca w/w asortymentu prowadzona jest w sklepach ogólnospożywczych posiadających wydzielone stoiska mięsno-wędliniarskie. W sklepach wiejskich prowadzona jest wyłącznie sprzedaż wędlin, w niewielkich ilościach.

Zorganizowane w sklepach spożywczych stoiska są przystosowane do sprzedaży wyrobów mięsnych, wyposażone w wymagany sprzęt pomocniczy, umywalki do mycia rąk, urządzenia do mycia sprzętu.

Towar dostarczany jest do sklepów w zabezpieczonych pojemnikach, specjalistycznymi środkami transportu, bezpośrednio od producentów lub z hurtowni.

Na podstawie przedłożonej przez przedsiębiorców dokumentacji stwierdzono, że przedsiębiorcy określili metody postępowania w sprawie sposobu zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego stanowiących materiał kategorii 3, w świetle art. 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069 z dnia 21 października 2009r. określającego przepisy sanitarne dot. produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002

W zakładach przyjęto następujący sposób postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego:

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości egzekwowano na drodze wydanych decyzji administracyjnych. W roku sprawozdawczym pobrano **do badań laboratoryjnych łącznie 2 próbki żywności.**

W trakcie kontroli szczególną uwagę zwrócono na pochodzenie mięsa wieprzowego i mięsa z dzika oraz produktów z nich otrzymanych, w związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń.

Nie stwierdzono w trakcie kontroli mięsa wieprzowego i produktów pochodzenia wieprzowego i produktów pochodzenia wieprzowego, dziczyzny (mięso z dzika) i produktów z niej otrzymanych nieznanego pochodzenia.

Podczas wykonywania czynności kontrolnych w **4** obiektach wszczęto postępowanie administracyjne na poprawę warunków sanitarno – technicznych.

4. Sklepy rybne

Obiekty w których prowadzona jest sprzedaż ryb świeżych, mrożonych i ich przetworów to **4** sklepy rybne zlokalizowane na terenie powiatu drawskiego. W roku **2017** skontrolowano i sklasyfikowano na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu **3** sklepy.

Podczas prowadzenia działań nadzorowych zwrócono uwagę na następujące etapy: warunki dostaw, przyjęcia i magazynowania środków spożywczych, oceniono prawidłowość znakowania i identyfikowalność szczególnie dla ryb i przetworów rybnych nie pakowanych jednostkowo oraz dostępność powyższych informacji dla klientów.

Kontrola dotycząca interwencji wniesionej przez klienta wykazała brak wymaganych przepisami prawa żywnościowego informacji przekazywanych dla konsumenta:

- data minimalnej trwałości lub termin przydatności do spożycia
- miejsce pochodzenia produktu – w tym wypadku obszar połowu
- nazwa - w odniesieniu do ryb polska i łacińska
- informacja o wartości odżywczej. W tym zakresie został naruszony art. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1169/2011 z dnia 25 października 2011r.w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności .

Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości – wykonanie podanych powyżej obowiązków.

5. Magazyny hurtowe.

W rejestrze zakładów podlegających PPIS w Drawsku Pom. znajduje się **12** hurtowni spożywczych.

W magazynach hurtowych prowadzona jest sprzedaż szerokiej gamy środków spożywczych cukiernicze, napoje, a także warzywa, owoce w tym również importowane. Asortyment sprzedawanych produktów znajduje się w oryginalnych opakowaniach producenta, zbiorczych lub jednostkowych.

W toku prowadzonych kontroli zwrócono szczególną uwagę na respektowanie przepisów wynikających z art. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 178/2002 z dnia 22 stycznia 2002r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego Skontrolowano **6** obiektów, przeprowadzono **6** kontroli sanitarnych

W jednym z obiektów wycofano środek spożywczy o niewłaściwej jakości zdrowotnej -w związku z powiadomieniem alarmowym w ramach systemu RASFF.

Mandatów karnych nie nakładano. Pobrano 5 próbek żywności do badań laboratoryjnych. Próbek nie kwestionowano.

W obiektach wdrożony jest system HACCP i obejmuje swym zakresem wszystkie etapy sprzedaży środków spożywczych. Dokonano identyfikacji i oceny zagrożeń, ustalono krytyczne punkty kontroli i dla każdego CCP wymagania (parametry). Określono również granice tolerancji (limity krytyczne).

Po przeprowadzeniu analizy zagrożeń najczęściej wyznaczano krytyczny punkt kontroli CCP na etapie przechowywanie środków spożywczych wymagających warunków chłodniczych w pomieszczeniach magazynowych.

Stosownie do określonych parametrów przechowalniczych CCP są monitorowane i dokumentowane w postaci zapisów na opracowanych kartach kontrolnych.

6. Kioski spożywcze.

W większości obiektów prowadzona jest sprzedaż artykułów spożywczych pakowanych jednostkowo: wędliny, nabiał, artykuły sypkie, koncentraty, napoje, oraz produktów sprzedawanych luzem : warzywa, owoce i pieczywo.

Powierzchnia do składowania środków spożywczych (półki, regały, podkłady, urządzenia chłodnicze) jest w większości kiosków proporcjonalna do znajdującego się w obiekcie towaru, z uwzględnieniem segregacji asortymentowej.

Artykuły chemiczne są składowane w wydzielonym miejscu - wydzielające intensywny zapach zabezpieczone są w zamkniętych szafkach.

W rejestrze zakładów podlegających PPIS w Drawsku Pom. znajduje się **16** kiosków spożywczych. W roku 2017 skontrolowano **5** obiektów. Przeprowadzono ogółem: **5** kontroli sanitarnych. Pobrano 1 próbkę środka spożywczego. Próbkę nie kwestionowano.

Wydano **1** zaświadczenie o wpisie do rejestru zakładów znajdujących się pod nadzorem PPIS w Drawsku Pom. Wydano 1 decyzję zatwierdzającą – kiosk szkolny.

W **16** zakładach wdrożone zostały warunki Dobrej Praktyki Higienicznej – GHP/GMP.

W **16** obiektach, gdzie wprowadzane są do obrotu produkty nietrwałe mikrobiologicznie, wdrożony jest system HACCP i obejmuje swym zakresem wszystkie etapy sprzedaży środków spożywczych. Dokonano identyfikacji i oceny zagrożeń, ustalono krytyczne punkty kontroli i dla każdego CCP wymagania (parametry). Określono również granice tolerancji (limity krytyczne).

Po przeprowadzeniu analizy zagrożeń do najczęściej wyznaczanych punktów krytycznych należały:

CCP – przechowywanie żywności w urządzeniach chłodniczych i zamrażalniczych

7. Obiekty ruchome i tymczasowe

Do tej grupy obiektów zakwalifikowano **13** auto sklepów prowadzących działalność w zakresie transportu i sprzedaży środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych, w tym wymagających przechowywania w warunkach chłodniczych. W 2017r. przeprowadzono **19** kontroli sanitarnych w tym **3** kontrole obiektów tymczasowych na imprezach masowych. 7 obiektów sklasyfikowano na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,00zł.

8.ŚRODKI TRANSPORTU.

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowały się **60** środków transportu. Skontrolowano ogółem **10** środków transportu, wszystkie obiekty posiadają opracowane i wdrożone zasady GHP/GMP.

Wydano 2 decyzje zatwierdzające. Nie nakładano mandatów karnych.

9. Inne obiekty obrotu żywnością

W tej grupie obiektów ujęto punkty skupu grzybów i runa leśnego, punkty sprzedaży środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych na stacjach paliw, sklepy zielarskie ze zdrową żywnością, apteki, place targowe. Zarejestrowane są **32** obiekty. Przeprowadzono **13** kontroli sanitarnych, w tym skontrolowano **4 place targowe, gdzie śledzono sprzedaż grzybów suszonych, dziko rosnących oraz sprzedaż mięsa pochodzącego z nielegalnych źródeł (ASF)**. Skontrolowano **13** obiektów, Nie wydawano decyzji zatwierdzających. **Mandatów karnych nie nakładano.** Podczas kontroli pobrano 1 próbkę do badań laboratoryjnych – malina świeża, kierunek badania – wykrywanie obecności metali szkodliwych dla zdrowia - ołów, kadm, rtęć, ocena organoleptyczna . Próbkę nie została zakwestionowana.

10. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

W harmonogramie na rok 2017 ujęto **105** obiektów o charakterze zakładu żywienia zbiorowego otwartego, w tym: - 52 zakłady małej gastronomii.

Przeprowadzono ogółem 67 kontroli sanitarnych w tym 1 kontrola interwencyjna.

Wydano 14 decyzji zatwierdzających dla nowych podmiotów w zakresie prowadzonej działalności, w tym 1 decyzja warunkowa, 3 decyzji administracyjne oraz 9 decyzji-rachunków.

Nałożono 3 mandaty karne na kwotę - 900,00 zł.

Pobrano 7 próbek żywności.

Najczęściej odnotowane uchybienia podczas kontroli sanitarnych dotyczyły:

1. Doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno – technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach.

2. Doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno - technicznego wyposażenia stykającego się z żywnością.

Zalecenia ujęte w decyzjach zostały wykonane w wyznaczonym terminie.

Przedsiębiorcy zdefiniowali i wskazali procesy niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanych wyrobów, uwzględniając życzenia konsumentów . Narzędziem do wdrażania i funkcjonowania procesów zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego jest ustanowienie, udokumentowanie i utrzymanie systemu HACCP. Opracowane w zakładach systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności HACCP oparte są na przeprowadzonej analizie zagrożeń w odniesieniu do asortymentu wytwarzanych produktów, zgodnie z prowadzonymi procesami technologicznymi. Analiza zagrożeń obejmuje wszystkie opisane powyżej etapy procesu technologicznego z wyszczególnieniem potencjalnych i rzeczywistych zagrożeń. Rodzaj i zakres ustanowionej w zakładach dokumentacji HACCP jest zróżnicowany zgodnie z prowadzoną działalnością i asortymentem produkowanych wyrobów.

Najczęściej przegląd dokonywany jest pod kątem wpływu, jaki wywierają modyfikacje na bezpieczeństwo produktów przygotowywanych w zakładzie . W wyniku przeglądu systemu HACCP, nie wprowadzano zmian wymagających określenia nowych CP, tolerancji, czy dodatkowych środków kontrolnych.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych zwrócono uwagę na przestrzeganie obowiązujących przepisów : paragraf 19 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych. W przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi końcowemu bez opakowań, w tym również w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, wydano 5 decyzji administracyjnych w zakresie:

- opracowanie w sposób prawidłowy informacji dla konsumentów informacji o alergenach występujących w oferowanych daniach oraz o składzie potraw.

Odpady powstające w lokalach kwalifikowane są do grupy odpadów żywnościowych gastronomicznych, które nie są objęte zakresem ww. rozporządzenia, usuwane są zgodnie z ustawą o odpadach. W zakładzie zapewnione są właściwe warunki do usuwania i magazynowania odpadów żywności, niejadalnych produktów ubocznych oraz innych odpadów,

które są gromadzone i przechowywane w zamykanych pojemnikach i podlegają wywozowi, zgodnie z potrzebami zakładu.

11. Zakłady małej gastronomii.

Zlokalizowane na terenie powiatu drawskiego punkty małej gastronomii są najczęściej obiektami sezonowymi.

Grupa obiektów ZMG obejmuje **52** zakładów. Kontrolą sanitarną objęto **19** obiektów, sklasyfikowano **12** zakładów. Przeprowadzono ogółem: **23** kontrole sanitarne. Zakresem prowadzonych działań nadzorowych w zakładzie objęto stan sanitarny, techniczny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu wykorzystywanych przy wprowadzaniu do obrotu handlowego napojów, dostawców towarów oraz aktualne zatrudnienie.

Wydano **9** decyzji zatwierdzających dla nowych podmiotów gospodarczych w zakresie prowadzonej działalności w zakładzie. Ogółem wydano 12 decyzji administracyjnych.

Nie nakładano mandatów karnych.

12. ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTEGO

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **50** zakładów. Przeprowadzono **42** kontrole sanitarne. Wydano **2** decyzje administracyjne dotyczące poprawy stanu techniczno-sanitarnego, **6** decyzji – rachunków, **7** decyzji zatwierdzających, w tym **1** decyzję zatwierdzającą warunkowo, **1** decyzję nakazującą wycofanie środków spożywczych z obrotu. Nałożono **1 mandat karny** na kwotę **500 zł**.

13) Stołówki w domach wczasowych.

Działalność **12** stołówek wczasowych obejmuje produkcję posiłków całodziennych lub dań obiadowych

W roku sprawozdawczym kontrolą sanitarną objęto **12** obiektów, dla **11** zakładów przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego. Przeprowadzono łącznie **15** kontroli sanitarnych – w tym 1 kontrolę dotyczącą wycofania środka spożywczego o niewłaściwej jakości zdrowotnej, objętą powiadomieniem alarmowym w ramach systemu RASFF. , nałożono 1 mandat karny na kwotę 500,00 zł. za niewłaściwy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń w stołówce Ośrodka Sportu i Rekreacji Stare Kaleńsko

W stołówkach domów wczasowych nie pobierano próbek żywności do badań laboratoryjnych.

14). STOŁÓWKI SZPITALNE I KUCHNIE MLECZNE

W roku 2017r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w zakładzie żywienia zlokalizowanym w Drawskim Centrum Specjalistycznym, ul. Bolesława Chrobrego 4, 78-500 Drawsko Pom. Zgodnie z umową zawartą z firmą Uzdrowisko Połczyn - Zdrój Grupa PGU Spółka Akcyjna z siedzibą w Połczynie Zdroju przy ul. Zdrojowej 6, 78 -320 Połczyn Zdrój – Zakład Żywieniowo – Kateringowy , ul. Solankowa 8, 78-320 Połczyn Zdrój - posiłki są dostarczane w formie kateringowej Firma uzyskała zatwierdzenie jako zakład żywienia zbiorowego w drodze decyzji zatwierdzającej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świdwinie – nr PS-N.HŻ-4330-53/2014 z dnia 14.11.2014r.

Zakres prowadzonej działalności w Drawskim Centrum Specjalistycznym Szpitala Polskie S.A ul . B. Chrobrego 4, 78-500 Drawsko Pom. obejmuje:

- przyjęcie i rozdział gotowych posiłków dostarczanych w formie kateringowej w zabezpieczonych, oznakowanych pojemnikach, zgodnie z przeznaczeniem na dany oddział
- podawanie mleka dla niemowląt przebywających na oddziale , w butelkach jednorazowych ze smoczkami zakupionych u producentów specjalizujących się w produkcji żywności i produktów dla niemowląt i małych dzieci.

W szpitalu została przeprowadzona ocena jakościowa sposobu żywienia w odniesieniu do jadłospisu dekadowego „Ocena punktowa jadłospisu wg Starzyńskiej”

Punktacji podlegały następujące elementy:

- Liczba posiłków w ciągu dnia
- Liczba posiłków, w których występują produkty dostarczające białka zwierzęcego
- Częstotliwość spożywania mleka i jego przetworów
- Częstotliwość spożycia warzyw i owoców
- Częstotliwość spożycia warzyw i owoców w postaci surowej
- Częstotliwość spożycia pieczywa razowego, kasz i nasion roślin strączkowych.

Wyniki oceny punktowej mają charakter orientacyjny i wskazują, że jadłospis został prawidłowo zaplanowany, również z uwzględnieniem wartości energetycznych racji pokarmowych i rodzajów diet.

Na podstawie ocenionego jadłospisu stwierdzono, że posiłki są urozmaicone , skomponowane w sposób racjonalny.

W ocenianym jadłospisie procentowy rozdział energii całodziennej racji pokarmowej na poszczególne posiłki jest prawidłowy. Gramatura wydawanych posiłków w odniesieniu do ilości wskazanych w jadłospisie jest wyższa niż deklarowana (ocena wizualna serwowanych dań).

Informacja o substancjach alergicznych, zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 44 ust 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r.została ujęta w jadłospisie wywieszonym na tablicy ogłoszeń, dostępnym dla pacjentów szpitala.

Warunki transportu oraz temperatura posiłków są na bieżąco monitorowane.

Na podstawie przedłożonych zapisów nie stwierdzono niezgodności z założonymi parametrami.

14. Zakłady żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży.

a) stołówki szkolne- na terenie Powiatu Drawskiego funkcjonuje **14** stołówek szkolnych, w tym:

– do Szkoły Podstawowej w Pomierzynie dostarczane są posiłki w systemie cateringowym, które przygotowuje stołówka zlokalizowana przy Szkole Podstawowej w Kaliszu Pom., ul. Błonie Kaszubskie 2.

Działalność prowadzona w zakładach ma charakter zakładu żywienia zbiorowego zamkniętego i obejmuje okres roku szkolnego w zakresie prowadzenia żywienia dla młodzieży uczęszczającej do szkoły oraz w czasie wakacji prowadzenie żywienia dla grup zorganizowanych w niektórych obiektach (obozy, kolonie dla młodzieży).

Stołówki wyposażone są w odpowiedni sprzęt i urządzenia do magazynowania surowców, produkcji posiłków i wydawania produkowanych potraw dla uczniów szkół. W zakładach przeprowadzane są bieżące remonty celem poprawy stanu techniczno-sanitarnego. Szkoły uczestniczą w programach:

1. „Szkłanka Mleka” – programem objęto wszystkich uczniów Szkół Podstawowych.

2) „Owoc w szkole”- programem objęto uczniów szkoły z klas 1 - 3.

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowało się **14** obiektów, przeprowadzono **13** kontroli sanitarnych, dokonano oceny stanu sanitarnego dla **11** zakładów. W 1 obiekcie przeprowadzono **1** kontrolę interwencyjną, dotyczącą niewłaściwej jakości zdrowotnej serwowanych posiłków – nieodpowiednia temperatura obiadów. Interwencja okazała się niezasadna.

Mandatów karnych nie nakładano.

b) Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka:

1. Punkt wydawania posiłków zlokalizowany przy Żłobku w Złocięncu, ul. Elizy Orzeszkowej 2a, 78-520 Złocieniec – posiłki są produkowane w kuchni internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Złocięncu, ul. I Dywizji Wojska Polskiego 8, 78-520 Złocieniec, prowadzonej przez : Dmitry Moisseev Polfood Service Polska Grupa Żywieniowa, ul. Słowiańska 17/2, 75-845 Koszalin. W roku 2017 obiekt uzyskał decyzję zatwierdzającą, wydaną przez PPI w Drawsku Pom.

2. Punkt wydawania posiłków zlokalizowany przy Klubiku Malucha, ul. Sikorskiego 9, 78-500 Drawsko Pom. posiłki są produkowane w kuchni internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Złocięncu, ul. I Dywizji Wojska Polskiego 8, 78-520 Złocieniec, prowadzonej przez : Dmitry Moisseev Polfood Service Polska Grupa Żywieniowa, ul. Słowiańska 17/2, 75-845 Koszalin. W roku 2017 obiekt uzyskał decyzję zatwierdzającą, wydaną przez PPI w Drawsku Pom.

Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, wydano 2 decyzje zatwierdzające. Nie wydano decyzji administracyjnych. Mandatów karnych nie nakładano.

c) Stołówki w przedszkolach.

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowało się **11** obiektów, w tym **4** stołówki prowadzących żywienie w systemie cateringowym. Wydano 1 decyzje zatwierdzającą nowy obiekt: w niepublicznym przedszkolu.

Oceniono na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego **4** zakłady, przeprowadzono **8** kontroli sanitarnych. . Mandatów karnych nie nakładano.

Działalność prowadzona w zakładach ma charakter żywienia zbiorowego zamkniętego i obejmuje okres całego roku w zakresie prowadzenia żywienia dla dzieci uczęszczających do przedszkola w przedziale wiekowym 3 - 6 lat z podziałem na grupy.

W stołówkach przedszkolnych dziennie wydawane posiłki obejmują śniadania i obiady dwudaniowe z podziałem na dwa etapy: drugie danie i po ok. 2 godzinach zupa. Między posiłkami serwowane są napoje – zazwyczaj woda mineralna.

Bazą do przygotowania potraw są: surowce, półprodukty i gotowe produkty. Posiłki przeznaczone są do bezpośredniej konsumpcji w stołówce przedszkolnej. Przygotowywana żywność podawana jest w naczyniach ceramicznych.

Procesy technologiczne prowadzone są zgodnie z opracowanymi instrukcjami i procedurami systemu HACCP.

Funkcjonujące w zakładach systemy warunków wstępnych GHP, GMP oraz systemy HACCP są zgodne z prowadzonymi procesami technologicznymi. Analiza zagrożeń obejmuje wszystkie etapy procesu technologicznego z wyszczególnieniem potencjalnych i rzeczywistych zagrożeń.

Podczas prowadzenia działań kontrolnych w przedszkolu oceniano zgodnie z punktową oceną jadłospisu wg Starzyńskiej, jadłospisy dekadowe celem sprawdzenia prawidłowości prowadzenia żywienia. Wnioski: ocena – jadłospisu opisano w protokołach kontroli.

Do komponowania posiłków wykorzystywane są publikacje dostępne na stronach internetowych, wydawnictwa Instytutu Matki i Dziecka, materiały ze szkoleń.

Jadłospisy udostępniane na tablicy ogłoszeń dla opiekunów dzieci.

15. Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych.

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowały się 2 obiekty, przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe z oceną stanu sanitarnego zakładów.

Działalność prowadzona w w/w obiektach ma charakter zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego. Całodzienne żywienie (śniadania , obiady, kolacje – produkowane na bazie surowców i półproduktów) prowadzone jest dla młodzieży przebywającej w ośrodkach. W zakładach prowadzony jest stały nadzór istotnych dla bezpieczeństwa żywności zagrożeń zidentyfikowanych w systemie HACCP. Koncepcja ta jest realizowana poprzez wdrożenie opracowanych instrukcji i procedur, okresowe szkolenia wewnętrzne pracowników oraz prowadzenie dokumentacji.

- Salezjański Ośrodek Wychowawczy DOM MŁODZIEŻY im. Św. Jana Bosko, Trzciniec 26, 78-550 Czaplinek – dziennie przygotowywanych jest ok. 80 posiłków dla młodzieży w wieku 13-18 lat.

- Ośrodek Szkolenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Mielenku Drawskim, 78-500 Drawsko Pom., Mielenko Drawskie 41 – dziennie przygotowywanych jest ok. 50 posiłków dla młodzieży w wieku 16-18 lat.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Mandatów karnych nie nakładano.

16. Zakłady Usług Cateringowych

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowały się **1** obiekt, przeprowadzono **1** kontrolę sanitarną . Mandatów karnych nie nakładano.

Przygotowywanie posiłków w systemie cateringowym prowadzi:

1) Firma PFS Polfood Service PGŻ Dmitry Moiseev, ul. Słowiańska 17/2, 75-845 Koszalin prowadząca działalność w kuchni Internatu Szkół Ponadgimnazjalnych w Złocięncu, ul. I Dywizji Wojska Polskiego 8, 78-520 Złocieniec.

Zakres prowadzonej działalności obejmuje :

- produkcję i transport posiłków całodziennych przygotowywanych na bazie surowców i półproduktów dla pacjentów podmiotów leczniczych
- produkcję i transport posiłków całodziennych oraz obiadów dwudaniowych i dostarczanie ich w formie cateringu do punktu wydawania posiłków zlokalizowanych w szkołach i internatach szkolnych
- produkcję i wydawanie posiłków dla osób z zewnątrz (obiady dwudaniowe).

Transport gotowych posiłków realizowany przez firmę PFS Polfood Service Polska Grupa Żywniowa, ul. Słowiańska 17/2 , 75-845 Koszalin - do wymienionych powyżej obiektów odbywa się samochodem specjalistycznym posiadającym decyzję zatwierdzającą działalność, wydaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom. Posiłki dowożone są w pojemnikach typu GN i hermetycznie zamykanych termosach.

17. Stołówki w innych zakładach żywienia.

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowało się **7** obiektów, przeprowadzono łącznie **7** kontroli sanitarnych.

Nie wydano decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno- technicznego. Wydano 2 decyzje zatwierdzające :punkty wydawania posiłków w żłobku oraz w Niepublicznym Mandatów karnych nie nakładano.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej ujęto **6** zakładów, w tym 1 zakład kontrolowany przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinie. W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowało się **7** obiektów.

Nie wydano decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno- technicznego. Nie wydano decyzji - rachunków. Mandatów karnych nie nakładano.

W tej grupie zakładów ujęto obiekty:

1- Stołówkę Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złocięncu, ul. Piaskowa 4. działalność prowadzona w zakładzie ma charakter zakładu żywienia zbiorowego zamkniętego i obejmuje okres całego roku, w zakresie posiłków przygotowanych dla podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej .

2- Blok żywienia w Zakładzie Karnym w Wierchowiu Przedmiotem działalności jest przygotowanie posiłków całodziennych (śniadania, obiady, kolacje) dla osób przebywających

w zakładzie, proces produkcyjny obejmuje przygotowanie potraw od surowca do gotowego produktu.

3- Punkt wydawania posiłków dla podopiecznych Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego i Przedszkola Zespołu Placówek Edukacyjno – Terapeutycznego w oddziale Drawsko Pom. zlokalizowany w Drawsku Pom., ul. Seminaryjna 2, 78-500 Drawsko Pom

4. Punkt wydawania posiłków dla podopiecznych Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego i Przedszkola Zespołu Placówek Edukacyjno – Terapeutycznego w oddziale Drawsko Pom. zlokalizowany w Czaplunku., ul. Wałęcka 57,

5. Punkt wydawania posiłków dla uczniów Internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Czaplunku ul. Parkowa.

6. Pion żywienia Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Drawsku Pom zlokalizowany przy ul. Połczyńskiej 9

7. Punkt wydawania posiłków w Internacie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Czaplunku przy ul. Parkowej 2 prowadzony przez PCKZiU w Drawsku Pom. ul. Warmińska 1

Wydano 2 decyzje zatwierdzające :

18. MIEJSCA OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

W ewidencji znajduje się 9 zakładów/miejsc obrotu przedmiotami użytku. 2 hurtownie i 7 sklepów. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **nie przeprowadzono** kontroli sanitarnych

19. NADZÓR NAD KOSMETYKAMI

W ewidencji znajduje się 10 obiektów: 1 hurtownia i 9 sklepów chemiczno- kosmetycznych. Podczas prowadzenia działań kontrolnych sprawdzano znakowanie i warunki przechowywania środków kosmetycznych. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

Przeprowadzono ogółem 4 kontrole : dotyczące: oceny znakowania opakowania jednostkowego produktu, ocena składu produktu kosmetycznego, nadzoru nad wyrobami stosowanymi do wybielania zębów oraz poboru próbek .Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów obowiązujących przepisów prawa.

Decyzji administracyjnych nie wydawano, mandatów karnych nie nakładano.

W sklepie drogowym „ROSSMANN” pobrano do badań laboratoryjnych 6 próbek - 4 próbki kosmetyków i 2 próbki żywności. Próbek nie kwestionowano.

20. Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi oraz nową żywnością.

W 2017r. w w/w zakresie, kontrolowano obecność w obrocie handlowym oraz śledzono sprzedaż internetową następujących produktów :

- Suplement diety pn. Animal Cuts – kraj pochodzenia : Stany Zjednoczone
  - Suplement diety pn. NoxPump Tuba – wyprodukowano w UE dla Dorian Yates Sports Nutrition LTD
  - Suplement diety pn. Skrzyp + Vit z bambusem – producent Nord Farm Sp.z o.o, ul. Łąkowa 7a, 90-562 Łódź.
  - produktu pn. „Dermo Gel” (zawierającą niezadeklarowaną substancję: clobetasolpropionat),
  - zafałszowanego produktu leczniczego pn. „Opdivo” 100mg/10 ml (wraz z raportem od podmiotu odpowiedzialnego Bristol Meyers Squibb,
  - produktów leczniczych pn. „Cialis 20 mg” , „Viagra 100 mg”,
- Nie stwierdzono przypadków reklamy, jak również sprzedaży w/w produktów.

Ponadto dokonano oceny znakowania produktu :

- Baton chlorella for Women – produkt pobrano w zakładzie obrotu

Obecność w obrocie powyższych środków spożywczych sprawdzano podczas wykonywania czynności kontrolnych w sklepach, magazynach hurtowych oraz aptekach.

Nie stwierdzono w sprzedaży w/w produktów.

Oceny znakowania dokonywano w zakładach obrotu żywnością (sklepach i aptekach) podczas prowadzenia bieżących kontroli sanitarnych.

21. WARUNKI SPRZEDAŻY GRZYBÓW ŚWIEŻYCH PRZETWORÓW GRZYBOWYCH - NADZÓR NAD OBROTEM GRZYBAMI.

W 2017r. przeprowadzono 2 kontrole w punktach skupu grzybów i runa leśnego oraz na targowiskach miejskich, dotyczących oceny stanu sanitarno-higienicznego obiektów, Nie pobierano próbek grzybów świeżych do badań laboratoryjnych.

Nie wydawano decyzji administracyjnych. Mandatów karnych nie nakładano.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie figurują zakłady przetwórstwa grzybowego.

W okresie trwania sezonu grzybowego w każdym tygodniu od poniedziałku do piątku w godzinach od 07:25 do 09:00 w PSSE w Drawsku Pom. pełni dyżur klasyfikator grzybów świeżych - Pani Anna Jurewicz w zakresie konsultacji i wydawania atestów na grzyby świeże. Powyższa informacja znajduje się na stronie internetowej PSSE w Drawsku Pom

22. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOCIĄ

W roku 2017 pobrano ogółem 130 próbek do badań laboratoryjnych:

- w ramach UKŻ pobrano 85 próbek,
- w ramach monitoringu 7 próbek,
- 16 - próbek rezerwowych,
- 3 próbki - przedmioty użytku

- 4 próbki - produkty kosmetyczne,
- 13 wymazów sanitarnych,
- 2 zmiotki.

23. Interwencje

W okresie sprawozdawczym w obiektach objętych nadzorem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom. przeprowadzono łącznie 7 kontroli interwencyjnych w związku z wniesionymi 6 pismami interwencyjnymi z których 5 uznano za zasadne.

Wniesiono następujące interwencje:

1) Interwencja dotyczyła wprowadzania do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości, po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości. Interwencja zasadna - w obrocie stwierdzono środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości.

W sklepie spożywczym w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości: na regałach na sali sprzedażowej znajdowały się artykuły spożywcze z przekroczoną datą przydatności do spożycia. Produkty zostały zdjęte z regałów i zabezpieczone. Przedsiębiorca został zobowiązany do przedstawienia dokumentu przekazania przedmiotowych produktów do utylizacji, a także został poinstruowany o konieczności stałego monitorowania terminów przydatności do spożycia i przestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej, ze względu na zapewnienie właściwej jakości zdrowotnej znajdujących się w sprzedaży środków spożywczych, zgodnie z opracowanymi procedurami. Za stwierdzone uchybienia został nałożony mandat karny. Kontrole sprawdzające wykazały poprawę w powyższym zakresie.

2) Interwencja dotyczyła wprowadzania do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości. po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości.

W sklepie spożywczym w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości: na regałach na sali sprzedażowej znajdowały się artykuły spożywcze z przekroczoną datą przydatności do spożycia. Produkty zostały zdjęte z regałów i zabezpieczone. Przedsiębiorca został zobowiązany do przedstawienia dokumentu przekazania przedmiotowych produktów do utylizacji, a także został poinstruowany o konieczności stałego monitorowania terminów przydatności do spożycia i przestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej, ze względu na zapewnienie właściwej jakości zdrowotnej znajdujących się w sprzedaży środków spożywczych, zgodnie z opracowanymi procedurami. Za stwierdzone uchybienia został nałożony mandat karny. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę; nie stwierdzono produktów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz dacie minimalnej trwałości. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę. W celu poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektu i usunięcia pozostałych uchybień wszczęto postępowanie administracyjne.

3) Interwencja dotyczyła przewożonych posiłków do budynku szkoły – niewłaściwa temperatura posiłków oraz niewłaściwa gramatura.

Przeprowadzono kontrolę sanitarną interwencyjną – **interwencja niezasadna.**

Procedura wydawania posiłków – sposób wykonywania tej czynności został opisany w dokumentacji kontroli wewnętrznej opracowanej na zasadach systemu HACCP.

Podczas kontroli okazano następujące dokumenty:

- dokumentację kontroli wewnętrznej opartej na zasadach systemu HACCP, dostosowanej do wielkości i profilu zakładu żywienia zbiorowego,
- zapisy temperatur posiłków – kart kontroli CP2 – temperatury posiłków zapisy bez uwag
- przyjęcie gotowego obiadu – kontrola kontroli CP1 – przyjęcie gotowego obiadu zapisy bez uwag.

W dniu kontroli sprawdzono podczas wydawania posiłków temperaturę posiłków – nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

4) Interwencja dotyczyła wprowadzania do obrotu handlowego środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości oraz podawania klientowi środków spożywczych nieopakowanych bez użycia rękawic ochronnych.

Przeprowadzona kontrola sanitarna interwencyjna wykazała zasadność skargi.

Stwierdzono brak wdrożenia systemu HACCP – nie okazano zapisów monitorowania krytycznych punktów kontroli oraz wykonywania procesów mycia i dezynfekcji zakładu. Na sali sprzedaży stwierdzono nieporządek – brudna podłoga, zakurzone regały. Na przedsiębiorcę nałożono mandat karny. W celu poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektu i usunięcia pozostałych uchybień wszczęto postępowanie administracyjne.

5) Interwencja dotycząca niewłaściwych warunków sanitarno – epidemiologicznych i technicznych w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego – Bar u Iwony w Drawsku Pom. Skarga wpłynęła do WSSE w Szczecinie i została przekazana do PSSE Drawsku Pom. Interwencja zasadna, w obiekcie przeprowadzono kontrolę sanitarną, stwierdzono szereg nieprawidłowości . Wobec przedsiębiorcy wszczęto postępowanie administracyjne i nałożono mandat karny.

Podczas wykonywania czynności nadzorowych stwierdzono : niewłaściwy stan sanitarno – epidemiologiczny i sanitarno – techniczny obiektu , brak zapisów prowadzonych w opracowanym systemie HACCP , nieprawidłowego sposobu przekazywania konsumentom informacji o alergenach występujących w oferowanych daniach.

6) Interwencja dotycząca niewłaściwych warunków sanitarno – epidemiologicznych panujących w automacie do produkcji lodów – brak orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno – epidemiologicznych. Nałożono mandat karny na kwotę 100,00 zł. Obiekt ruchomy, będący pod nadzorem PPIS w Drawsku Pom.

23. SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH – RASFF 2017

W roku 2017 w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF przyjęto 9 powiadomień alarmowych i informacyjnych , dotyczących żywności potencjalnie niebezpiecznej dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska. W powyższym zakresie podejmowano natychmiastowe działania nadzоровe - zgodnie z procedurami systemu RASFF, polegające na zabezpieczeniu i wycofaniu przez przedsiębiorców produktu będącego przedmiotem powiadomienia do dostawcy z udokumentowanym potwierdzeniem zwrotu.

24. WSPÓLPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLNYMI I ŚRODKAMI MASOWEGO PRZEKAZU.

- 1) Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną dotyczyła następujących tematów:
ustalenia wykazu obiektów

a. produkujących lub przechowujących środki spożywcze wspólnie nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną i Państwową Inspekcję Sanitarną.

b. produkujących lub przechowujących środki spożywcze, które produkują lub wprowadzają na rynek pasze lub materiały paszowe dla zwierząt.

- prowadzenia wspólnych kontroli sanitarnych w obiektach podlegających wspólnemu nadzorowi Inspekcji Weterynaryjnej i Inspekcji Sanitarnej

- powiadamiania Powiatowych Lekarzy Weterynarii o nieprawidłowościach stwierdzonych na etapie obrotu mięsem i przetworami mięsnymi.

W 2017r. przeprowadzono 4 wspólne kontrole targowisk miejskich na terenie powiatu drawskiego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. Powyższe kontrole dotyczyły pochodzenia mięsa wieprzowego i mięsa z dzika oraz produktów z nich otrzymanych, w związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń. W roku sprawozdawczym PPIS nie przekazywał do IW wyników badań laboratoryjnych środków spożywczych pochodzenia odzwierzęcego.

2) Współpraca z Wojskową Inspekcją Sanitarną

W roku 2017 nie przeprowadzano wspólnych kontroli z Wojskową Inspekcją Sanitarną.

3) Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

W związku z podpisaniem porozumienia ramowego z dnia 14.07.2008r. o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz porozumieniem o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie zachodniopomorskim z dnia 22.09.2008r.

W ramach funkcjonowania niniejszego porozumienia w roku 2017r. podjęto następujące działania nadzоровe i administracyjne:

- prowadzony jest rejestr zakładów podlegających wspólnemu nadzorowi PSSE w Drawsku Pom. i Inspekcji Farmaceutycznej województwa zachodniopomorskiego, prowadzących działalność w zakresie obrotu detalicznego środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementami diety, w którym znajdują się:

1 sklep zielarsko-medyczny i **16** aptek ogólnodostępnych.

Nie przeprowadzano wspólnych kontroli z przedstawicielami Inspekcji Farmaceutycznej.

4) Współpraca Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych Inspekcji Ochrony Środowiska

W ramach realizacji porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego przeprowadzono 3 wspólne kontrole sanitarne przedstawicielem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa Panem Przemysławem Karpińskim w :

- Gospodarstwie Pana Mariusza Wojtowicza w Pławnie 5, 78-550 Czaplinek,

-Gospodarstwie Pana Zenona Mielewcyka ul. Pławieńska 8 b, 78-550 Czaplinek – podczas czynności kontrolnych pobrano próbkę owoców świeżych malin w kierunku oznaczania metali szkodliwych dla zdrowia.

- Gospodarstwie Pana Ireneusza Kornaś ul. B. Chrobrego 67, 78-520 Złocieniec

Kontrole dotyczyły przestrzegania przepisów prawa żywnościowego określającego wymagania higieniczne i zdrowotne produkcji pierwotnej żywności pochodzenia niezwierzęcego. Nie stwierdzono nieprawidłowości stanowiących naruszenie obowiązujących przepisów prawa żywnościowego w zakresie przeprowadzonych kontroli sanitarnych.

5) Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego.

Podczas zorganizowanych imprez plenerowych zakresem prowadzonych działań nadzorowych sekcji HŻŻ i PU objęto sektor obrotu żywnością i żywienia zbiorowego (ruchome zakłady małej gastronomii , obiekty ruchome w tym urządzeń chłodniczych , wykorzystywanych przy produkcji i wprowadzaniu do obrotu handlowego żywności Nadzorem objęto 3 imprezy okolicznościowe :

- Piknik Leśny - impreza zorganizowana przez Ośrodek Kultury w Drawsku Pom., ul. Piłsudskiego 12, 78-500 Drawsko Pom.

- Targi Ogrodnicze – Mój Ogród zorganizowana przez Ośrodek Kultury w Drawsku Pom., ul. Piłsudskiego 12, 78-500 Drawsko Pom.

- Targi Smaków – zorganizowane przez Starostwo Powiatowe , Gminę Złocieniec oraz Złocieniecki Ośrodek Kultury .

Działalność prowadzona w obiektach tymczasowych i ruchomych, obejmowała przygotowanie, produkcję i sprzedaż środków spożywczych:

Podczas przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sanitarno-technicznym..

26. WNIOSKI

Prowadzone działania nadzоровe w zakresie realizacji zamierzeń na rok 2017 przyniosły wymierne efekty w postaci przystosowania się przez podmioty działające na rynku spożywczym do odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na prowadzonych etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Wdrożenie postępowania administracyjnego miało na celu wyeliminowanie stwierdzonych niezgodności w odniesieniu do prawa paszowego i żywnościowego. Ustalono częstotliwość kontroli, adekwatnie do ustalonego ryzyka dla każdego kontrolowanego zakładu. Utrudnieniem w prowadzeniu Urzędowych Kontroli Żywności jest niska świadomość przedsiębiorców w zakresie prawa żywnościowego, zasadności wdrażania systemu HACCP i występowania nowych zagrożeń w żywności.

Mając na uwadze realizację głównego celu w zakresie bezpieczeństwa żywności dotyczącego podnoszenia poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi, a także ochrony interesów konsumentów żywności w celu świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością należy prowadzić dalsze działania nadzоровe i informacyjne zmierzające do jego osiągnięcia.

Ocena stanu bezpieczeństwa powiatu za rok 2017 w zakresie Higieny Pracy

1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy

1.1. Informacje dotyczące nadzorowanych zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia

W 2017 r. przeprowadzono 84 kontrole w zakresie nadzoru bieżącego nad zakładami pracy, w tym nadzoru nad: substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, wprowadzaniem do obrotu produkty biobójcze, czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy, prekursorami i czynnikami rakotwórczymi.

W zakładach pod nadzorem higieny pracy zatrudnione osoby pracują w ekspozycji na: hałas pył, mikroklimat, czynniki chemiczne, drgania mechaniczne.

W wyniku kontroli stwierdzono przekroczenia NDN/NDS w 19 zakładach będących w ewidencji higieny pracy. Najczęstszym czynnikiem przekraczającym normatywy był hałas, w przeważającej części stwierdzony w zakładach zajmujących się obróbką drewna.

W nadzorowanych zakładach, w których występowały przekroczenia NDN hałasu na stanowiskach pracy uwzględniano i wdrażano opracowane programy działań organizacyjno-technicznych zmierzające do ograniczenia narażenia na działanie czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.

Na stanowiskach pracy na których uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie było możliwe za pomocą środków organizacyjno – technicznych udostępniono środki ochrony indywidualnej słuchu, oznaczono znakami bezpieczeństwa miejsca pracy, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczały wartości NDN, a tym samym wydzielono strefy z w/w miejscami i ograniczono do nich dostęp.

Tabela 1.1 Informacje dotyczące nadzorowanych zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia (NDS/NDN) wg PKD.

PKD	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN <i>dot. zakładów skontrolowanych w 2017r.</i>	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach <i>dot. zakładów skontrolowanych w 2017r.</i>				Liczba wydanych decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych
		NDS/NDN (ogółem) <i>pracownik liczony jeden raz niezależnie od ilości czynników</i>	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych <i>należy uwzględnić: hałas, drgania, mikroklimat zimny i gorący, promieniowanie optyczne</i>	
		<i>jeden pracownik może być ujęty w więcej niż jednej kolumnie</i>				
1	2	3	4	5	6	7
1	0	0	0	0	0	0

2	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0
5	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0
7	0	0	0	0	0	0
8	1	8	0	0	8	0
9	0	0	0	0	0	0
10	2	111	0	0	111	0
11	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0
14	0	0	0	0	0	0
15	0	0	0	0	0	0
16	13	325	0	13	312	0
17	0	0	0	0	0	0
18	0	0	0	0	0	0
19	0	0	0	0	0	0
20	0	0	0	0	0	0
21	0	0	0	0	0	0
22	0	0	0	0	0	0
23	1	5	0	0	5	0
24	0	0	0	0	0	0
25	0	0	0	0	0	0
26	0	0	0	0	0	0
27	0	0	0	0	0	0
28	0	0	0	0	0	0
29	0	0	0	0	0	0
30	0	0	0	0	0	0
31	0	0	0	0	0	0
32	1	3	0	0	3	0
33	0	0	0	0	0	0
35	0	0	0	0	0	0
36	0	0	0	0	0	0
37	0	0	0	0	0	0
38	0	0	0	0	0	0
39	0	0	0	0	0	0
41	0	0	0	0	0	0
42	0	0	0	0	0	0
43	0	0	0	0	0	0
45	0	0	0	0	0	0
46	1	6	0	0	6	0
47	0	0	0	0	0	0
49	0	0	0	0	0	0
50	0	0	0	0	0	0
51	0	0	0	0	0	0
52	0	0	0	0	0	0
53	0	0	0	0	0	0
55	0	0	0	0	0	0
56	0	0	0	0	0	0
58	0	0	0	0	0	0
59	0	0	0	0	0	0
60	0	0	0	0	0	0

61	0	0	0	0	0	0
62	0	0	0	0	0	0
63	0	0	0	0	0	0
64	0	0	0	0	0	0
65	0	0	0	0	0	0
66	0	0	0	0	0	0
68	0	0	0	0	0	0
69	0	0	0	0	0	0
70	0	0	0	0	0	0
71	0	0	0	0	0	0
72	0	0	0	0	0	0
73	0	0	0	0	0	0
74	0	0	0	0	0	0
75	0	0	0	0	0	0
77	0	0	0	0	0	0
78	0	0	0	0	0	0
79	0	0	0	0	0	0
80	0	0	0	0	0	0
81	0	0	0	0	0	0
82	0	0	0	0	0	0
84	0	0	0	0	0	0
85	0	0	0	0	0	0
86	0	0	0	0	0	0
87	0	0	0	0	0	0
88	0	0	0	0	0	0
90	0	0	0	0	0	0
91	0	0	0	0	0	0
92	0	0	0	0	0	0
93	0	0	0	0	0	0
94	0	0	0	0	0	0
95	0	0	0	0	0	0
96	0	0	0	0	0	0
97	0	0	0	0	0	0
98	0	0	0	0	0	0
99	0	0	0	0	0	0
Razem	19	458	0	13	445	0

1.2. Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego

W 2017 r. skontrolowano 76 zakładów pracy, w których przeprowadzono 84 kontrole.

Liczba wydanych decyzji dot. zakładów zajmujących się:

- hodowla trzody chlewnej (PKD 01) – 1,
- przemysł spożywczy (PKD 10) – 3,
- przemysł drzewny (PKD 16) – 6,
- produkcja chusteczek nawilżonych (PKD 17) – 1,
- produkcja wyrobów z betonu i szkła gospodarczego (PKD 23) – 2,
- produkcja okien z tworzyw sztucznych (PKD 22) – 1,
- produkcja mebli (PKD 31) – 2,
- oczyszczalnia ścieków (PKD 36) – 1.

Nakazy dotyczyły:

- przedstawienia aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy – 8;
  - zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy – 15;
  - przedstawienia aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy – 1;
  - zapewnienia właściwych pomieszczeń higieniczno sanitarnych pracownikom – 39;
  - doprowadzenia do właściwego stanu technicznego ciągów komunikacyjnych – 2.
- Nie wydawano decyzji unieruchamiających stanowiska pracy/oddział, zakład pracy. Nie nałożono grzywny w drodze mandatu karnego.

Tabela 1.2 Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego w oddziale/sekcji higieny pracy w powiecie drawskim

PKD	Liczba zakładów pracy skontrolowanych	Liczba kontroli <i>pod tabelą podać najczęściej stwierdzone uchybienia wraz z liczbą przypadków</i>	Liczba wydanych decyzji ogółem	W tym decyzji:		Liczba nakazów / obowiązków w decyzji <i>pod tabelą podać najczęściej wydawane nakazy wraz z liczbą przypadków</i>	Liczba nałożonych grzywnen w drodze mandatu karnego	Kwota nałożonych grzywnen w drodze mandatu karnego
				unieruchamiających stanowisko /oddział / zakład pracy <i>pod tabelą podać przyczyny unieruchomienia</i>	dotyczących poprawy warunków pracy <i>pod tabelą podać opis dot. poprawy warunków pracy</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
01	6	6	1	0	1	6	0	0
02	0	0	0	0	0	0	0	0
03	0	0	0	0	0	0	0	0
05	0	0	0	0	0	0	0	0
06	0	0	0	0	0	0	0	0
07	0	0	0	0	0	0	0	0
08	1	1	0	0	0	0	0	0
09	0	0	0	0	0	0	0	0
10	11	13	3	0	3	11	0	0
11	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0
14	1	1	0	0	0	0	0	0
15	0	0	0	0	0	0	0	0
16	15	17	6	0	6	20	0	0
17	1	1	1	0	1	1	0	0
18	0	0	0	0	0	0	0	0
19	0	0	0	0	0	0	0	0
20	0	0	0	0	0	0	0	0
21	0	0	0	0	0	0	0	0
22	4	4	1	0	1	1	0	0

23	2	3	2	0	2	3	0	0
24	0	0	0	0	0	0	0	0
25	2	2	0	0	0	0	0	0
26	1	1	0	0	0	0	0	0
27	0	0	0	0	0	0	0	0
28	1	1	0	0	0	0	0	0
29	3	3	0	0	0	0	0	0
30	0	0	0	0	0	0	0	0
31	4	4	2	0	2	4	0	0
32	1	1	0	0	0	0	0	0
33	0	0	0	0	0	0	0	0
35	0	0	0	0	0	0	0	0
36	4	4	1	0	1	17	0	0
37	0	0	0	0	0	0	0	0
38	1	2	0	0	0	0	0	0
39	0	0	0	0	0	0	0	0
41	1	1	0	0	0	0	0	0
42	0	0	0	0	0	0	0	0
43	0	0	0	0	0	0	0	0
45	1	1	0	0	0	0	0	0
46	4	6	0	0	0	0	0	0
47	7	7	0	0	0	0	0	0
49	1	1	0	0	0	0	0	0
50	0	0	0	0	0	0	0	0
51	0	0	0	0	0	0	0	0
52	1	1	0	0	0	0	0	0
53	0	0	0	0	0	0	0	0
55	0	0	0	0	0	0	0	0
56	0	0	0	0	0	0	0	0
58	0	0	0	0	0	0	0	0
59	0	0	0	0	0	0	0	0
60	0	0	0	0	0	0	0	0
61	0	0	0	0	0	0	0	0
62	0	0	0	0	0	0	0	0
63	0	0	0	0	0	0	0	0
64	0	0	0	0	0	0	0	0
65	0	0	0	0	0	0	0	0
66	0	0	0	0	0	0	0	0
68	2	2	0	0	0	0	0	0
69	0	0	0	0	0	0	0	0
70	0	0	0	0	0	0	0	0
71	0	0	0	0	0	0	0	0
72	0	0	0	0	0	0	0	0
73	0	0	0	0	0	0	0	0
74	0	0	0	0	0	0	0	0
75	0	0	0	0	0	0	0	0
77	0	0	0	0	0	0	0	0
78	0	0	0	0	0	0	0	0
79	0	0	0	0	0	0	0	0
80	0	0	0	0	0	0	0	0
81	0	0	0	0	0	0	0	0
82	0	0	0	0	0	0	0	0

84	0	0	0	0	0	0	0	0
85	0	0	0	0	0	0	0	0
86	1	1	0	0	0	0	0	0
87	0	0	0	0	0	0	0	0
88	0	0	0	0	0	0	0	0
90	0	0	0	0	0	0	0	0
91	0	0	0	0	0	0	0	0
92	0	0	0	0	0	0	0	0
93	0	0	0	0	0	0	0	0
94	0	0	0	0	0	0	0	0
95	0	0	0	0	0	0	0	0
96	0	0	0	0	0	0	0	0
97	0	0	0	0	0	0	0	0
98	0	0	0	0	0	0	0	0
99	0	0	0	0	0	0	0	0
suma	76	84	17	0	17	65	0	0

2. Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne

2.1 Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi

W ramach nadzoru na czynnikami rakotwórczymi w 2017 r. przeprowadzono 8 kontroli, w tym 5 kontroli zakładów zajmujących się przerobem drewna twardego i 3 kontrole zakładów posiadających decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi: materiałami izolacyjnymi zawierającymi azbest oraz materiałami konstrukcyjnymi zawierającymi azbest.

W trakcie kontroli zwracano uwagę na działania profilaktyczne obejmujące ograniczenie występowania czynnika rakotwórczego, ograniczenie liczby pracujących z czynnikami rakotwórczymi do niezbędnego minimum, stosowanie na stanowiskach pracy właściwej wentylacji ogólnej i miejscowej, stosowanie środków ochrony indywidualnej, informowanie pracowników o potencjalnych skutkach zdrowotnych, wykonywanie profilaktycznych badań lekarskich z uwzględnieniem właściwego zakresu tych badań, wykonywanie badań środowiska pracy, a w przypadku stwierdzenia przekroczeń podejmowanie działań zmierzających do obniżenia stężeń poniżej NDS. Kontrolowano prowadzenie rejestrów czynników rakotwórczych pod kątem: wykazu stanowisk pracy, na których występuje narażenie, liczby pracowników pracujących w narażeniu, rodzaju podjętych środków i działań ograniczających stopień narażenia.

Pracownicy mający kontakt z czynnikami rakotwórczymi wyposażeni są w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej. Pracownicy objęci są szkoleniami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy podczas, których informowano o skutkach zdrowotnych wynikających z styczności z czynnikami rakotwórczymi.

Tabela 2.1 Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi z terenu powiatu drawskiego

P(G)SSE	Liczba zakładów skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba zakładów, w których stwierdzono następujące uchybienia		
			Brak rejestru prac	Brak rejestru pracowników	Brak informacji do PWIS

			<i>pod tabelą podać pozostałe, najczęściej stwierdzone uchybienia wraz z liczbą przypadków</i>		
1	2	3	4	5	6
Drawsko Pomorskie	8	8	0	0	0
Razem	7	7	0	0	0

3. Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne

3.1. Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi

W zakresie szkodliwych czynników biologicznych występujących w środowisku pracy przeprowadzono 14 kontroli, w tym 4 fermy trzody chlewnej, 7 zakładów zajmujących się gospodarką wodno-ściekową i odpadów komunalnych, 1 zakład opieki zdrowotnej oraz 1 zakład zajmujący się przetwórstwem mięsnym i 1 zakład przemysłu spożywczego.

Podczas kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy zakładów, w których występują zagrożenia biologiczne dokonywane są oceny działań pracodawców w zakresie oceny ryzyka zawodowego i informowania pracowników o istniejących zagrożeniach dla zdrowia. Prowadzony jest rejestr prac i pracowników narażonych na czynniki biologiczne. Pracodawcy zakwalifikowali szkodliwe czynniki biologiczne do 1, 2 i 3 grupy zagrożenia. Pracodawcy prowadzą szkolenia obejmujące zagadnienia dotyczące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia pracowników spowodowanego działaniem czynnika biologicznego, zastosowania środków zapobiegawczych, wymagań higieniczno-sanitarnych.

Pracodawcy zapewniają wydzielone pomieszczenie do spożywania posiłków, odpowiednie środki ochrony indywidualnej, środki higieny osobistej.

Pracownicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do wykonywania pracy na danym stanowisku wykonane przez lekarza medycyny pracy

3.1. Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi na terenie powiatu drawskiego

Lp.	PSSE/GSSE	Liczba zakładów pracy skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba zakładów, w których stwierdzono następujące uchybienia				
				brak rejestru prac (grupa 3 lub 4)	brak rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 lub 4	brak oceny ryzyka dotyczącego czynników biologicznych	brak procedur i instrukcji	brak szkoleń pracowników
				<i>pod tabelą podać inne najczęściej stwierdzane uchybienia wraz z liczbą przypadków</i>				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Drawsko Pom.	14	14	0	0	0	0	0
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								
Suma		13	13	0	0	0	0	0

4. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi

4.1. Substancje i mieszaniny chemiczne – wprowadzający do obrotu

W 2017 r. nie prowadzono działań kontrolnych w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin.

Tabela 4.1. Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie drawskim - wprowadzający do obrotu

Zagadnienie	Liczba ogółem WSSE + P(G)SSE	Liczba w WSS E	Razem w P(G)SSE	UWAG I
Liczba kontroli przeprowadzonych w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin	0		0	
Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin	0		0	
Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono brak kart charakterystyki	0		0	
Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem	0		0	
Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono nieprawidłowe oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin	0		0	

4.2. Substancje i mieszaniny chemiczne - stosujący

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w 2017 r. przeprowadzono 20 kontroli podmiotów stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. Podczas kontroli pracodawców stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny zwracano uwagę na: formę i treść kart charakterystyki, obowiązek posiadania kart charakterystyki, spis posiadanych substancji i ich mieszanin, prawidłowość oznakowania opakowania substancji i ich mieszanin, prawidłowość oznakowania miejsc przechowywania, fakt posiadania i stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej. Wśród stosujących znajdują się zakłady, które stosują produkty o działaniu biobójczym. Przeprowadzone kontrole w jednostkach stosujących produkty biobójcze dotyczyły oznakowania opakowań, kart charakterystyki i posiadania spisu preparatów biobójczych – traktowanych jako niebezpieczne zgodnie z ustawą o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz dodatkowych informacji zawartych w ustawie o produktach biobójczych dotyczących oznakowania opakowania.

Tabela 4.2 Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie drawskim - stosujący

Zagadnienie	Liczba ogółem WSSE + P(G)SSE	Liczba w WSSE	Razem w P(G)SSE	UWAGI
Liczba kontroli przeprowadzonych w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin	20		20	
Liczba stosujących, u których stwierdzono niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin	0		0	
Liczba stosujących, u których stwierdzono brak spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin	0		0	
Liczba stosujących, u których stwierdzono brak kart charakterystyki	0		0	
Liczba stosujących, u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem	0		0	
Liczba stosujących, u których stwierdzono niewłaściwe oznakowanie pojemników, zbiorników, niezabudowanych rurociągów służących do przechowywania substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych	0		0	

4.3. Produkty biobójcze

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w 2017 r. przeprowadzono 9 kontroli podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu w/w produkty. Kontrole dotyczyły wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, zawierających substancje czynne wymienione w Decyzjach Komisji o niewłączeniu niektórych substancji do załącznika I, IA lub IB do Dyrektywy 98/8/WE. W ocenianych produktach nie stwierdzono w/w substancji.

Tabela 4.3 Produkty biobójcze w powiecie drawskim

Zagadnienie	Liczba ogółem WSSE + P(G)SSE	Liczba w WSSE	Razem w P(G)SSE	UWAGI* *pod tabelą podać przyczyny wycofania z obrotu
Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych	9		9	
Liczba decyzji I instancji w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych w tym:	0		0	

Liczba decyzji nakazujących wycofanie z obrotu produktów biobójczych	0		0	
Liczba wycofanych z obrotu produktów biobójczych	0		0	

5.1. Choroby zawodowe

Zgodnie z Kodeksem pracy za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeśli została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.

Choroby zawodowe odzwierciedlają stan zdrowia osób pracujących, jak również higieniczne warunki pracy. Pozostają w nierozdzielalnym związku z rozwojem przemysłu i stosowanymi technologiami, warunkami pracy oraz jej organizacją.

W 2017 r. wydano 2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową. Decyzje stwierdzające choroby zawodowe dotyczyły w obu przypadkach: Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza.

Zgłoszono trzy podejrzenia choroby zawodowej: 2 - Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza i 1 - Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – brucelozę.

Tabela 5.1 Choroby zawodowe w powiecie drawskim

Nr choroby zawodowej	Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w rozumieniu decyzji prawomocnych	Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej
1	2	3	4	5
1	0	0	0	0
2	0	0	0	0
3	0	0	0	0

4	0	0	0	0
5	0	0	0	0
6	0	0	0	0
7	0	0	0	0
8	0	0	0	0
9	0	0	0	0
10	0	0	0	0
11	0	0	0	0
12	0	0	0	0
13	0	0	0	0
14	0	0	0	0
15	0	0	0	0
16	0	0	0	0
17	0	0	0	0
18	0	0	0	0
19	0	0	0	0
20	0	0	0	0
21	0	0	0	0
22	0	0	0	0
23	0	0	0	0
24	0	0	0	0
25	0	0	0	0
26	3	2	2	0
<i>pod tabelą podać jaki rodzaj choroby zakaźnej lub pasożytniczej stwierdzono wraz z podaniem liczby przypadków</i>				
Razem	3	2	2	0

6. Środki zastępcze

6.1. Środki zastępcze

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej prowadzili działania edukacyjne, których celem było ustawiczne poszerzanie wiedzy lokalnej społeczności nt. szkodliwości środków zastępczych.

Kontynuowano współpracę z dyrektorami placówek oświatowo – wychowawczych z terenu powiatu świdwińskiego w celu podejmowania działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości używania substancji psychoaktywnych w pracy wychowawczej i profilaktycznej z młodzieżą szkolną oraz konieczności zgłaszania prób sprzedaży lub podejrzenia sprzedaży środków zastępczych w punktach znajdujących się w pobliżu placówek.

W 2017 r. nie odnotowano zgłoszeń podejrzeń zatrucień środkami zastępczymi oraz zgłoszeń dotyczących sprzedaży lub podejrzenia sprzedaży środków zastępczych na terenie powiatu drawskiego.

Tabela 6.1. Środki zastępcze

	Zagadnienie	Liczba ogółem WSSE + P(G)SSE	Liczba w WSSE	Razem w P(G)SSE	UWAGI

1	Liczba kontroli (zakończonych protokołem kontroli) przeprowadzonych w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych	0		0	
2	Liczba wizytacji przeprowadzonych w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych	0		0	
3	Liczba zabezpieczonych produktów	0		0	
4	Liczba wydanych decyzji o wstrzymaniu wprowadzania do obrotu produktów	0		0	
5	Liczba wydanych decyzji o wstrzymaniu prowadzenia działalności	0		0	
6	Liczba wydanych decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu środków zastępczych	0		0	
7	Liczba wydanych decyzji o nałożeniu kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych	0		0	
8	Kwota nałożonych kar pieniężnych	0		0	
9	Liczba prowadzonych postępowań dot. osób fizycznych, w tym:	0		0	
10	liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania	0		0	
11	liczba wydanych decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu środków zastępczych	0		0	
12	liczba wydanych decyzji o nałożeniu kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych	0		0	
13	Kwota nałożonych kar pieniężnych	0		0	

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ
z powiatu drawskiego
za rok 2017**

1. Ogółem liczba obiektów pod nadzorem: 378, w tym:

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba obiektów</i>	<i>Liczba obiektów skontrolowanych</i>	<i>Uwagi</i>
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 1-	46	46	Wodociągi
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 2.B.	9	9	Kąpielisko i miejsca do kąpielii
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 4	75 1 obiekt ujętych w ewidencji Higieny Komunalnej	73	Podmioty działalności leczniczej w tym 1szpital - Drawskie Centrum Specjalistyczne , Drawsko Pomorskie ul.Chrobrego4
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 5	332	142	Obiekty użyteczności publicznej ,zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, transport publiczny, usługi hotelarskie
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 6	11	10	Środki transportu specjalistycznego – przewóz zwłok i szczątków ludzkich
OGÓŁEM	399	280	

2. Ogólna liczba kontroli: 225

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba kontroli</i>	<i>Uwagi</i>
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 1	198-pod względem jakości wody 46 – pod względem stanu higieniczno-sanitarnego	
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 2.B.	10	Kontrola jakości wody do kąpieli
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 4	123	Uwzględniono kontrole z obszaru epidemiologii
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 5	140	
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 6	4	
W związku z imprezą artystyczno - rozrywkową	0	
W związku z ekshumacją	31	
W związku z interwencją	4	
OGÓŁEM	364	

3.Liczba załatwionych interwencji: ogółem-9 w tym 1 zasadna

Odnotowano 9 interwencji, z których :

- 4 rozpatrzono we własnym zakresie
- 5 przesłano wg kompetencji
- 1 potwierdziła zasadność stawianych zarzutów:
- 3 nie potwierdziły się stawiane zarzuty

1. interwencja mieszkańca Czaplinka dotycząca niewłaściwego stanu technicznego obiektu hotelu „Elekt” w Czaplinku .W toku wszczętego postępowania administracyjnego podmiot prowadzący tj.firma „CH Hotels” sp. z o.o. poinformowała o zawieszeniu działalności z dniem 04.09.2017r. zobowiązując się jednocześnie do powiadomienia PPIS o terminie ewentualnego jej wznowienia. W toku postępowania stwierdzono ,że obiekt w chwili obecnej nie funkcjonuje.

4.Liczba decyzji merytorycznych - 198 , w tym :

- 10 decyzji merytorycznych (brak przydatności wody do spożycia),
- 1 warunkowa przydatność wody do spożycia,
- 5 decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków,
- 172 decyzje związane z postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi,
- 1 zakaz korzystania z wody ciepłej w postaci drobnocząsteczkowego aerozolu wodno-powietrznego z powodu skażenia pałeczkami *Legionella sp* w DPS Darskowo

- 1 ocena higieniczna dla zastosowanych materiałów i wyrobów przeznaczonych do uzdatnienia i dystrybucji wody,
- 1 decyzja na poprawę stanu sanitarno-technicznego
- 7 decyzji finansowych

Postanowienia – 12, w tym :

- 11 na sprowadzenie zwłok z zagranicy,
- 1 opiniująca bezpieczeństwo imprezy masowej

Mandaty – 1/200 zł (nieterminowe przekazywanie sprawozdań z badań jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej),

5. Nie wydano decyzji na unieruchomienie/wyłączenie obiektów w całości.. Decyzje o braku przydatności wody do spożycia wiązały się z ograniczeniem funkcjonowania wodociągów w części zaopatrywania w wodę do spożycia przez ludzi.

6.Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych obiektów (wodnych, stałych,):

Rodzaj obiektu		Liczba obiektów			
		nowododanych	zlikwidowanych	Ze zmianą kategorii obiektu	po remontach generalnych
		1	2	3	4
Wodociąg Stare Drawsko gm.Czaplinek	01	0	0	0	1
Zakład odnowy biologicznej	2	1	0	0	0
Usługi hotelarskie – Agroturystyki	3	7	3	0	0
Zakłady kosmetyczne	5	8	1	0	0
Zakład Fryzjerski	6	4	0	0	0
Apteki	7	2	0	0	0
Pokoje gościnne	8	2	0	0	0
Hala sportowa	9	1	0	0	0

6.Charakterystyka obiektów – informacje uzupełniające do danych zawartych w tabelach Excel będących załącznikami do *druku MZ-46* :

6.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę: Na terenie powiatu drawskiego znajduje się **39** wodociągów o produkcji wody do 100 m³/dobę

Badania laboratoryjne próbek wody pobranych w ramach urzędowej kontroli oraz kontroli wewnętrznej, sporadycznie wykazały przekroczenia dopuszczalnych norm parametrów fizykochemicznych. Podejmowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe działania (głównie polegające na płukaniu sieci) doprowadzały do uzyskania właściwej jakości wody dostarczanej odbiorcom. W 10 przypadkach w m. Rzepowo, Byszkowo, Stara Korytnica, Linowo, Przytoń, Bolegorzyn, Chlebowo, Cieminko, Nowe Worowo zostały wydane decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego (bakterie grupy coli). Podjęte przez przedsiębiorstwa wodociągowe działania polegające na czyszczeniu, dezynfekcji i płukaniu urządzeń wodociągowych doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody potwierdzonej przeprowadzonymi badaniami na zgodność z wymogami.

Wodociągi o produkcji wody 100 – 1000 m³/dobę

- Na terenie powiatu drawskiego znajduje się **5** wodociągów o produkcji wody od 100 do 1000 m³/dobę. Badania laboratoryjne próbek wody pobranych w ramach urzędowej kontroli oraz kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych norm.

Wodociągi o produkcji wody > 1000 m³/dobę

Na terenie powiatu drawskiego znajdują się **2** wodociągi o produkcji wody powyżej 1000 m³/dobę. Badania laboratoryjne próbek wody pobranych w ramach urzędowej kontroli nie wykazały przekroczeń w parametrów fizykochemicznych. W jednym przypadku w m. Złocieniec została wydana decyzja warunkowo dopuszczająca wodę do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany parametru mikrobiologicznego (ogólna liczba mikroorganizmów w 22⁰C -168 j.t.k /1ml.). Podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe działania doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody. Badania pozostałych próbek wody z wodociągów o w/w produkcji wody wykazywały właściwą jakość wody na zgodność z wymogami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W roku 2017 nie nadzorowano jakości wody z ujęć indywidualnych u podmiotów w rozumieniu zapisów §1 ust.3. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Postępowanie administracyjne

1- Wodociąg Byszkowo - została wydana decyzja stwierdzające brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: 83 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

2- Wodociąg Złocieniec - została wydana decyzja ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego- zbyt duża ogólna liczba

mikroorganizmów w 22⁰C: Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

3- Wodociąg Rzepowo - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: 5 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

4- Wodociąg Przytoń - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: 11 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

5- Wodociąg Stara Korytnica - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: 15 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

6 - Wodociąg Bolegorzyn - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: < 4 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

7 - Wodociąg Chlebowo - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: 8 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

8 - Wodociąg Cieminko - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: 9 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

9 - Wodociąg Linowo - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: 22 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

10- Wodociąg Nowe Worowo - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: < 4 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

11- Wodociąg Byszkowo - została wydana decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego tj.: obecność bakterii grupy coli, wynik analizy: 18 jtk/100ml. Działania podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody

W 2017r. była 1 modernizacja stacji uzdatniania wody w Starym Drawsku.
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny decyzją z dnia 28.12.2017r. Nr PPIS-

600-370/2017 wydał pozytywną ocenę higieniczną dla zastosowanych materiałów lub wyrobów użytych w procesie uzdatniania i dystrybucji wody.

W 2017r. nie zanotowano awarii modernizacji urządzeń do produkcji i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia.

6.2 Baseny kąpielowe

Na terenie powiatu drawskiego pod nadzorem nie znajduje się żaden basen kąpielowy.

6.3 Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

Liczba kąpielisk- 1

Liczba miejsc wykorzystywanych do kąpieli – 9

Na terenie Powiatu Drawskiego znajduje się 1 Kąpielisko zlokalizowane nad J.Drawsko w Czaplunku. Zgodnie z ustalonym harmonogramem przeprowadzono 5 badań jakości wody w laboratorium PIS w tym 1 w ramach nadzoru , 4 były zlecone przez organizatora tj. Gminę Czaplunek. Wyniki badań potwierdziły właściwą jakość wody do kąpieli.

W 8 miejscach wykorzystywanych do kąpieli przeprowadzono przez laboratorium PIS po 2 badania jakości wody na zlecenia organizatorów (jedno przed , drugie w trakcie sezonu) w toku których potwierdzono właściwą jej jakość. Kąpielisko i miejsca wykorzystywane do kąpieli były właściwie oznakowane z zachowanym właściwym stanem porządkowym. Nie podejmowano decyzji o zakazie kąpieli w ciągu całego sezonu kąpieliskowego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim wystąpił z pismem do władz samorządowych z prośbą o podanie wykazu kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (D.U.z 2017 poz.1566). Po wysłaniu 6 pism do samorządów gminnych i 2 do organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpieli otrzymano wnioski o przekazanie informacji koniecznych do organizacji 7 kąpielisk w roku 2018.

6.4 Stan sanitarny obiektów:

W roku 2017 nadzorem sanitarnym na terenie powiatu Drawskiego objęto 332 obiekty użyteczności publicznej, kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 142 obiektach, co stanowi 43%. Pozostała część obiektów zaplanowana została do kontroli w roku 2018.

Kontrole obejmowały:

1. ustępy publiczne - skontrolowano 6 obiektów
2. obiekty hotelarskie – skontrolowano 3 obiekty
3. inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie - skontrolowano 31 obiektów spośród 79 ujętych w ewidencji,
4. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej oraz zakłady świadczące kompleksowo więcej niż 1 usługę z ww. – skontrolowano 37 obiektów spośród 92 ujętych w ewidencji,
5. dworce autobusowe- skontrolowano 2 obiekty,
6. dworce kolejowe - skontrolowano 2 obiekty,
7. cmentarze- skontrolowano 12 spośród 27 ujętych w ewidencji,

8. inne obiekty użyteczności publicznej, jak: apteki, obiekty sportowe, obiekty kulturalno-oświatowe, stacje paliw, parkingi – skontrolowano 128 obiektów spośród 134 ujętych w ewidencji,

Stan sanitarny wybranych obiektów:

1. hotelarskich i innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie

Niewłaściwy stan higieniczno- sanitarny stwierdzono w 1 obiekcie (Miejski dom kultury w Kaliszu Pomorskim) w zakresie zanieczyszczonych, popękanych z wybrzuszeniami , łuszczącą się farbą i czarnych śladów wykwitów wilgoci sufitów dwóch pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych,

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami dotyczącymi stanu higieniczno – sanitarnego i technicznego w w/w pomieszczeniach wydano 1 decyzję administracyjną, nałożone obowiązki zostały wykonane.

Na skutek interwencji mieszkańca Czaplinka dotycząca niewłaściwego stanu technicznego obiektu hotelu „Elekt” w Czaplunku .W toku wszczętego postępowania administracyjnego podmiot prowadzący tj.firma „CH Hotels” sp. z o.o. poinformowała o zawieszeniu działalności z dniem 04.09.2017r. zobowiązując się jednocześnie do powiadomienia PPIS o terminie ewentualnego jej wznowienia.

W toku postępowania stwierdzono ,że obiekt w chwili obecnej nie funkcjonuje.

Na koniec okresu sprawozdawczego tj. na dzień 31.12.2017 r. stan higieniczno – sanitarny obiektów w których świadczone są usługi hotelarskie nie budził zastrzeżeń.

W pozostałych skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej , stan sanitarno – higieniczny nie budził zastrzeżeń

7. *Cmentarze i zakłady pogrzebowe w kontekście nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w aspekcie zdrowia ludzkiego*

W ewidencji ujętych 27 cmentarzy (na 5 cmentarzach zlokalizowany jest dom przedpogrzebowy, na 7 cmentarzach znajdują się kaplice cmentarne) - skontrolowano 12 spośród 27 ujętych w ewidencji.

Stan higieniczno -sanitarny skontrolowanych 12 cmentarzy nie budził zastrzeżeń. Odpady komunalne gromadzone w pojemnikach do selektywnej zbiórki odpadów. Zarządcy cmentarzy przedłożyli umowy na dostarczanie wody, odprowadzanie nieczystości płynnych i odbiór odpadów komunalnych, zawarte z firmami posiadającymi wymagane zezwolenie. Kaplice (na 7 cmentarzach) zaopatrzone w zimną wodę z instalacji wodociągowej, nieczystości płynne odprowadzane do instalacji kanalizacyjnej. Ciepła woda z podgrzewaczy przepływowych. Punkty poboru zimnej wody- woda zimna z instalacji wodociągowej, wykorzystywana np. do podlewania kwiatów, napełniania wazonów i przecierania nagrobków. Woda odprowadzana do studzienek chłonnych. Tereny cmentarzy ogrodzone, oznakowane tablicą informacyjną.

Nie wydano decyzji administracyjnych i nie stosowano sankcji karno – administracyjnych.

Tabela Nr 7.1. Dane dot. ekshumacji w 2017r.

Lp.	Liczba cmentarzy ogółem	Liczba decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji	Liczba decyzji nie zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji	Liczba przeprowadzonych ekshumacji	Liczba nadzorowanych ekshumacji	Liczba wstrzymanych ekshumacji i powód ich wstrzymania
1	27	172	0	142	31	0

Przeprowadzane ekshumacje wykonywane były zgodnie z wydawanymi decyzjami, w oparciu o ustawę z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych, przy zachowaniu warunków sanitarnych.

Pracownicy zakładów pogrzebowych przeprowadzający ekshumacje byli wyposażeni w odzież ochronną jednorazowego użycia i środki dezynfekcyjne. Wykonywano ekshumacje:

- przed upływem okresu mineralizacji - zwłoki wydobywano wraz z trumną, którą bez otwierania umieszczano na czas przewozu w skrzyni szczelnie wybitej blachą,
- po terminie okresu mineralizacji - wydobyte szczątki wraz z resztkami trumny umieszczano w nowej trumnie i na czas przewozu zabezpieczano workiem jednorazowego użytku.

Ziemię wydobytą z grobów umieszczano na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną matą. Skrzynia, w której znajdowała się trumna oraz mata, na której składowana była ziemia myto i dezynfekowano. Po wykonanej ekshumacji grób zdezynfekowano i zasypano ziemią wydobytą z grobu.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim sprawujący nadzór nad wykonywanymi ekshumacjami przeprowadzali również kontrole środków transportu do przewozu zwłok lub szczątków ludzkich. W trakcie czynności kontrolnych szczególną uwagę zwracano na stan higieniczno-sanitarny oraz rodzaj stosowanych preparatów dezynfekujących. Na wyposażeniu samochodów znajdowały się worki na trumnę i zwłoki, rękawice, maski, materiały opatrunkowe jednorazowe; apteczka pierwszej pomocy medycznej (kompletna), preparaty do dezynfekcji rąk i oryginalnie oznakowane pojemniki z preparatem dezynfekcyjnym. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tabela Nr 7.2. Dane dot. zakładów pogrzebowych

Lp	Nazwa zakładu pogrzebowego/domu przedpogrzebowego	Liczba chłodni	Liczba miejsc w chłodni	Liczba specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do przewozu zwłok i szczątków jakim dysponuje zakład/dom
1.	Zakład Usług Pogrzebowych Arkadia- Ściurkowski , Złocieniec	1	2	3
2.	Zakład Usług Pogrzebowych KIRR-Kalisz Pomorski	0	0	1
3.	Zakład Usług Pogrzebowych Hades ,S.Korczyk ,Drawsko Pom.	1	3	3
4.	Zakład Usług Pogrzebowych ,Piotr Skrzypczak, Drawsko Pom ul.Kosynierów	1	3	2

5.	Zakład Gospodarki Komunalnej, Czaplnek ul.Grunwaldzka	1	4	1
6.	Usługi Pogrzebowe, Czesław Buca, Złocieniec ul.Cieszyńska 8	1	2	1

Dane dot. sprowadzenia zwłok z zagranicy i przewozu zwłok poza granice RP

Liczba wydanych postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy-11

Liczba wydanych decyzji na wywóz zwłok poza granice RP- nie wydawano

8.Szpitale

Tabela Nr 8.1. Zaopatrzenie szpitali w wodę do spożycia

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	źródło zaopatrzenia podstawowe		rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę			Uwagi (np. program dostosowawczy)
			wodociąg własny	wodociąg sieciowy	wodociąg własny	wodociąg sieciowy	zbiornik	
	Szpitala Polskie S.A Drawskie Centrum Specjalistyczne	Drawsko Pom. ul. Chrobrego 4		Tak-wodociąg publiczny		Tak-ujęcie własne		

Obiekt zaopatrzony jest w instalację wodociągową zimnej i ciepłej wody. Ciepła woda pochodzi z kotłowni własnej szpitala. W ramach prowadzonego monitoringu badania ciepłej wody w kierunku wykrywania pałeczek *Legionella sp.* próbkobiorca PSSE w Drawsku Pomorskim dokonał poboru 4 próbek wody ciepłej użytkowej. Wyniki badań potwierdziły zgodność z wymaganiami określonymi w załączniku nr 8 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015, poz. 1989 z późn. zm.). Następne badanie zaplanowano na rok 2018.

8.2. Postępowanie z bielizną szpitalną i pralnictwo

Tabela Nr 8. 2 Wykaz miejsc prania bielizny szpitalnej w obiektach szpitalnych

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Miejsce prania bielizny szpitalnej	Uwagi
1	Szpitala Polskie S.A Drawskie Centrum	DrawskoPom. ul.Chrobrego 4	HTS Stargard Sp. z.o.o Sierpc 09-200 ul.Bujanowska 2.	Umowa z 01.04.2017r.

Specjalistyczne			
-----------------	--	--	--

Usługi pralnicze w zakresie prania bielizny i odzieży szpitalnej świadczone są przez w/w firmę zewnętrzną Wykonujący usługę zapewnia: pranie, prasowanie, maglowanie, dezynfekcję i transport bielizny. Odbiór brudnej oraz dostawa czystej bielizny odbywa się w każdy dzień roboczy, a także w dni świąteczne jeżeli zachodzi taka potrzeba - środkiem transportu firmy. Sposób postępowania z bielizną czystą i brudną oraz transport bielizny prowadzony jest zgodnie z opracowanymi w obiekcie procedurami. Postępowanie z bielizną na oddziałach szpitalnych jest prawidłowe. Bielizna pościelowa z poszczególnych oddziałów a także bielizna pacjentów będąca własnością szpitala wkładana jest do worków koloru czerwonego lub niebieskiego (odpowiednio brudna i odpowiednio skażona) zawieszonych na stelażach o przestrzeni ładunkowej zamkniętej. W oddziałach składowana w brudownikach lub w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych i tzw. „brudnymi wózkami” transportowana jest „windą starą” do magazynu brudnej bielizny zlokalizowanego na terenie szpitala, skąd odbierana jest przez firmę. Bielizna czysta z pralni w opakowaniach ochronnych transportowana bezpośrednio na oddziały szpitalne (zabezpieczana jest w podwójne worki foliowe, oznakowane i posegregowane w/g oddziałów) wydzielonymi wózkami i windą wewnątrzszpitalną czystą. Bielizna składowana w poszczególnych oddziałach w szafach na półkach w pojedynczych workach (worek zewnętrzny zdejmowany przed wejściem na oddział) w szafach przeznaczonych do przechowywania wyłącznie czystej bielizny. Stwierdzono, iż dla noworodków i w Sali operacyjnej stosowane są pakiety jednorazowe sterylne z aktualną datą ważności. Wózki i pojemniki transportowe po każdym użyciu są myte i dezynfekowane w wydzielonym pomieszczeniu porządkowym szpitala. Zarówno wózki „czyste” jak i „brudne” po myciu i dezynfekcji przetrzymywane są odpowiednio w magazynach bielizny czystej i brudnej.

Stan sanitarno – techniczny skontrolowanych pomieszczeń i sprzętu nie budził zastrzeżeń.

8.3 Postępowanie z odpadami medycznymi w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego

Tabela Nr 8.3 Wykaz firmy odbierających odpady medyczne ze szpitali oraz wykaz szpitali prowadzących instalacje do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych

L p.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Firma odbierająca i transportująca odpady medyczne do miejsca ich unieszkodliwiania	Miejsce unieszkodliwiania odpadów medycznych (lokalizacja spalarni- koniecznie podać województwo)	Szpitalna instalacje do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych (lokalizacja spalarni oraz rodzaj stosowanych urządzeń)	Dokumenty potwierdzające unieszkodliwienie przekazanych zakaźnych odpadów medycznych* (czy szpital jako wytwórca odpadów posiada takie dokumenty)	Uwagi
1	Szpitale Polskie S.A Drawskie Centrum Specjalistyczne	DrawskoPom. ul.Chrobrego 4	EMKA S.A. ul. Jaktorowska 15a, 93-300 Żyrardów	Spalarnia Szpitala Specjalistycznego im. J.K Łukowicza Chojnice ul. Leśna 10 – województwo Pomorskie	brak		

Wytwórca odpadów posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy, gdzie wytwarzane są odpady medyczne. Procedura

dostępna jest w w/w oddziałach, we wszystkich komórkach organizacyjnych i pracowniach oraz laboratorium. Pracownicy zapoznali się z procedurą, co zostało potwierdzone własnoręcznym podpisem. Ponadto na stanowiskach pracy, w których wytwarzane są odpady, znajdują się instrukcje stanowiskowe dotyczące zasad selektywnego zbierania uwzględniające właściwości odpadów.

Posiadaczem odpadów jest firma EMKA S.A. ul. Jaktorowska 15a, 93-300 Żyrardów, z którą podmiot leczniczy zawarł umowę na odbiór odpadów medycznych

Podczas kontroli przedłożono decyzję Marszałka Województwa Pomorskiego w sprawie wydania pozwolenia na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zbierania i unieszkodliwiania odpadów w związku z prowadzeniem instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych zlokalizowanej na terenie Szpitala Specjalistycznego im. J.K. Łukaszczyka w Chojnicach przy ulicy Leśnej 10. Ponadto przedłożono decyzję Starosty Powiatu Drawskiego zezwalającą na transport odpadów i decyzję Marszałka Województwa Pomorskiego na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zbierania i unieszkodliwiania odpadów.

Posiadacz odpadów posiada decyzję wydaną przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego na zbieranie odpadów medycznych i weterynaryjnych.

W trakcie czynności kontrolnych przedłożono karty przekazania odpadów 180102./180103/180106 i 180110. Szpital nie wytwarza odpadów o kodzie 180182.

Odpady zakaźne, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, zbierane są do worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, koloru czerwonego, nieprzezroczystych, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia umieszczonych w sztywnych pojemnikach wielokrotnego użycia.

Odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach i krawędziach zbierane są do odpowiednich pojemników sztywnych jednorazowego użycia, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie bądź przecięcie.

W trakcie przeprowadzania kontroli stwierdzono, iż pojemniki i worki wypełniane są odpadami nie więcej niż do 2/3 objętości.

Pojemniki z odpadami medycznymi o ostrych końcach i krawędziach wymieniane są na nowe nie rzadziej niż 72 godziny.

Worki z odpadami medycznymi, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, wymieniane są na nowe codziennie.

Odpady medyczne zakaźne magazynowane są na terenie jednostki wytwarzającej odpady w wydzielonym, wolnostojącym budynku. W pomieszczeniu do magazynowania odpadów medycznych o kodzie 18 01 02 znajduje się również przenośne urządzenie chłodnicze przeznaczone wyłącznie do ich magazynowania. Pomieszczenie oznakowane, posiada niezależne wejście, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych – zamykane na klucz. Posiada ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję. Pomieszczenie zabezpieczone jest również przed dostępem gryzoni i innych zwierząt. Ponadto pomieszczenie wyposażone jest w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz środki do dezynfekcji rąk i powierzchni, ręczniki jednorazowego użytku i kosz na odpady komunalne oraz złączkę do węża i wpust podłogowy. W pomieszczeniu zapewniono wentylację grawitacyjną i klimatyzację. Oświetlenie sztuczne.

Przenośne urządzenie chłodnicze (prawidłowo oznakowane) posiada: wewnątrz wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję, wyposażone w termometr wewnętrzny.

Pojemniki i worki z odpadami medycznymi są prawidłowo oznakowane, posiadają widoczne oznakowanie identyfikujące zawierające: kod odpadów w nich przechowywanych, siedzibę wytwórcy odpadu, datę zamknięcia.

Na terenie obiektu wydzielone jest utwardzone miejsce porządkowe - przeznaczone do mycia i dezynfekcji wszystkich środków transportu wewnętrznego oraz pojemników wielorazowego użytku.

Pojemniki wielokrotnego użycia do transportu odpadów medycznych są dezynfekowane i myte po każdym użyciu preparatem biobójczym.

Magazynowanie odpadów medycznych o kodzie 18 01 02 odbywa się w temp. niższej niż 10°C , a czas ich przechowywania nie przekracza 72 godzin. Jeśli zachodzi potrzeba w/w odpady wywożone są z większą częstotliwością. Czas magazynowania odpadów jest prawidłowy.

Wytwórca odpadów przedłożył dokumenty potwierdzające unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych. Zgodnie z przedłożonymi posiadacz odpadów EMKA S.A. ul. Jaktorowska 15 Żyrardów unieszkodliwił zakaźne odpady medyczne w miejscowości Chojnice ul. Leśna 10 (województwo pomorskie).

Transport wewnętrzny odpadów medycznych z miejsca powstawania do miejsca magazynowania odbywa się środkiem transportu o przestrzeni ładunkowej otwartej wyposażonym w specjalistyczne kontenery, przeznaczone wyłącznie do transportu odpadów medycznych. Mycie i dezynfekcja odbywa się w wydzielonym na terenie obiektu miejscu porządkowym.

8.4. Postępowanie ze zwłokami w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego, prosektoria.

Tabela Nr 9.4 Wykaz prosektoriów, chłodni szpitalnych i pomieszczeń pro – morte

Lp	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Prosektorium	Miejsce przechowywania zwłok		Uwagi
				Pro – morte (ilość miejsc)	Chłodnia* (ilość miejsc)	
1	Szpital Polskie S.A Drawskie Centrum Specjalistyczne	DrawskoPom. ul.Chrobrego 4	brak	2	3*	przedłożono umowę na wykonywanie usług przechowywanie zwłok z zakładem pogrzebowym „Hades”

* chłodnia zarządzana jest przez firmę Hades S Korczyk „Drawsko Pom z którym obiekt zawarł umowę

Wdrożono i stosuje się procedury „procedura postępowania ze zwłokami” w tym dzieci martwo urodzonych”,nr.13/2013.

Pomieszczenie PRO-MORTE zlokalizowane na parterze szpitala– wspólne dla całego szpitala. W pomieszczeniu przechowywane są zwłoki nie dłużej niż 12h, a następnie transportowane do chłodni zgodnie z obowiązującymi procedurami. W budynku z chłodnią znajduje się wózek metalowy przeznaczony wyłącznie do przewozu zwłok z pomieszczenia Pro- Morte. do chłodni . Mycie i dezynfekcja kapsuły terenie obiektu z chłodnią.

Pomieszczenia PRO-MORTE utrzymane w dobrym stanie higieniczno – sanitarnym.

W szpitalu brak zakładu patomorfologii.

8.5 Postępowanie z odpadami komunalnymi

Prowadzona jest segregacja odpadów. Odpady komunalne zbierane są na salach w poszczególnych oddziałach do koszy wyłożonych workami foliowymi. Po napełnieniu nie rzadziej niż raz na dobę worki zbierane są przez personel sprzątający do dużego worka transportowego jednorazowego użytku w kolorze czarnym i wynoszone do 3 kontenerów o pojemności 2m³ każdy zlokalizowanych w punkcie na zapleczu budynku szpitala. Obiekt zaopatrzone jest w wystarczającą ilość pojemników na odpady komunalne. Pojemniki ustawione są na utwardzonym podłożu; stan techniczny dobry; otoczenie utrzymane czysto. Odpady usuwane przez firmę Remondis Sanitech Poznań , 61-463 ,ul.Górecka 61,na podstawie umowy z 26 11.2014r.

9. Liczba i zabezpieczenie imprez masowych

- ogólna liczba wniosków, które wpłynęły do PPIS na zabezpieczenie imprez masowych – 1 wnioskodawca - „Agencja Ewentpomorskie” Barbara Nagórska, ul.11-go Pułku Piechoty 21, 78-500 Drawsko Pomorskie
- ogólna liczba wydanych pozytywnych opinii na zorganizowanie imprez masowych -1
- ogólna liczba wydanych negatywnych opinii na zorganizowanie imprez masowych - 0

Pozytywnie zaopiniowano pod względem sanitarnym organizację 1 imprezy masowej pod nazwą koncert zespołu pieśni i tańca „Mazowsze” która odbędzie się 25.02.2018r w obiekcie hali widowiskowo-sportowej przy ul.Okrzei 9 w Złocięncu.

10. Inne informacje o podjętych działaniach i przedsięwzięciach

- współpraca z innymi pionami PSSE

Wspólnie przeprowadzono kontrole sanitarne z pracownikami higieny żywienia, epidemiologii, i higieny dzieci i młodzieży.

1. gospodarstw agroturystycznych
2. miejsc wypoczynku
3. szpitala w Drawsku Pomorskim
4. zakładu karnego w Wierzchowie

- współpraca z instytucjami , podmiotami etc.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim ze względu na konieczność objęcia nadzorem sanitarnym wszystkich obiektów prowadzących działalność hotelarską zwrócił się z prośbą do władz samorządowych o podanie wykazu podmiotów świadczących usługi hotelarskie, w tym gospodarstw agroturystycznych znajdujących na nadzorowanym terenie w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (Dz.U.2014r. poz. 196).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim wystąpił z pismem do władz samorządowych z prośbą o podanie wykazu kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (D.U.z 2017 poz.1566). Po

wysłaniu 6 pism do samorządów gminnych i 2 do organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpielii otrzymano wnioski o przekazanie informacji koniecznych do organizacji 7 kąpielisk w roku 2018.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim dnia wystosował pisma do samorządów działających na terenie powiatu gdzie zlokalizowane są fontanny, o zwrócenie szczególnej uwagi na zagrożenia wynikające z funkcjonowania fontann, korzystania z wody znajdującej się w obiegu tych obiektów przez ludzi wobec istniejących zagrożeń zdrowotnych.

11. Krótkie podsumowanie – wnioski.

Systematycznie poprawia się estetyka oraz wizerunek miejscowości a także miejsc noclegowych oferowanych turystom. Jakość świadczonych usług z roku na rok ulega poprawie, obiekty są remontowane i modernizowane, co przyczynia się do podnoszenia standardów świadczonych usług. W przypadku stwierdzenia drobnych nieprawidłowości, na bieżąco wydawano zalecenia w celu doprowadzenia obiektów do właściwego stanu sanitarno-technicznego.

Przeprowadzone kontrole stanu sanitarnego w obiektach użyteczności publicznej w 2017r. wykazały znaczną poprawę stanu sanitarnego i technicznego w porównaniu z poprzednimi latami.

Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały znaczną poprawę na terenach wyznaczonych do zabaw dla dzieci. Piaskownice przed wymianą piasku były dezynfekowane, place zabaw były w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym.

Kontynuowane są prace związane z „Monitoringiem jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi”. Efektem działań prowadzonych przez Inspekcję Sanitarną, mających na celu dostosowanie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do obowiązujących wymogów, jest znacząca poprawa jej jakości pod względem mikrobiologicznym jak też składu fizykochemicznego, a w szczególności w zakresie zawartości żelaza, manganu i związanej z tym mętności oraz barwy, smaku i zapachu wody.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Opracowane na podstawie MZ-53 oraz MZ-45

1. Dział I

Nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Drawsku Pom. na terenie powiatu drawskiego znajduje się 81 placówek oświatowo-wychowawczych, a mianowicie:

- 1 klub dziecięcy
- 10 przedszkoli
- 14 szkół podstawowych
- 1 zespół szkół
- 2 inne placówki z pobytem całodobowym
- 53 placówek wsparcia dziennego

W 2017 r. skontrolowano 35 placówek oświatowo-wychowawczych (stałych) oraz jedną, która zaczyna działalność w 2018 r. (ujęta w wykazie od momentu wydania decyzji – żłobek wykazana kontrola w druku MZ-45), w których przeprowadzono 56 kontroli.

W skontrolowanych placówkach liczba dzieci i młodzieży wyniosła 6537 uczniów.

Tabela 1 Nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania

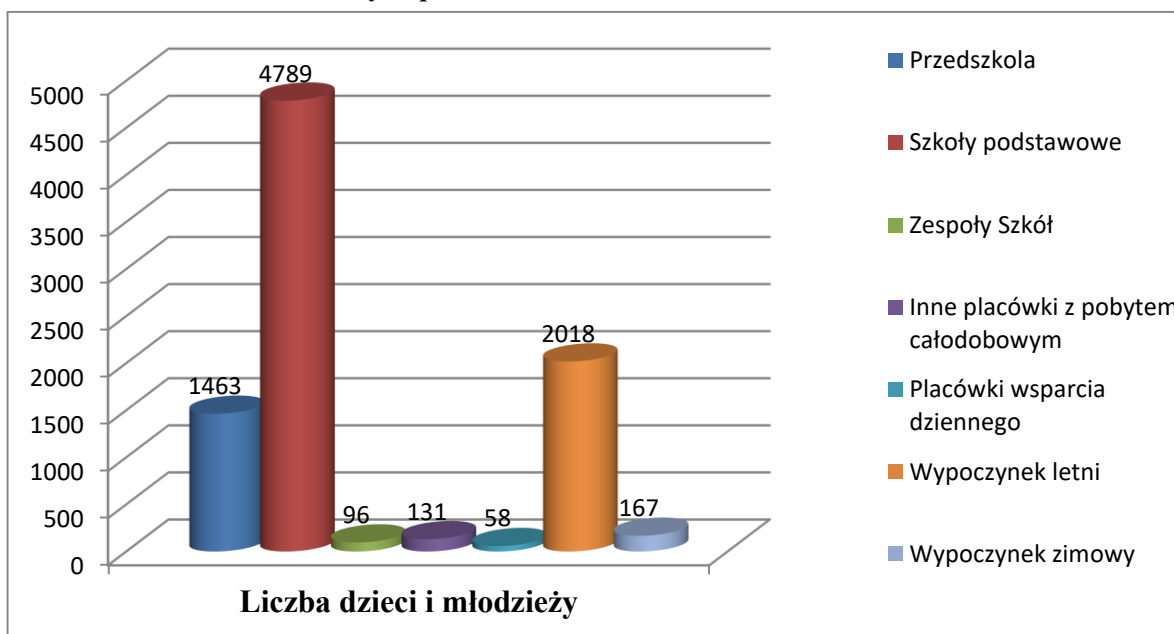
Dział I Nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania

Rodzaj placówek		Liczba placówek		liczba przeprowadzonych kontroli	liczba dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach	Liczba placówek skontrolowanych, w których stwierdzono budynki w złym stanie			
		w ewidencji	skontrolowanych			higieniczno-sanitarnym oraz technicznym	tylko		
							higieniczno-sanitarnym	technicznym	
0.		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Żłobki / kluby dziecięce		01.	1	2	2	0	0	0	
Przedszkola / inne formy wychowania przedszkolnego	ogółem	02.	10	10	18	1463	0	0	
	w tym specjalne	03.	1	1	1	39	0	0	
Szkoly funkcjonujące samodzielnie	szkoly podstawowe	04.	14	14	25	4789	0	0	
	gimnazja	05.	0	0	0	0	0	0	
	licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	06.	0	0	0	0	0	0	
	ponadgimnazjalne szkoly zawodowe	07.	0	0	0	0	0	0	
	szkoly specjalne	08.	0	0	0	0	0	0	
	szkoly policealne	09.	0	0	0	0	0	0	
Zespoły szkół	ogółem	10.	1	1	1	96	0	0	
	w tym specjalne	11.	0	0	0	0	0	0	
Placówki funkcjonujące w zespołach	przedszkola	ogółem	12.	1	1	1	23	0	0
		w tym specjalne	13.	0	0	0	0	0	0
	szkoly podstawowe	14.	1	1	1	56	0	0	
	gimnazja	15.	1	1	1	27	0	0	
	licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	16.	0	0	0	0	0	0	
	ponadgimnazjalne szkoly zawodowe	17.	0	0	0	0	0	0	

	szkoły specjalne	18.	0	0	0	0	0	0	0	
	szkoły policealne	19.	0	0	0	0	0	0	0	
	warsztaty szkolne	20.	0	0	0	0	0	0	0	
	bursy i internaty	21.	0	0	0	0	0	0	0	
	inne	22.	0	0	0	0	0	0	0	
	Razem (suma wierszy: 12 i od 14 do 22)	23.	3	3			0	0	0	
Razem (suma wierszy: od 04 do 10)		24.	15	15	26	4885	0	0	0	
Placówki kształcenia ustawicznego	warsztaty szkolne	25.	0	0	0	0	0	0	0	
	centra szkolenia zawodowego	26.	0	0	0	0	0	0	0	
	Razem: (suma wierszy 25 i 26)	27.	0	0	0	0	0	0	0	
Szkoły wyższe	publiczne	liczba uczelni	28.	0	0	0	0	0	0	
		liczba obiektów	29.	0	0	0	0	0	0	
	niepubliczne	liczba uczelni	30.	0	0	0	0	0	0	
		liczba obiektów	31.	0	0	0	0	0	0	
	Razem	liczba uczelni (wiersze 28 + 30)	32.	0	0	0	0	0	0	0
		liczba obiektów (wiersze 29 + 31)	33.	0	0	0	0	0	0	0
Placówki z pobytem całodobowym	domy studenckie	34.	0	0	0	0	0	0	0	
	bursy i internaty	35.	0	0	0	0	0	0	0	
	młodzieżowe ośrodki wychowawcze	36.	0	0	0	0	0	0	0	
	młodzieżowe ośrodki socjoterapii	37.	0	0	0	0	0	0	0	
	specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze	38.	0	0	0	0	0	0	0	
	specjalne ośrodki wychowawcze	39.	0	0	0	0	0	0	0	
	placówki opiekuńczo-wychowawcze	40.	0	0	0	0	0	0	0	
	domy pomocy społecznej	41.	0	0	0	0	0	0	0	
	inne	42.	2	2	3	131	0	0	0	
	Razem (suma wierszy od 34 do 42)	43.	2	2	3	131	0	0	0	
Placówki wsparcia dziennego		44.	53	7	8	58	0	0	0	
Placówki wychowania pozaszkolnego	młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży	45.	0	0	0	0	0	0	0	
	międzyszkolne ośrodki sportowe	46.	0	0	0	0	0	0	0	
	ogniska pracy pozaszkolnej	47.	0	0	0	0	0	0	0	
	ogrody jordanowskie	48.	0	0	0	0	0	0	0	
	pozaszkolne placówki specjalist	49.	0	0	0	0	0	0	0	
	inne	50.	0	0	0	0	0	0	0	
	Razem: (suma wierszy od 45 - 50)	51.	0	0	0	0	0	0	0	
Placówki rekreacyjne	domy wczasów dziecięcych	52.	0	0	0	0	0	0	0	
	"zielone/białe szkoły"	53.	0	0	0	0	0	0	0	

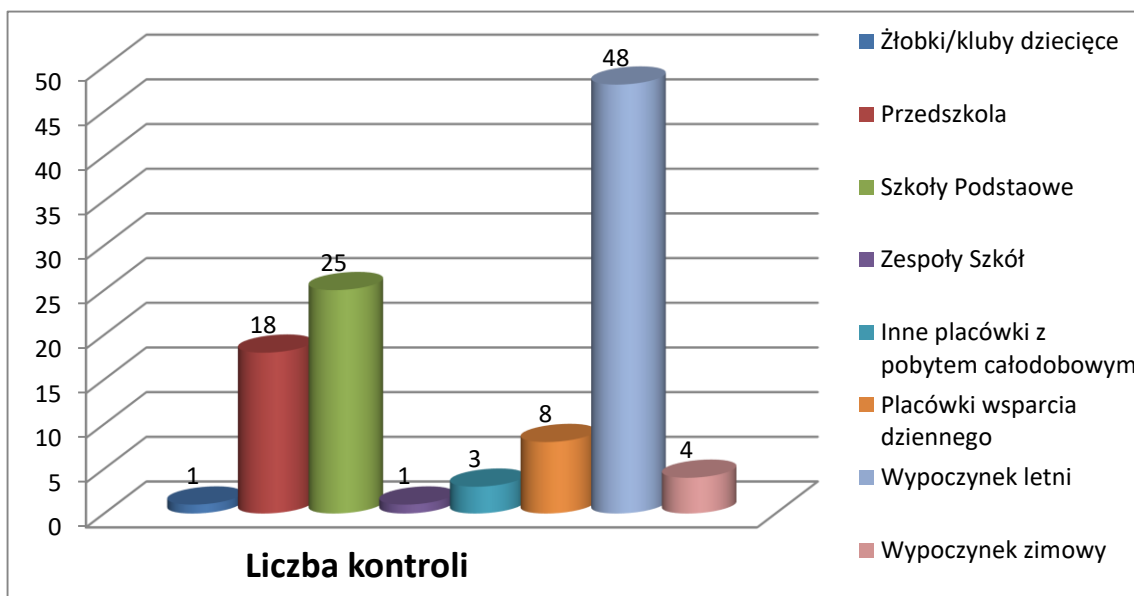
	schroniska młodzieżowe	54.	0	0	0	0	0	0	0
	inne	55.	0	0	0	0	0	0	0
	Razem: (suma wierszy od 52 do 55)	56.	0	0	0	0	0	0	0
	Inne	57.	6	6	6	25	0	0	0
	OGÓLEM (suma wierszy: 01+02+24+27+32+43+44+51+56+57)	58.	35	36	57	6537	0	0	0

Wykres 1
Liczba dzieci w skontrolowanych placówkach

Wykres 2
Liczba kontroli

2. Dział II Higiena procesu nauczania

W 2017 r. meble szkolne i przedszkolne oceniono w 25 placówkach w 42 oddziałach, na 1079 stanowiskach - nieprawidłowości nie stwierdzono. Meble szkolne były prawidłowo oznakowane i zestawione.

Tygodniowy rozkład lekcji skontrolowano w 15 placówkach w 71 oddziałach – co obrazuje tabela nr 2 (Higiena procesu nauczania). Nieprawidłowości stwierdzono w 1 placówce w 17 oddziałach-wszczęto postępowanie administracyjne dotyczące usunięcia stwierdzonych naruszeń wymagań higieny procesu nauczania, a mianowicie nierównomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia w 17 oddziałach w terminie do dnia 26.01.2018 r.

Tabela 2 Higiena procesu nauczania

Rodzaj placówek	Liczba szkół w ewidencji	Liczba szkół skontrolowanych	Liczba szkół które zapewniły uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN	Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych						Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych				
				oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków			nieprawidłowe stwierdzono			ocenie poddano rozkład zajęć szkolnych		nieprawidłowe stwierdzono		
				w ilu placówkach	w ilu oddziałach	ile stanowisk	w ilu placówkach	w ilu oddziałach	ile stanowisk	w ilu szkołach	w ilu oddziałach	w ilu szkołach	w ilu oddziałach	
0	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
Przedszkola/ inne formy wychowania przedszkolnego	01.	10	10		10	28	438	0	0	0				
funkcje mające szkoły podstawowe	02.	14	14	14	14	41	608	0	0	0	14	69	1	17

	gimnazja	03.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	licea ogólnokształcące	04.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	05.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Zespoły szkół:		06.	1	1	1	1	3	33	0	0	0	1	2	0	0
Placówki funkcyjnie w zespołach	przedszkola/ inne formy wychowania przedszkolnego	07.	1	1		1	1	20	0	0	0				
	szkoły podstawowe	08.	1	1	1	1	1	7	0	0	0	0	0	0	0
	gimnazja	09.	1	1	1	1	1	6	0	0	0	0	0	0	0
	licea ogólnokształcące	10.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	11.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem:		12.	25	25	15	25	72	1079	0	0	0	15	71	1	17
wiersze od 1 do 6															

3. Dział III

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

Podczas ferii zimowych, w elektronicznej bazie wypoczynku odnotowano 4 zgłoszenia organizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu drawskiego, w tym:

- 3 turnusy zorganizowano w obiektach hotelowych lub innych obiektach, w których świadczone były usługi hotelarskie;
- 1 turnus wypoczywał w miejscu zamieszkania.

Wszystkie wypoczynki skontrolowano.

Łącznie na terenie powiatu drawskiego wypoczywało 167 uczestników w skontrolowanych turnusach.

Podczas wakacji, w elektronicznej bazie wypoczynku odnotowano 123 zgłoszenia organizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu drawskiego, w tym:

- 107 turnusy zorganizowano w obiektach hotelowych lub innych obiektach, w których świadczone były usługi hotelarskie;
- 8 turnusów zorganizowano w obiektach sezonowych;
- 5 obozów zorganizowano pod namiotami;
- 3 turnusy wypoczywał w miejscu zamieszkania.

W akcji letniej przeprowadzono 48 kontroli.

Łącznie na terenie powiatu drawskiego wypoczywało 6070 wg. zgłoszeń w elektronicznej bazie MEN uczestników w skontrolowanych turnusach. Stan faktyczny podczas kontroli 2018 osób.

W trakcie przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień higieniczno-sanitarnych. W pokojach mieszkalnych zachowany był wskaźnik powierzchni przypadający na jednego uczestnika. Wyposażenie, sprzęt, urządzenia były czyste, nieuszkodzone spełniały wymagania bezpieczeństwa. Pomieszczenia higienicznosanitarne (łazienki) były wentylowane, odrębne dla dziewcząt i chłopców. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zostały zachowane. We wszystkich umywalkach zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej (mydło w dozownikach, suszarki do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku, papier toaletowy oraz kosze na odpady komunalne), a także zapewniono właściwy stan techniczny oraz higieniczno-sanitarny pomieszczeń i armatury sanitarnej.

Wszyscy uczestnicy wypoczynku mieli zapewnioną opiekę medyczną na terenie placówki lub poza nią (w pobliskiej przychodni- na podstawie umowy o świadczenie usług medycznych). W obiektach, w których organizowany był wypoczynek wydzielono izolatki, a także zapewniono apteczki pierwszej pomocy medycznej, w części placówek wydzielono pomieszczenia dla obsługi medycznej.

W czasie wakacji odnotowano 1 przypadek choroby-niezakaźnej oraz 8 przypadków urazów, nie stwierdzono zatruc pokarmowych.

W placówkach wypoczynku zimowego i letniego zakaz palenia był bezwzględnie respektowany. Na terenie obiektów umieszczano informację o zakazie palenia tytoniu jak również używania e-papierosów, zawierającą oznaczenie zarówno słowne jak i graficzne.

Organizatorzy wypoczynku zadbali, aby wypoczynek prowadzony był zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie odnotowano „dzikiego wypoczynku”.

W czasie sezonu letniego odnotowano 1 interwencję. W dniu 16.08.2017 r. wpłynęło anonimowe zgłoszenie interwencyjne dotyczące wszawicy w ośrodku wypoczynkowym dla grup zorganizowanych. W celu wyjaśnienia nieprawidłowości zawartych w interwencji przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim bezzwłocznie w dniu 17.08.2017 r. podjął czynności kontrolne we wskazanym w zgłoszeniu ośrodku, którego właściciel prowadzi działalność od 22.05.2002 r. m. in. z zakresu: obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania. Po zapoznaniu się z Bazą Kuratorium Oświaty nie wykazano aby właściciel obiektu figurował w Bazie MEN jako organizator.

W trakcie przeprowadzonej kontroli zapoznano się z niezbędnymi dokumentami. W wyniku kontroli obiektu ustalono m.in., że właściciel ośrodka nie jest organizatorem wypoczynku.

Wg oświadczenia właściciela ośrodka, jak również pielęgniarki sprawującej opiekę medyczną w ośrodku żaden z organizatorów, kierowników wypoczynku czy bezpośrednio rodziców dzieci wypoczywających do dnia kontroli w tym sezonie nie zgłaszał wystąpienia wszawicy.

W książce porad ambulatoryjnych nie wykazano wpisu dotyczącego wszawicy.

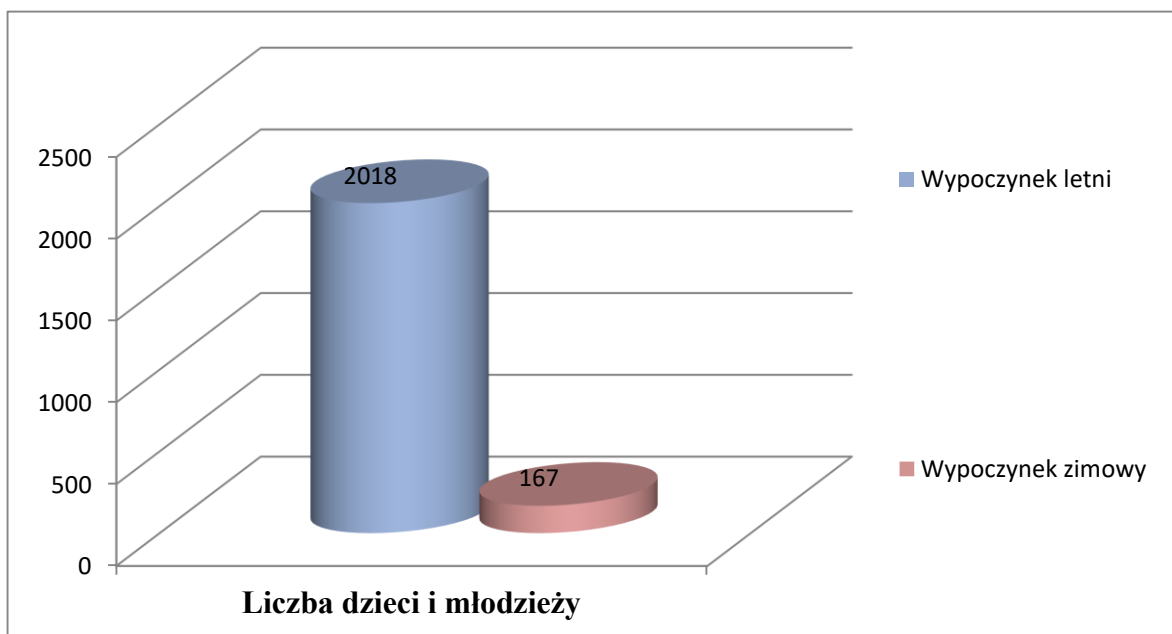
W toku wyników kontroli nie odnotowano żadnych uchybień dotyczących bieżącego stanu sanitarno-porządkowego.

W tej sytuacji należy uznać, iż na podstawie ustaleń toku kontroli informacje zawarte w interwencji nie potwierdziły się, jednak podjęto działania profilaktyczno - edukacyjne w tym zakresie.

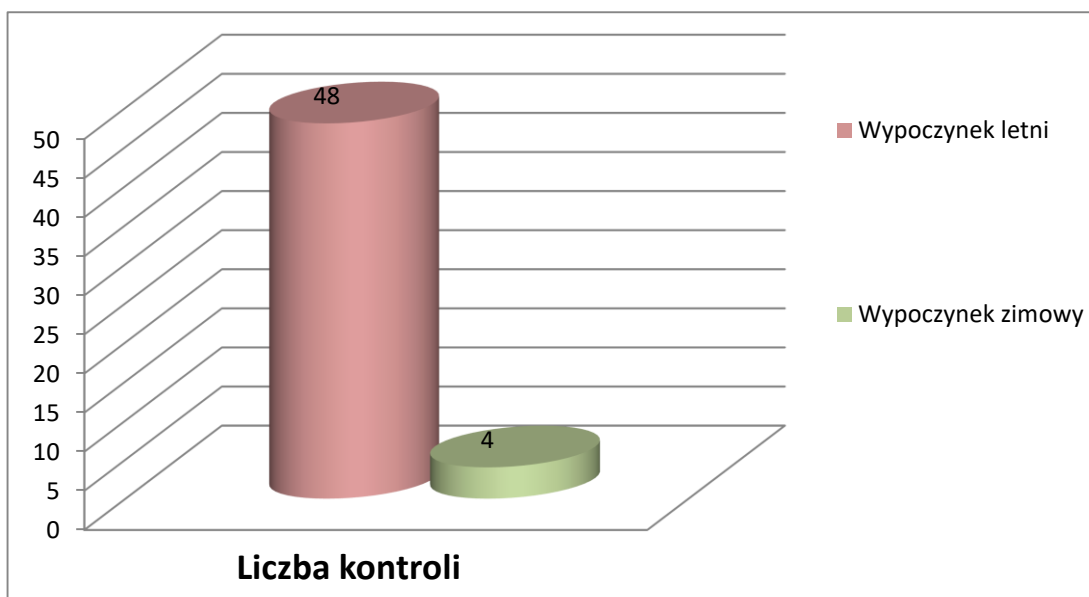
Tabela 3 Dział 3. Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

Rodzaj placówek		Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży									
			liczba turnusów skontrolowanych w trakcie akcji wypoczynku	liczba kontroli sanitarnych w trakcie wypoczynku OGÓLEM	w tym liczba kontroli interwencyjnych	liczba uczestników wypoczynku w skontrolowanych turnusach	Liczba turnusów, w których					
							prowadzono dożywianie	nie zapewniono właściwych warunków sanitarno-higienicznych	stwierdzono brak aktualnej dokumentacji medycznej personelu	odnotowano uzasadnione interwencje	wyda decyzje zamknięcia całonocnych obiektów, w których odbywają wypoczynki dzieci i młodzieży w tym wnioskami Kuratora Oświ	
0	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
wypoczynek letni	w obiektach całorocznych usług hotelarskich	01.	107	39	40	1	1655		0	0	0	0
	w obiektach sezonowych	02.	8	4	4	0	71		0	0	0	0
	obozy pod namiotami	03.	5	4	4	0	292		0	0	0	0
	w miejscu zamieszkania	04.	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem: wiersze od 01 do 04	05.	123	47	48	1	2018	0	0	0	0	0
wypoczynek zimowy	w obiektach całorocznych usług hotelarskich	06.	3	3	3	0	124		0	0	0	0
	w obiektach sezonowych	07.	0	0	0	0	0		0	0	0	0
	w miejscu zamieszkania	08.	1	1	1	0	43	0	0	0	0	0
	Razem : wiersze: 06 do 08	09.	4	4	4	0	167	0	0	0	0	0
OGÓLEM suma wierszy: 05 i 09	10.	127	51	52	1	2185	0	0	0	0	0	

Wykres 3
Liczba dzieci w skontrolowanych placówkach

Wykres 4
Liczba kontroli

4. Dział IV

Działalność pokontrolna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży

Przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom. w trakcie przeprowadzenia czynności kontrolnych stwierdził naruszenia wymagań higienicznych w 7 nadzorowanych obiektach. W celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wydano 12 decyzji w tym 5 zmieniających termin:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Drawsku Pom. (1 decyzja zmieniająca termin wykonania obowiązku w zakresie doprowadzenia do właściwych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w części A i B budynku szkoły w terminie do 31.12.2017 r.- przed upływem terminu wykonania obowiązku wpłynął ponowny wniosek o prolongatę termin decyzji);
- Przedszkole Niepubliczne Sióstr Salezjanek w Czaplunku (1 decyzja nakazująca zapewnienie wentylacji w 6-ciu pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla dzieci w terminie do dnia 31.12.2018 r.);
- Zespół Szkół w Złocieńcu - z dniem 01.09.2017 r. przekształcony w Szkołę Podstawową Nr 3 w Złocieńcu (2- decyzje w tym 1 decyzja zmieniająca termin-nakazująca doprowadzenie do odpowiedniego stanu technicznego: sufitu świetlicy, sufitu i ścian korytarza na parterze prowadzącego od wejścia głównego do świetlicy oraz sufitu i ścian w pomieszczeniu na parterze przy głównym korytarzu naprzeciwko świetlicy w terminie do 15.10.2017 r.-decyzja wyegzekwowana);
- Świetlica wiejska w Sikorach (1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniego stanu technicznego sufitu, ściany z widocznymi zaciekami we wszystkich pomieszczeniach na I piętrze oraz klatce schodowej prowadzącej do świetlicy w terminie do 31.10.2017 r. - decyzja wyegzekwowana);
- Przedszkole w Drawsku Pom. (1 decyzja zmieniająca termin wykonania obowiązku doprowadzenia do właściwego stanu technicznego przejścia od budynku do placu zabaw dotyczący prawej strony budynku w terminie do 31.12.2018 r.);
- Zespół Szkół w Ostrowicach z dniem 01.12.2017 r. przekształcony w Szkołę Podstawową w Ostrowicach (1 decyzja zmieniająca termin wykonania obowiązku doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno - higienicznego ścian na korytarzach w budynku szkoły w zakresie dotyczącym wyłącznie korytarza na I piętrze w terminie do 31.08.2018 r.);
- Przedszkole w Dębsku „Wesołe Nutki” (1- decyzja zmieniająca termin wykonania obowiązku w zakresie doprowadzenie do właściwego stanu technicznego schodów zlokalizowanych przy głównym wejściu do budynku w terminie do 31.12.2018 r.);
- Szkoła Podstawowa w Kaliszu Pom. (2- decyzje z czego 1 dotyczy usunięcia ze ścian licznych zacieków w dwóch salach znajdujących się w podpiwniczeniu w terminie do 31.08.2018 r. oraz 2 dotycząca usunięcia stwierdzonych naruszeń wymagań higieny procesu nauczania, a mianowicie nierównomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia w 17 oddziałach w terminie do dnia 26.01.2018 r.);
- Szkoła Podstawowa w Mielenku Drawskim (1 decyzja nakazująca zapewnienie właściwego stanu technicznego zużytej armatury, płytek na podłodze, na ścianach oraz zapewnienie właściwego stanu sanitarno – higienicznego drzwi w sanitariatach w terminie do 31.08.2018 r.);
- Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP w Mielenku Drawskim (1 decyzja nakazująca doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego podłóg w pokojach 307,

308, 309, 310, sufitu i ścian w pokoju 209 oraz sufitu w pokoju 310 w terminie do 28.02.2018 r. oraz w zakresie doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego 2 ścian oraz sufit w sali gimnastycznej, w terminie do 30.11.2018 r.

Ponadto w obszarze HDiM w roku 2017 wyegzekwowano 3 decyzje administracyjne - merytoryczne (w tym 1 z roku ubiegłego oraz z 2 z roku sprawozdawczego).

Wydano 9 decyzji płatniczych.

Tabela 4 Działalność pokontrolna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży

Rodzaj placówek		Ogółem																					
		pionu HDiM												w tym pionu HZZiPU						Pionu HK			
		Decyzje administracyjne (merytoryczne)				Mandaty karne				Decyzje administracyjne (merytoryczne)				Mandaty karne		Decyzje administracyjne (merytoryczne)				Mandaty karne			
		wydane		wyegzekwowane		wydane		wyegzekwowane		wydane		wyegzekwowane		wydane		wyegzekwowane		wydane		wyegzekwowane			
		ogółem	w tym, zmieniające termin	ogółem	w tym, z lat ubiegłych	ogółem	w tym, zmieniające termin	ogółem	w tym, z lat ubiegłych	ogółem	w tym, zmieniające termin	ogółem	w tym, z lat ubiegłych	ogółem	w tym, zmieniające termin	ogółem	w tym, z lat ubiegłych	ogółem	w tym, zmieniające termin	ogółem	w tym, z lat ubiegłych		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Złobki / kluby dziecięce	01.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Placówki funkcjonujące samodzielnie	przedszkola / inne formy wychowania przedszkolnego	02.	3	0	0	0	3	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	szkoły podstawowe	03.	7	1	0	0	7	3	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	gimnazja	04.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	05.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	06.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	szkoły specjalne	07.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	szkoły policealne	08.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ogółem	09.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół w tym specjalne	10.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Szkoły wyższe	11.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Placówki całodobowe	12.	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pozostałe placówki stałe	13.	1	1	0	0	1	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Placówki sezonowe	14.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OGÓLEM: suma wierszy od 01 do 09 i od 11 do 14	15.	12	3	0	0	12	5	3	1	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Tabela 5. Zakres decyzji

Decyzje dotyczyły:	Liczba
Stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia i ogrodzenia	0
Placów zabaw / rekreacyjnych / boisk sportowych	0
Ciągów komunikacyjnych w budynkach (nawierzchnie, schody, zabezpieczenia kaloryferów itd.) i/lub szatni	1
Sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży	2
Dostosowania mebli i/lub posiadania certyfikowanych mebli oraz sprzętu sportowego	0
Planów lekcji	1
Stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne	1
Warunków prowadzenia zajęć WF	0
Pracowni chemicznych	0
Pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych	0

Badań do celów sanitarnych	0
Gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej	0
Stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w pokojach mieszkalnych	1
Systemu I pomocy (apteczki, instrukcje itp.)	0
Braku procedur HACCP	0
Nieprzestrzegania GHP / GMP	0
Przechowywania żywności	0
Braku segregacji żywności	0
Nieprawidłowego przechowywania próbek żywnościowych	0
Postępowania z odpadami	0
Złego stanu technicznego bloku żywieniowego	0
Złego stanu sanitarnego bloku żywieniowego	0
Jakości wody pitnej	0
Jakości wody w kąpieliskach w zbiornikach naturalnych	0
Jakości wody w basenach	0
Stanu sanitarno- higienicznego środków transportu	0
Inne (jakie?) Braku wentylacji	1

5. Dział V

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach

W 2017 r. skontrolowano 15 szkół, wszystkie posiadają infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Infrastruktura do realizacji zajęć z wychowania fizycznego ulega systematycznej poprawie. Coraz więcej placówek zaopatrywana jest w nowy sprzęt sportowy posiadający certyfikaty. Bramki i inne konstrukcje są przymocowane na stałe do podłoża, w miejscach przeznaczonych do ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw znajdują się tablice informacyjne, określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

Posiadana infrastruktura do prowadzenie zajęć w-f:

- szkolny zespół sportowy z boiskiem posiada 7 szkół:
  1. Szkoła Podstawowa nr 2 w Drawsku Pom. - szkolny zespół sportowy z boiskiem
  2. Szkołą Podstawowa nr 3 w Złocięncu – szkolny zespół sportowy z boiskiem
  3. Szkołą Podstawowa w Kaliszu Pom. - szkolny zespół sportowy z boiskiem
  4. Szkołą Podstawowa w Wierzchowie - szkolny zespół sportowy z boiskiem
  5. Szkoła Podstawowa w Trzcíncu - szkolny zespół sportowy z boiskiem
  6. Szkoła Podstawowa w Nętnie - szkolny zespół sportowy z boiskiem
  7. Szkoła Podstawowa w Pomierzynie- szkolny zespół sportowy z boiskiem
- szkolny zespół sportowy bez boiska posiadają 3 szkoły:
  1. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Drawsku Pom. - szkolny zespół sportowy bez boiska
  2. Szkoła Podstawowa w Mielenku Drawskim - szkolny zespół sportowy bez boiska
  3. Szkoła Podstawowa w Czaplunku - szkolny zespół sportowy bez boiska
- sala gimnastyczna z boiskiem posiadają 2 szkoły:
  1. Zespół Szkół w Świerczynie- sala gimnastyczna z boiskiem

2. Szkoła Podstawowa nr 1 w Złocięncu sala gimnastyczna z boiskiem

- sala rekreacyjno-zastępcza z boiskiem posiadają 3 szkoły
  1. Szkoła Podstawowa w Ostrowicach - sala rekreacyjno-zastępcza z boiskiem
  2. Szkoła Podstawowa w Nowy Worowie - sala rekreacyjno-zastępcza z boiskiem
  3. Szkoła Podstawowa w Broczynie - sala rekreacyjno-zastępcza z boiskiem

Liczba placówek korzystających z infrastruktury do wychowania fizycznego poza placówką:

- hali sportowej – 2;
- boiska/stadionu sportowego – 5.

Tabela 6. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach

Rodzaj placówki	Liczba placówek		Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć WF														Liczba placówek, nieposiadających infrastruktury do prowadzenia zajęć WF	Liczba placówek, w których niezależnie od posiadanej infrastruktury zajęcia WF prowadzi się na kortach.	Korzystanie z infrastruktury do WF poza placówką							
	w ewidencji	skontrolowanych	liczba placówek posiadających:										natryskownie						ogółem	sali gimnastycznej	hali sportowej	siłowni/fitness klubu/ innej sali specjalistycznej	basenu	boiska/stadionu sportowego		
			tylko			sala(e) gimnastyczna(e) i sala(e) zastępcza(e) /rekreacyjna(e)*		szkolny zespół sportowy**		czynne, z bieżącą ciepłą wodą		używane		nie używane	nieczyarne											
			sala(e) gimnastyczna(e)	sala(e) zastępcza(e) /rekreacyjna(e)	boisko (a) sportowe	sala(e) gimnastyczna(e) z boiskiem	sala(e) zastępcza(e) /rekreacyjna(e) * z boiskiem	z boiskiem	bez boiska	z boiskiem	bez boiska	zawsze po zajęciach WF	sporadycznie po zajęciach WF			tylko po dodatkowych zajęciach sportowych										
0	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.		
Szkoły funkcjonujące samodzielnie	szkoły podstawowe	01.	14	14	0	0	0	1	3	0	0	7	3	0	7	1	2	0	0	0	7	0	2	0	0	5
	gimnazja	02.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	licea ogólnokształcące i uzupełniające	03.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	04.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	szkoły specjalne	05.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	szkoły policealne	06.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	ogółem	07.	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	w tym specjalne	08.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły wyższe	publiczne	09.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	niepubliczne	10.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	11.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓLEM: suma wierszy od 01 do 07 i 11	12.	15	15	0	0	0	2	3	0	0	7	3	0	7	1	2	0	0	0	7	0	2	0	0	5	

6. Dział VI

Warunki do utrzymania higieny osobistej placówkach nauczania i wychowania

W 2017 r. skontrolowano 35 na 81- w ewidencji placówek nauczania i wychowania, 33 posiada podłączenie do wodociągu gminnego/miejskiego natomiast 2 posiadają własne ujęcie wody.

Na 35 skontrolowanych placówek 4 nie są podłączone do kanalizacji centralnej posiadają one (2) bezodpływowe zbiorniki oraz (2) własne oczyszczalnie ścieków wraz z szambem.

Wszystkie skontrolowane placówki posiadały właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

W jednej ze szkół z lat ubiegłych toczy się postępowanie dotyczące standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. W umywalkach zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej (mydło w dozownikach, suszarki do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku, papier toaletowy oraz kosze na odpady komunalne) na zgodność z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Tabela 7 Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

Błąd! Nieprawidłowe łącze.

7. Zał. 1

Obsada Kadrowa stanowiska w zakresie Higieny Dzieci i młodzieży

Na stanowisku w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży zatrudniony jest jeden pracownik. Na tym stanowisku nie zachodziły zmiany w okresie sprawozdawczym. Pracownik posiada wykształcenie wyższe o specjalizacji biologia zwierząt dodatkowo ma ukończone studia podyplomowe Pedagogika nadająca kwalifikacje. Pracownik ten ma pod nadzorem ogólnie z zakresu HDiM 208 obiektów w tym 81 stałych oraz 127 obiektów związanych z wypoczynkiem zarówno letnim jak i zimowym. Kontroli poddano 87 obiektów (109 kontroli). Pracownik HDiM w swoim zakresie czynności posiada również nadzór nad gabinetami fryzjerskimi (w ewidencji 48 obiektów).

Tab. 8 zał. 1 Obsada Kadrowa stanowiska w zakresie Higieny Dzieci i młodzieży

Lp.	Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Liczba zatrudnionych (ogółem)	Wykształcenie			Liczba placówek w ewidencji					Liczba kontroli	Dodatkowe zadania ⁴
			Wyższe ¹	Średnie	Studia podyplomowe / specjalizacja ²	ogółem	w tym:			skontrolowanych (ogółem)		
							stałych	turnusy wypoczynku ³				
							zimowe	letnie				
1.	PSSE W DRAWSKU POM.	1	1	0	1	208	81	4	123	87	109	nadzór nad gabinetami fryzjerskimi
2.	suma	1	1	0	0	208	81	4	123	87	109	

W okresie sprawozdawczym pracownik HDiM uczestniczył w 1 szkoleniu pn. „Aktualne zagadnienia w prowadzonym nadzorze nad szkołami i placówkami” organizowanym przez WSSE w Szczecinie w dniu 20.06.2017 r.

8. Zał. 5

Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach.

Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają uczniom możliwość skorzystania z opieki medycznej. Realizacja w 9 szkołach odbywa się ona w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej znajdujących się na terenie placówek i są one jedynie do dyspozycji danej placówki. W 6 placówkach opieka medyczna zapewniona jest również w szkołach, jednak w pomieszczeniach zastępczych udostępnianych pielęgniarce w większości przypadków są to pomieszczenia pedagoga lub logopedy (nie są one wyposażone w punkt poboru wody oraz nie spełniają one wymogów dotyczących wymogów technicznych dotyczących gabinetów poznu).

Tab. 9 Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach

Rodzaj placówek		Liczba placówek		Liczba szkół posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej							Liczba szkół, w których poznu zapewniono w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki **	Liczba szkół, w których poznu jest świadczona poza terenem placówki* **	
		w ewidencji	skontrolowanych	ogółem	w tym gabinety		niezgodne z wymogami technicznymi *		w niewłaściwym stanie sanitarnym	bez zastrzeżeń sanitarnych i technicznych			
					do dyspozycji jednej szkoły	wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie	ogółem	w tym bez dostępu do bieżącej ciepłej wody					
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13		
Szkoly funkcyjujące samodzielnie	szkoly podstawowe	1	14	14	9	9	0	0	0	0	9	5	0
	gimnazja	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	szkoly specjalne	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	szkoly policealne	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	ogółem	7	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	w tym specjalne	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoly funkcyjujące w zespołach	szkoly podstawowe	9	1	1	0			0	0	0	0	1	0
	gimnazja	10	1	1	0			0	0	0	0	1	0
	licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	11	0	0	0			0	0	0	0	0	0

ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	1 2	0	0	0			0	0	0	0	0	0
szkoły specjalne	1 3	0	0	0			0	0	0	0	0	0
Razem (suma wierszy: od 09 do 13)	1 4	2	2	0			0	0	0	0	2	0
OGÓLEM (suma wierszy: od 01 do 07)	1 5	15	15	9	9	0	0	0	0	9	6	0

9. Zał. nr 7

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

Na 15 skontrolowanych placówek w 7 stwierdzono posiadanie substancji chemicznych i ich mieszanin. We wszystkich placówkach w których występują substancje i preparaty chemiczne nieprawidłowości nie stwierdzono. Wszystkie substancje chemiczne były odpowiednio przechowywane, posiadały aktualne karty charakterystyki, przechowywane były zgodnie z zaleceniami.

Tabela 10 Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

Rodzaj placówek		Liczba placówek		Liczba placówek skontrolowanych, w których stwierdzono:					Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych)	Liczba mandatów karnych	
		w ewidencji	skontrolowanych	posiadanie przez placówkę substancji chemicznych i ich mieszanin	brak aktualnego spisu posiadanych substancji chemicznych i ich mieszanin	brak wymaganych kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin	brak oznakowania bądź oznakowania nie zgodnego z przepisami	przechowywanie substancji chemicznych i ich mieszanin w niezamkniętych pomieszczeniach			
											1.
Szkoly funkcjonujące samodzielnie	Szkoły podstawowe	01	14	14	7	0	0	0	0	0	0
	Gimnazja	02	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	03	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	04	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Szkoły specjalne	05	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Szkoły policealne	06	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	ogółem	07	1	1		0	0	0	0	0	0
	w tym specjalne	08	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM (suma wierszy: od 01 do 07)		09	15	15	7	0	0	0	0	0	0

10. Zał. 8

Ocena warunków sanitarno higienicznych w żłobkach i klubach malucha.

Na terenie powiatu drawskiego w roku 2017 jeden klub malucha wystąpił o wydanie opinii, po przeprowadzeniu czynności kontrolnych obiekt otrzymał pozytywną opinię sanitarną, tym samym został ujęty w ewidencji.

Na koniec roku 2017 r. wpłynął wniosek o wydanie opinii sanitarnej dotyczącej spełnienia przez żłobek wymagań spełniających Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki społecznej dotyczące wymagań sanitarno higienicznych i lokalowych. Została przeprowadzona kontrola potwierdzająca spełnienie tych wymagań. Wydanie opinii a tym samym wpis do rejestru nastąpi w roku 2018 żłobek ujęty zostanie w ewidencji w roku 2018-po otrzymaniu decyzji. Obydwie placówki spełniły niezbędne wymagania dotyczące prawidłowego funkcjonowania.

Tabela 11 Zał. 8 Ocena warunków sanitarno higienicznych w żłobkach i klubach malucha.

Lp.	Rodzaj informacji	ogółem	w tym:			Uwagi	
			żłobki		kluby dziecięce na podstawie ustawy*		
			funkcjonujące przed wejściem w życie ustawy*	które rozpoczęły działalność po wejściu w życie ustawy*			
1	Liczba placówek, znajdujących się pod bieżącym nadzorem PIS	1	0	0	1	0	
2	Dane za rok sprawozdawczy	Liczba wniosków o wydanie opinii ¹	2	0	1	1	0
3		Liczba placówek, które otrzymały pozytywną opinię PIS ²	1	0	0	1	0
4		Liczba placówek, które otrzymały negatywną opinię PIS ^{3,4}	0	0	0	0	0
5		Liczba placówek, w których postępowanie o wydanie opinii PIS jest w toku	1	0	1	0	0
6		Liczba placówek, które były objęte nadzorem, ale zawiesiły lub zakończyły działalność ⁵	0	0	0	0	0
7a		Dane od momentu wejścia w życie ustawy* Liczba placówek, znajdujących się pod bieżącym nadzorem PIS	posiadające pozytywną opinię sanitarną	1	0	0	1
7b	posiadające negatywną opinię sanitarną ³		0	0	0	0	0
7c	nie posiadające opinii sanitarnej ⁶		0	0	0	0	0
7d	wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych w samorządzie terytorialnym		1	0	0	1	0

Tabela 12 Zał. 8-2 Ocena warunków sanitarno higienicznych w żłobkach i klubach malucha.

Lp.	Oceniane zagadnienia	Liczba placówek, które otrzymały negatywną opinię sanitarną z poniższych powodów		
		ogółem	w tym:	
			żłobki	kluby dziecięce
Wyposażenie techniczne budynku:				
1.	zapewniono bieżącą ciepłą wodę	0	0	0
2.	we wszystkich pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna	0	0	0

3.	poziom podłogi w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi znajduje się, co najmniej 30cm powyżej terenu urządzonego przy budynku	0	0	0
Pomieszczenia żłobka / klubu dziecięcego:				
4.	w przypadku żłobka istnieją co najmniej dwa pomieszczenia, w tym jedno przystosowane do odpoczynku dzieci	0	0	
5.	w przypadku klubu dziecięcego: co najmniej jedno pomieszczenie	0		0
6.	w przypadku klubu dziecięcego zapewniono miejsce na odpoczynek dzieci	0		0
7.	zapewniono wymaganą powierzchnię pomieszczeń	0	0	0
8.	wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci wynosi co najmniej 2,5m	0	0	0
9.	grzejniki centralnego ogrzewania osłonięte lub zabezpieczone	0	0	0
10.	temperatura w pomieszczeniach wynosi co najmniej 20°C	0	0	0
11.	co najmniej 50% powierzchni okien ma konstrukcje umożliwiającą otwieranie	0	0	0
12.	istnieje możliwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem	0	0	0
13.	pomieszczenia utrzymane w odpowiednim stanie czystości i porządku	0	0	0
14.	stolarka okienna, drzwiowa w dobrym stanie technicznym	0	0	0
15.	punkty świetlne czynne	0	0	0
Wyposażenie pomieszczeń żłobka / klubu dziecięcego:				
16.	meble dostosowane do wymagań ergonomii	0	0	0
17.	wyposażenie posiada atesty lub certyfikaty	0	0	0
18.	zabawki spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadają oznakowanie CE	0	0	0
19.	pościel i leżaki są wyraźnie oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywane	0	0	0
20.	zapewniono miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej	0	0	0
Pomieszczenia sanitarne i warunki do utrzymania higieny:				
21.	ściany do wysokości co najmniej 2 m pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych	0	0	0
22.	podłoga i ściany wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach	0	0	0
23.	zapewniono dostęp do miski ustępowej oraz urządzeń sanitarnych z ciepłą bieżącą wodą takich jak: umywalka, brodzik z natryskiem lub inne urządzenia do utrzymania higieny osobistej dzieci	0	0	0
24.	w urządzeniach sanitarnych zapewniono centralną regulację mieszania ciepłej wody	0	0	0
25.	zespoły sanitarne wyposażone w środki higieny osobistej	0	0	0
26.	ręczniki oznakowane, czyste lub jednorazowego użytku	0	0	0
27.	zapewniono stanowisko do przewijania dzieci	0	0	0
28.	miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości zapewnione i zabezpieczone przed dostępem dzieci	0	0	0
29.	niemowlętom zapewniono możliwość leżakowania na werandzie lub tarasie	0	0	0
Warunki do prowadzenia żywienia				
30.	w przypadku żłobka zapewniono wyżywienie przebywającym w nim dzieciom	0	0	
31.	zapewniono dzieciom możliwość higienicznego spożywania posiłków	0	0	0
32.	zapewnione warunki do przechowywania i podawania mleka matki	0	0	0
System I-iej pomocy:				
33.	apteczki wyposażone w podstawowe środki opatrunkowe	0	0	0
Teren żłobka:				
34.	zapewniono bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabaw, niedostępny dla osób postronnych	0	0	0
35.	urządzenia i sprzęt placów zabaw posiadają atesty lub certyfikaty	0	0	0
36.	piaskownice zabezpieczone przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi	0	0	0
37.	odpady, a szczególnie odchody zwierzęce z terenu wokół budynku (w tym placów zabaw) usunięto	0	0	0
Gromadzenie odpadów stałych:				
38.	miejsce gromadzenia odpadów oddalone co najmniej 10 m od okien i drzwi budynku oraz co najmniej 3 m od granicy z sąsiednią działką	0	0	0
39.	miejsce i w/w urządzenia w dobrym stanie higieniczno - sanitarnym i technicznym	0	0	0

11. Zał. 10

Ochrona placów zabaw/terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi

Na terenie powiatu drawskiego wszystkie przedszkola, szkoły podstawowe, pozostałe placówki stałe oraz placówki sezonowe zapewniły właściwą ochronę przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. Nie wszystkie placówki widniejące w ewidencji posiadają teren zewnętrzny-place zabaw, tereny rekreacyjne czy też tereny sportowe które to należało poddać ocenie. Placówki, które nie posiadają terenu rekreacyjnego, sportowego, placu zabaw znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu korzystają z terenów gminnych m.in. boisk wielofunkcyjnych, stadionów jak również placów zabaw.

Tabela 13 zał. 10 Ochrona placów zabaw/terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi

Rodzaj placówek		LICZBA PLACÓWEK											
		w ewidencji		skontrolowanych posiadających						Liczba decyzji administracyjnych (merytorycznych) ²		Mandaty karne ³	
				Plac zabaw / teren rekreacyjny		Teren sportowy		Plac zabaw i/lub teren rekreacyjny oraz teren sportowy					
				ogółem	w tym z niewystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami ¹	ogółem	w tym z niewystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami ¹	ogółem	w tym z niewystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami ¹	wydanych	wyegzekwowanych	liczba	kwota
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
Żłobki		1	0	0	0					0	0	0	0
Placówki funkcjonujące samodzielnie	Przedszkola	2	10	10	0					0	0	0	0
	Szkoły podstawowe	3	14	4	0	0	0	10	0	0	0	0	0
	Gimnazja	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Szkoły specjalne	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zespół szkół	ogółem	8	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	w tym specjalne	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Placówki funkcjonujące w zespołach	Przedszkola	10	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	Szkoły podstawowe	11	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	Gimnazja	12	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	Licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Szkoły specjalne	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem: (suma wierszy: od 10 do 15)	16	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
	Razem szkoły: (suma wierszy: od 03 do 08)	17	15	4	0	0	0	11	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki stałe ⁴	18	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	
Placówki sezonowe	19	127	3	0	0	0	45	0	0	0	0	0	
OGÓLEM: (suma wierszy: 01+02+17+18+19)	20	154	17	0	0	0	58	0	0	0	0	0	

12. Zał. 11

Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w twz. Oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych.

Na terenie powiatu drawskiego na 10 przedszkoli w ewidencji zaledwie w 3 nie funkcjonują oddziały „0”, natomiast na 14 skontrolowanych szkół podstawowych oddziały „0” nie funkcjonują 8 szkołach , ze względu brak odpowiedniej infrastruktury, brak miejsc, brak możliwości ze względu na specyfikę placówki.

Łącznie we wszystkich placówkach z przygotowania przedszkolnego korzysta 638 dzieci.

Tabela 14 Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w twz. Oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych.

Liczba placówek		Funkcjonujące samodzielnie		Funkcjonujące w zespołach szkół / placówek		Razem		
		Przedszkola	Szkoły podstawowe	Przedszkola	Szkoły podstawowe			
		1	2	4	5		6	
w ewidencji		1	10	14	1	1	26	
skontrolowanych		2	10	14	1	1	26	
w których nie funkcjonują oddziały „zerowe” ¹		3	3	8	0	0	11	
w tym	które przygotowują się do utworzenia oddziału „zerowego”	4	0	0	0	0	0	
	w których brak odpowiedniej infrastruktury do utworzenia oddziałów „zerowych”	5	0	8	0	0	0	
w których funkcjonują oddziały „zerowe”		6	7	6	1	1	15	
W tym, w których stwierdzono	właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez oddział „zerowy” ²	7	7	6	1	1	15	
	brak odpowiedniej infrastruktury do funkcjonowania oddziałów „zerowych”	8	0	0	0	0	0	
	w tym	zbyt małą powierzchnię sal (min 2,5m ² na dziecko)	9	0	0	0	0	0
		brak w salach wydzielonej części rekreacyjnej	10	0	0	0	0	0
		meble niedostosowane do wysokości dzieci	11	0	0	0	0	0
		sprzęt i meble nie posiadające certyfikatów	12	0	0	0	0	0
		pomieszczenia sanitarne nie dostosowane do wysokości dzieci	13	0	0	0	0	0
		brak ciepłej wody	14	0	0	0	0	0
		brak możliwości dożywiania dzieci podczas pobytu w szkole	15	0	0	0	0	0
		brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów ³	16	0	0	0	0	0
brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla młodszych dzieci	17	0	0	0	0	0		
Liczba dzieci w oddziałach „zerowych”		18	366	193	23	56	638	

13. Zał. 18

Prowadzenie dożywiania w szkołach

Na 15 skontrolowanych placówek 11 z nich zapewniło dożywianie uczniów na miejscu - w stołówkach szkolnych, w 1 placówce posiłki są dowożone i spożywane w stołówce szkolnej, w 2 są zapewnione poza placówką. Wszystkie placówki objęte są również nadzorem HŻŻIPU w zakresie prowadzonego żywienia.

Z posiłków korzysta 1820 dzieci z czego 522 dzieci korzysta z posiłków dofinansowanych. Do wszystkich posiłków dodawany jest napój. 11 placówek zapewnia obiady pełne – II daniowe, 2 placówki zapewnia obiady I daniowe (I i II danie podawane jest naprzemiennie). W 1 szkole zapewniono II śniadania.

Tabela 15 Prowadzenie dożywiania w szkołach

Rodzaj placówek			Liczba placówek		Placówki skontrolowane, w których stwierdzono												Liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowanych	
			W ewidencji	Skontrolowanych	posiłki		Wydawanie ciepłych posiłków						Organizowanie śniadań szkolnych*		Podawanie napoju**			
					przygotowywane		zapewnione poza placówką	liczba placówek			liczba dzieci i młodzieży korzystających			liczba placówek	liczba korzystających	liczba placówek		liczba korzystających
					na miejscu	dowożone		ogółem	obiady pełne	posiłki, jednodaniowe	ogółem	z obiadów pełnych	z posiłków, jednodaniowych					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.			
Szkoły funkcjonujące samodzielnie	Szkoły podstawowe	01.	14	14	10	1	2	13	11	2	1754	1616	138	1	9	13	1754	499
	Gimnazja	02.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	03.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	04.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Szkoły specjalne	05.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Szkoły policealne	06.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	ogółem	07.	1	1	1	0	0	1	1	0	66	66	0	0	0	1	66	23
	w tym specjalne	08.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM (suma wierszy: od 01 do 07)		09.	15	15	11	1	2	14	12	2	1820	1682	138	1	9	14	1820	522

14. MZ-45

Pracownik HDiM wykonał 1151 oznaczeń fizycznych na liczbę tą składa się pomiar dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii (1079) oraz pomiar temperatury (72). W dziale HDiM wydano 12 decyzji merytorycznych oraz 9 decyzji płatniczych. Przeprowadzono 109 kontroli.

Tabela 16 druk MZ-45

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			liczba pobranych próbek	kontrole	Decyzje				Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych	Nałożone kary pieniężne	Kwota nałożonych kar pieniężnych w złotych	
		chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne			wydane w I instancji		wydane w II instancji przez PWIS										
							przez PPIS i PGIS	przez PWIS											
		merytoryczne	płatnicze	merytoryczne			płatnicze												
0	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
higiena dzieci i młodzieży	1151	0	1151	0	0	109	12	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PODSUMOWANIE – WNIOSKI

W wyniku przeprowadzanych kontroli sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych zauważa się, że stan sanitarno-techniczny i sanitarno-higieniczny ulega systematycznej poprawie. W placówkach przeprowadzane są bieżące remonty sal i pomieszczeń dydaktycznych, w których przebywają uczniowie, sanitariatów oraz innych pomieszczeń. Poprawie ulega infrastruktura do prowadzenia zajęć w-f, powstają nowe obiekty sportowe i rekreacyjne. Systematycznej poprawie ulegają warunki do utrzymania higieny.

Na terenie powiatu drawskiego wszystkie szkoły i placówki są podłączone do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej lub posiadają własne ujęcia wody, zbiorniki bezodpływowe i/lub własne oczyszczalnie ścieków. Nie ma placówek, w których funkcjonują sanitariaty zewnętrzne. Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze na terenie powiatu drawskiego zaopatrywane są w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Nadzór nad jakością wody pochodzącej z przedmiotowych wodociągów sprawują organy Inspekcji Sanitarnej. Jakość wody w omawianych wodociągach nie budziła zastrzeżeń. Ścieki pochodzące z wyżej wymienionych obiektów odprowadzane są do kanalizacji centralnej lub zbiorników bezodpływowych. Odpady stałe gromadzone były w pojemnikach do tego celu przeznaczonych. Wszystkie placówki posiadały zawarte umowy na odbiór odpadów komunalnych i ścieków z jednostkami posiadającymi odpowiednie zezwolenia. Nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami oraz ściekami w czasie kontroli nie stwierdzono.

Wszystkie placówki szkolne zapewniły uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

W trakcie całorocznej działalności HDiM rozpatrzono dwie interwencje dotyczące wypoczynku letniego- po przeprowadzonej kontroli wykazano niezasadność interwencji w drugim przypadku dotyczącym planu lekcji- interwencja okazała się zasadna- wszczęto postępowanie administracyjne.

Wydano 2 opinie sanitarne dotyczące spełnienia warunków w placówce w zakresie otworzenia szkoły branżowej oraz w zakresie otworzenie klubu malucha.

W wyniku działalności wykonano 1151 oznaczeń fizycznych (pomiar dostosowania mebli do wzrostu uczniów, pomiar temperatury otoczenia).

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej ma za zadanie prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na etapie sporządzania dokumentacji projektowych nowych i modernizowanych obiektów oraz na etapie dopuszczenia tych obiektów do użytkowania. Zadania te, zostały określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j.Dz. U. z 2015 r., poz. 1412) i są realizowane również w oparciu o szereg innych ustaw i rozporządzeń.

1. Liczba wydanych opinii sanitarnych, decyzji dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego oraz sprzeciwów w dopuszczeniu do użytkowania obiektu.

W roku 2017 r. wydano 39 opinii sanitarnych dotyczących końcowych inwestycji w związku z realizacją budowy, rozbudowy, przebudowy, nadbudowy budynków. Nie wnoszono sprzeciwów do użytkowania ww. obiektów. W ramach uczestnictwa w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych dokonywano sprawdzenia zgodności realizacji obiektów z dokumentacją projektową w zakresie spełnienia wymagań sanitarnohigienicznych.

2. Liczba uzgodnionych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych.

W roku 2017 nie uzgadniano projektów budowlanych.

3. Liczba przeprowadzonych kontroli, wizji lokalnych (w tym obiektów w trakcie budowy).

Przeprowadzono 42 kontrole obiektów budowlanych w tym:
- oględziny wynikające z art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1332 z późn.zm.), dla których nałożony został obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania - 39 kontrole
- kontrole w trakcie budowy 2 oraz wizji lokalnej 1.

4. Liczba wydanych opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W roku 2017 nie wydano uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Dla 7 projektów dokumentu wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano opinie uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Dla 5 projektów dokumentu wydano opinie sanitarnych dotyczących oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

5. Liczba wydanych opinii w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

Wydano 18 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Opinie dotyczyły m.in. następujących przedsięwzięć :

- budowa kompleksu budynków mieszkalnych w Drawsku Pom. ul. B. Chrobrego;
- budowa kompleksu budynków mieszkalnych „Zielona Aleja” Złocieniec ul. Wyzwolenia.;
- punkt skupu złomu w Kaliszu Pom. ul. Dworcowa;
- rozbudowa STM w Złocięncu ul. Piaskowa;
- piętrzenie wody na rzece Rakowa w Ceminku;
- budowa farmy fotowoltaicznej w m. Świerczyna II Gm. Wierzchowo;
- budowa farmy fotowoltaicznej w m. Świerczyna III Gm. Wierzchowo;;
- budowa farmy fotowoltaicznej w m. Świerczyna I Gm. Wierzchowo;
- budowa bud. magazynowego i obróbki tarcicy na terenie ZPD w Drawsku Pom;
- budowa farmy fotowoltaicznej w m. Jasnopole Gm. Kalisz Pom.;
- budowa farmy fotowoltaicznej w m. Jasnopole Gm. Kalisz Pom.;
- zalesienie areału rolnego w Sienicy Gm. Kalisz Pom.;
- przebudowa drogi powiatowej nr 2002Z w Czarnym Małym Gm. Czaplinek;
- budowa pola kempingowego w Białym Zdroju Gm. Kalisz Pom.;
- zakład produkcji pelletu w Świerczynie Gm. Wierzchowo;
- budowa sieci kan. Deszczowej na ul. Mickiewicza w Kaliszu Pom.;
- modernizacja ujęcia wodnego na terenie fermy chlewnej w Byszkowie Gm. Czaplinek;
- rozbudowa zakładu „Drawa” w Złocięncu ul. Piaskowa;

Przed wydaniem opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, analizowano przedstawione w „karcie informacyjnej” informacje na temat planowanego przedsięwzięcia. W szczególności analizowano charakter planowanego zamierzenia inwestycyjnego, jego wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, rodzaj technologii, wielkość produkcji, usytuowanie względem terenów chronionych, istniejący i planowany charakter zagospodarowania, przeznaczenie terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jeżeli plan ten został uchwalony, przewidywaną wielkość emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Wydano 5 opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko

Wydano 2 opinię przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach opiniującą realizację przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko:

- przebudowa drogi nr 163 Czaplinek – Połączyn Zdrój;
- budowa budynku trzody chlewnej w Pomierzynie Gm. Kalisz Pom.

Nie wydawano opinii w ramach przeprowadzanych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

6. Ważniejsze realizacje – inwestycje o charakterze szczególnym

- zakład produkcji chusteczek nawilżających w Jankowie gm. Drawsko Pom.
- budynek magazynowo – handlowy „MRÓWKA” w Drawsku Pom. ul. Starogrodzka.

7. Inne sprawy w drodze: opinii sanitarnej, decyzji, postanowienia - sprawy załatwiane w ramach zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Wydano:

- decyzje finansowe -39,
- wszczęcia postępowania - 41,
- pisma typu o uzupełnienie karty informacyjnej przedsięwzięcia, uzupełnienie złożonego wniosku dotyczącego sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla studium gminy, zaświadczenie w zakresie obrotu bronią i amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym, przekazanie spraw zgodnie z kompetencją, pismo w sprawie omyłki, itp. - 15

8. Wnioski

Porównanie ilości prowadzonych spraw w roku 2016 r. i 2017 r.

Rodzaj zajmowanych stanowisk	2016 r.	2017 r.
Ilość wydanych opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego	31	39
Ilość wydanych sprzeciwów w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	0	0
Ilość uzgodnionych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych	0	0
Ilość przeprowadzonych kontroli, wizji lokalnych obiektów budowlanych	0	1
Ilość przeprowadzonych kontroli obiektów budowlanych w trakcie budowy	0	2
Ilość wydanych opinii dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	0	0
Ilość wydanych opinii uzgadniających zakres i stopień szczególności informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych	3	7
Ilość wydanych opinii dotyczących oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko	5	5
Ilość wydanych opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	35	18
Ilość wydanych opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	3	5
Ilość wydanych opinii uzgadniających realizację przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	2	2
Ilość opinii wydawanych w ramach przeprowadzonych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko	0	0
Inne sprawy: -ilość wydanych decyzji finansowych;	30	39

- ilość wydanych wszczęć postępowań;	31	41
- ilość wydanych pism typu o uzupełnienie karty informacyjnej przedsięwzięcia, uzupełnienie złożonego wniosku dotyczącego sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla studium gminy, zaświadczenie w zakresie obrotu bronią i amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym, przekazanie spraw zgodnie z kompetencją, pismo w sprawie omyłki, itp.	22	15

Ilość spraw rozpatrzonych przez obszar Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wynika z ilości realizowanych inwestycji na terenie powiatu drawskiego oraz wniosków zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Sprawy prowadzone w Zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego są o podobnej charakterystyce tematycznej powyższych roczników, natomiast ilość wydanych opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko ma tendencję spadkową na kierunku 2017r. o 48% , ilość wydanych opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych w roku 2017 wzrosła o 133%, ilość wydanych opinii dotyczących oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko i ilość wydanych opinii uzgadniających realizację przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - bez zmian, a ilość odbiorów obiektów w zakresie ich dopuszczenia do użytkowania / Prawo budowlane art. 56 /ma tendencję wzrostową na kierunku 2017r. o 25% spowodowaną większą ilością złożonych wniosków przez Inwestorów - osób fizycznych, urzędów.

W roku 2017 roku wydano zaświadczenie o spełnieniu wymagań sanitarnych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym. W latach 2016r. i 2017r. obserwuje się brak postępowań w zakresie przeprowadzonych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko jak również inwestorzy nie wnoszą wniosków o przeprowadzenie przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej kontroli obiektów budowlanych w trakcie budowy, oraz uzgodnień pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych. Dwie kontrole w trakcie budowy wykazane w wyniku dwukrotnego odbioru Centrum rehabilitacji w Drawsku Pom. ul. Starogrodzka oraz pomieszczeń na usługi zdrowia w Kaliszu Pom. ul. B. Krzywoustego. Wizję lokalną przeprowadzono w obiekcie na który wydano zaświadczenie o spełnieniu wymagań sanitarnych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA Państwowa Inspekcja Sanitarna na terenie powiatu drawskiego

W roku 2017. pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu drawskiego realizował zadania ukierunkowane głównie na profilaktykę stosowania używek, tj. substancji psychoaktywnych, gł. wyrobów tytoniowych i narkotyków, w tym tzw. nowych narkotyków - „dopalaczy”.

I. Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie powiatu:

1. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.

- Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów p.t. „Czyste powietrze wokół nas”.

Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy i zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

Zasięgi: rok szkolny 2016/2017 : 5 z 9 przedszkoli i 4 oddziały przedszkolne w 4 szkołach podstawowych – 913 dzieci w przedszkolach, 91 dzieci w szkołach i 845 rodziców = 1 004 dzieci 845 rodziców = 1 849

Wybrane działania:

- 2 spotkania - pogadanki w Przedszkolu „Bajkolandia” w Kaliszu Pomorskim (04.05.2017.), w których udział wzięło 95 przedszkolaków i 7 pedagogów nauczania przedszkolnego;
- 1 spotkanie - pogadanka w Przedszkolu ZPET w Bobrowie, Oddział w Drawsku Pomorskim (09.05.2017.), w którym udział wzięło 27 przedszkolaków i uczniów oraz 4 pedagogów nauczania przedszkolnego;
- 1 narada z nowym pedagogiem szkolnym w szkole podstawowej w Nętynie (szkoła z oddziałem przedszkolnym);
- 3 dystrybucje materiałów edukacyjnych do 4 placówek (3 przedszkola i 1 szkoła podstawowa - oddział przedszkolny) : 176 egzemplarzy;
- 2 wizytacje w placówkach przedszkolnych opisujące stopień realizacji programu (Przedszkole Publiczne w Wierzchowie i Przedszkole Publiczne im. Zajączka Złocieniaszka w Złocieniu);
- 2 listy intencyjne skierowane do 13 placówek wychowania i nauczania przedszkolnego oraz informacja na BIP – organizacja konkursu plastycznego dla przedszkolaków pt. „Życie bez papierosa” – praca w komisji konkursowej, ocena 19 prac konkursowych (z 2 przedszkoli i 2 szkół podstawowych).

łącznie liczba odbiorców: 153+176+1 849 = 2 178 osób

W opinii przedszkolnych koordynatorów programu propozycja edukacyjna dla najmłodszych jest przygotowana w ciekawy i odpowiedni sposób, adekwatnie do wieku i możliwości poznawczych przedszkolaków. Dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach edukacji antynikotynowej a dużą pomocą dla nauczycieli nauczania początkowego jest dobrze opracowany program 5 zajęć dla dzieci (przewodnik do programu) i nieskomplikowany arkusz sprawozdawczy z programu w danym roku szkolnym.

W zorganizowanym konkursie plastycznym dla przedszkolaków (3 kwietnia – 3 maja 2017r.) pt. „Życie bez papierosa” udział wzięły 4 placówki edukacyjne – 2 przedszkola i 2 szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi. Do siedziby PSSE w Drawsku Pomorskim wpłynęło 19 prac konkursowych, komisja w dniu 8 maja 2017r. na podstawie punktowej oceny prac dzieci rozstrzygnęła konkurs przyznając ex aequo dwa I, II i dwa III miejsca. Wyróżnieni autorzy prac

otrzymali dyplomy i nagrody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim.

- Program edukacji antytytoniowej dla uczniów IV klas szkół podstawowych p.t. **„Bieg po zdrowie”**.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych w kontekście szkodliwości palenia papierosów oraz kształtowanie odpowiednich umiejętności i postaw przyczyniających się do podejmowania odpowiednich decyzji na rzecz zdrowego stylu życia. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów.

Wybrane działania:

- 1 list intencyjny skierowany do 13 placówek edukacyjnych, dotyczący realizacji programu antytytoniowego dla klas IV szkół podstawowych;
- 3 wizytacje w szkołach podstawowych realizujących program (Szkoła Podstawowa im. Majora Henryka Sucharskiego w Drawsku Pomorskim, Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyń – skiego w Kaliszu Pomorskim, Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. 1 Warszawskiej Dywizji Kawalerii w Świerczynie);
- 6 dystrybucji pakietów materiałów edukacyjnych dla uczniów, rodziców i nauczycieli w 6 placówkach szkolnych realizujących program – 6 x 41 szt. = 246 szt.;
- koordynacja ankietyzacji uczniów i rodziców uczestniczących w programie, wysyłka zbiorczego zestawienia zebranych ankiet z 6 szkół podstawowych - 536 szt.

łącznie liczba odbiorców: 246+ 13+ 536 = 795 osób

Nowy program edukacji antytytoniowej, który zastąpił realizowane przez szereg lat programy „Nie pal przy mnie proszę” i „Znajdź właściwe rozwiązanie” został pozytywnie oceniony przez szkolnych koordynatorów edukacji zdrowotnej w 6 placówkach w powiecie drawskim, które przystąpiły do realizacji tego projektu. Materiały dla nauczycieli i uczniów zostały w barwny i nowoczesny sposób opracowane tak, by zaciekać problematyką zdrowia publicznego i zainspirować do indywidualnych działań na rzecz własnego zdrowia oraz zachęcić rodziców uczniów do weryfikacji własnych postaw. Koordynatorzy szkolni wzorowo wywiązały się z nowej elektronicznej formy sprawozdawczości z realizacji programu, wyrazili także chęć kontynuacji projektu w nowym roku szkolnym.

- Obchody **Światowego Dnia bez Tytoniu 31 maja**

Celem Światowego Dnia Bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony zdrowia przed skutkami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi wynikającymi z narażenia na dym tytoniowy.

Zasięgi: 510 osób

Wybrane działania:

- 2 listy intencyjne do placówek i instytucji w powiecie na ŚDbT (58 odbiorców),
- stoisko informacyjno-edukacyjne w ramach Dnia Otwartego Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim, 25.05.2017. - 175 osób (pracownicy Starostwa, goście odwiedzający Starostwo, młodzież szkolna, przedszkolaki);
- 1 dystrybucja materiałów edukacyjnych - 175 szt.;
- zamieszczenie na stronie internetowej BIP i w prasie lokalnej (Powiatowa Gazeta Drawska,

nr 10/2017) artykułu pt. „Tytoń zagraża nam wszystkim” .

Corocznie Inspekcja Sanitarna w powiecie drawskim korzysta z zaproszenia Starosty Drawskiego do udziału w Dniu Otwartym Starostwa organizowanym w maju, co świetnie wpasowuje się w obchody Światowego Dnia bez Tytoniu. Oświata Zdrowotna PSSE prezentuje na stoisku informacyjno – edukacyjnym ulotki, broszury i plakaty z zasobów POZNPT, promuje wiedzę na temat życia bez nałogu nikotynowego, propaguje motyw przewodni WHO na dzień 31 maja – w roku 2017. było to hasło „Tytoń zagraża każdemu z nas”, co miało zwrócić uwagę na zjawisko biernego palenia, czyli narażenia na dym i szkodliwe, rakotwórcze substancje w nim zawarte osób niepalących, w obecności których palone są papierosy (szczególnie dzieci i młodzież).

- Obchody **Światowego Dnia Rzucania Palenia 16 listopada** – kampania skierowana do osób palących.

Kampania adresowana jest nie tylko do osób dorosłych, uzależnionych od palenia tytoniu, ale również do osób młodych eksperymentujących z papierosami i palących okazjonalnie lub towarzysko przy innych osobach niepalących, w tym przy dzieciach. Celem głównym kampanii jest prowadzenie działań edukacyjnych na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zachęcanie osób palących do zerwania z nałogiem.

Zasięgi: 132 osoby

Wybrane działania:

- 3 listy intencyjne do placówek i instytucji w powiecie na ŚDbT (58 odbiorców),
- 3 dystrybucje materiałów edukacyjnych - 73 szt.;
- zamieszczenie na stronie internetowej BIP informacji o ochronie zdrowia przed skutkami palenia tytoniu i używania e-papierosów .

Dzień ten, przypadający w **trzeci czwartek listopada**, ma już ponad 30-letnią tradycję. Pomysł zrodził się w USA w Kalifornii, gdzie w 1974 r. z inicjatywy [amerykańskiego](#) dziennikarza Lynna Smitha zachęcono ponad milion palaczy do odstawienia papierosów na jeden dzień. Projekt zatwierdzony przez Amerykańskie Towarzystwo Walki z Rakiem przyjął się w wielu krajach na świecie, w tym w Polsce (od 1991).

Na całym świecie tytoń zabija ponad 5 milionów osób każdego roku – w tym ponad 600 tysięcy osób, które palą biernie, wdychając dym osób palących w najbliższym otoczeniu. W wielu krajach – również w Polsce – wprowadzono wspólnie zakazy palenia w miejscach publicznych. Kontrole obiektów użyteczności publicznej przeprowadzane przez pracowników Nadzoru Sanitarnego obejmują także sprawdzenie przestrzegania tego zakazu, co zostaje comiesięcznie wykazane w sprawozdawczości Oświaty Zdrowotnej do GIS.

2. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”.

Program „Trzymaj Formę!” skierowany jest do młodzieży szkół gimnazjalnych i ostatnich klas szkół podstawowych oraz ich rodziców. Odnosi się do promocji racjonalnego żywienia i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, edukacji prozdrowotnej rodzin uczniów w celu eliminacji złych nawyków żywieniowych.

Zasięgi: rok szkolny 2016/17 : 6 z 12 szkół gimnazjalnych (665 uczniów) i 6 z 13 szkół

podstawowych (442 uczniów) - 1107 uczniów.

Wybrane działania:

- 4 listy intencyjne do placówek szkolnych i instytucji – 67 odbiorców;
- 2 dystrybucje materiałów edukacyjnych - 66 egzemplarzy;
- 1 wizytacja w placówce szkolnej opisująca stopień realizacji programu (Zespół Szkół w Ostrowicach);
- 1 prelekcja dla młodzieży gimnazjalnej w Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Drawsku Pomorskim o zdrowej żywności i prawidłowym odżywianiu – udział 430 uczniów, 42 nauczycieli i 28 gości szkoły;
- organizacja III Powiatowego Finału XI edycji programu TF (6 czerwca 2017r.): pismo – list intencyjny do 21 placówek szkolnych (szkoły podstawowe i gimnazjalne), pozyskanie Sponsora imprezy i upominków dla uczniów – uczestników finału.

Łącznie liczba odbiorców: $1\ 107+133+501+29 = 1\ 770$ osób

W dniu 6 czerwca 2017 roku, w Drawskim Centrum Kultury im. Eugeniusza Poniatowskiego odbył się po raz trzeci Powiatowy finał szkolnego programu edukacji zdrowotnej „Trzymaj Formę!” (XI edycja) jako podsumowanie realizacji projektu w roku szkolnym 2016/17.

Finał ma formę przeglądu form artystycznych o tematyce prozdrowotnej – uczniowie prezentują własne teksty w formie poezji, piosenki, scenki teatralnej lub choreografię promującą ruch i aktywność fizyczną. W przeglądzie uczestniczyło 6 uczniów z dwóch szkół podstawowych (w Kaliszu Pomorskim i w Mielenku Drawskim), 2 nauczycieli – opiekunów uczniów i 1 rodzic. Wszyscy uczestnicy finału otrzymali dyplomy – podziękowania Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz nagrody Sponsora – upominki ufundowane przez Starostę Drawskiego. Uczniowie i goście zostali obdarowani owocowym poczęstunkiem.

3. „Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”.

Celem programu jest popularyzowanie wiedzy na temat HIV/AIDS, promocja testowania w kierunku HIV, kształtowanie postawy tolerancji wobec nosicieli wirusa HIV i chorych na AIDS, ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV oraz zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.

Zasięgi: 1 443 osoby – młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, nauczyciele, kierownicy JST i placówek medycznych, funkcjonariusze policji i straży pożarnej;

Wybrane działania:

- szkolenie dla funkcjonariuszy służb mundurowych, pracowników instytucji publicznych i podmiotów działalności leczniczej w powiecie drawskim, pedagogów (22 listopada 2017r.) – 26 uczestników szkolenia z udziałem prelegenta Promotora Zdrowia PSSE w Szczecinku;
- 2- krotny udział w komisjach konkursowych Międzyszkolnych Turniejów wiedzy o HIV/AIDS w Gimnazjum im. Marii Skłodowskiej - Curie w Kaliszu Pomorskim – 17 osób i SP w Mielenku Drawskim – 22 osoby;
- 1 prelekcja dla młodzieży szkolnej w ZSP w Złocieńcu – 53osoby;
- 1 narada dotycząca organizacji konferencji powiatowej w ZSP - LO w Czaplinku;
- 16 dystrybucji w szkołach i zakładach opieki zdrowotnej (1018 szt.) w powiecie drawskim,
- informacja na BIP i 21 listów intencyjnych (208 odbiorców - osób i instytucji) na Światowy Dzień AIDS 1 Grudnia;
- 2 anonse do prasy lokalnej (PGD – nr 7/2017 i 21/2017).

W dniu 16 marca 2017 roku w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Generała Władysława Andersa w Złocińcu odbyła się Powiatowa Konferencja Szkoleniowa dla uczniów i pedagogów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w ramach Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV w Polsce na lata 2017 – 2021. Współorganizator konferencji – Dyrekcja Zespołu Szkół i Pedagog Szkolny aktywnie zaangażowali się w przeprowadzenie spotkania tak, by jak najlichniesz delegacja młodzieży i kadry pedagogicznej powiatu mogła skorzystać z wykładu Gościa – Prelegenta, promotora zdrowia PSSE w Szczecinku, eksperta KC ds. AIDS w Warszawie (prezentacja multimedialna „Świat z AIDS”) i prelekcji OZiPZ PSSE w Drawsku Pomorskim (prezentacja „AIDS – bać się czy nie?”). Po konferencji przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych – ulotki, broszury i plakaty kampanii Krajowego Centrum ds. AIDS.

W dniu 22 listopada 2017 roku w Sali Konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim odbyło się szkolenie dla osób pracujących na co dzień z dziećmi i młodzieżą, współpracujących z ich rodzicami i opiekunami, pracowników służb i instytucji wspomagających procesy wychowawcze i edukacyjne. W szkoleniu wzięło udział 26 osób: przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Państwowej Straży Pożarnej, pracownicy zakładów ochrony zdrowia, placówek edukacyjnych i pomocy społecznej oraz jednostek samorządu terytorialnego. Gość – prelegent (promotor zdrowia OZiPZ PSSE w Szczecinku) zaprezentował najnowsze dane epidemiologiczne i zasady profilaktyki HIV/AIDS dla osób szczególnie narażonych w środowisku pracy na kontakt z czynnikiem etiologicznym tej choroby zakaźnej i z osobami seropozytywnymi. Przedstawione zostały cele i materiały informacyjne najnowszej kampanii społecznej KC ds. AIDS pt. „#mam czas rozmawiać”, która miała swą ogólnokrajową inaugurację w pierwszym dniu Europejskiego Tygodnia Testowania HIV 17 – 24 listopada 2017. Głównym zadaniem oświaty zdrowotnej jest zachęta całej lokalnej społeczności do korzystania z anonimowego, darmowego i szeroko dostępnego testowania w kierunku nosicielstwa wirusa HIV tak, by jak najwięcej osób znało swój status serologiczny a przez to świadomie uczestniczyło w profilaktyce chorób zakaźnych.

4. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu

i innych środków psychoaktywnych” w projekcie KIK 68.

Celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia.

Działania kampanijne: kampania „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”, kampania „Melanż. Oczekiwania vs. Rzeczywistość”

Zasięgi: 2 893 osoby

Wybrane działania:

- 15 dystrybucji materiałów edukacyjnych do kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” (2 786 szt.);
- 1 prelekcja w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym (szkoła gimnazjalna i ZSZ) z prezentacją multimedialną dla uczennic gimnazjum i szkoły średniej (13 osób);
- 3 listy intencyjne do szkół – konkurs krajowy na logo projektu i kampania „Melanż”(69);
- 1 ankietyzacja kobiet w ciąży i położnic Szpitala Powiatowego (12 kobiet).

Na rok 2017 przypadło zakończenie projektu badań ankietowych kobiet w wieku prokreacyjnym, szczególnie kobiet w ciąży i położnic, rozpoczętego w roku 2012. Kampania „Zdrowie w ciąży” zakładała i jako główny cel wyznaczała edukację młodzieży i kobiet w wieku prokreacyjnym w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Projekt KIK 68 i „Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych 2012 – 2016” współrealizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Instytut Medycyny Wsi w Lublinie zdiagnozował świadomość i wiedzę młodych kobiet odnośnie odpowiedzialności za zdrowie swoje i nowego, przyszłego pokolenia. Dzięki współpracy z Dyrekcją i personelem medycznym Drawskiego Centrum Specjalistycznego – Szpitala Powiatowego, na oddziale ginekologiczno – położniczym przeprowadzono : w I edycji badań (październik 2012 roku) 4 badania ankietowe a w II edycji (luty 2017 roku) – 12 badań ankietowych. Dane z ponad 380 szpitali w Polsce zostaną opublikowane w Raporcie IMW w Lublinie i Ministerstwa Zdrowia w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy SWISS CONTRIBUTION.

Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość ?”.

Zasięgi: rok szkolny 2016/17 (IV edycja) : 361 osób - uczniów 10 szkół ponadgimnazjalnych w powiecie, 4 dyrektorów 4 Zespołów Szkół Ponadgimnazjalnych i 1 dyrektor MOW, 215 rodziców uczestniczących w programie.

Wybrane działania:

- koordynacja realizacji programu w 4 zespołach szkół ponadgimnazjalnych w powiecie;
- artykuł w lokalnej prasie, PGD nr 1/2017 (101 odbiorców) i na BIP PSSE;
- pismo - list intencyjny Powiatowego Inspektora Sanitarnego na V edycję programu w roku szkolnym 2017/2018 – 5 odbiorców.

Łącznie liczba odbiorców: 361+219+101+5 = 686 osób

W roku szkolnym 2016/2017 wszystkie szkoły ponadgimnazjalne w powiecie drawskim realizowały program edukacyjny dla młodzieży szkół średnich. Treści merytoryczne programu, zaproponowane nauczycielom i uczniom w postaci 6 godzin dydaktycznych i zajęć warsztatowych

w rozszerzonym zakresie doskonale wpisują się w szkolne programy profilaktyczne i wychowawcze, stanowią ciekawą formę nauki o uczuciach, relacjach międzyludzkich i odpowiedzialnych, świadomych własnych wyborach, które stanowią o przyszłym życiu młodych ludzi.

5. Przedszkolny Program Zdrowia Jamy Ustnej i Zapobiegania Próchnicy „Zdrowe zęby mamy – marchewkę zajadamy”.

Celem programu jest prowadzenie edukacji prozdrowotnej w zakresie higieny i zdrowia jamy ustnej wśród dzieci i ich opiekunów, rodziców i nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Zasięgi: rok przedszkolny 2016/17 : 940 dzieci w 4 przedszkolach i 3 oddziałach przedszkolnych w 3 SP, 774 rodziców dzieci przedszkolnych

Wybrane działania:

- 13 pogadanek z dziećmi w 2 przedszkolach (249 uczestników);
- 2 dystrybucje - przekazanie informacji z własnego wydruku (120 szt.);
- 2 wizytacje w 2 przedszkolach oceniające stopień realizacji programu (Przedszkole Publiczne w Drawsku Pomorskim i Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek w Czaplunku);
- 1 list intencyjny do placówek wychowania przedszkolnego (18 odbiorców) .

łącznie liczba odbiorców: $940+774+249+120+20 = 2\ 103$ osoby

Przedszkolny Program Higieny Jamy Ustnej i Profilaktyki Próchnicy (II edycja) był realizowany w roku szkolnym 2016/17 w 7 placówkach wychowania przedszkolnego – 4 przedszkola i 3 oddziały przedszkolne w 3 szkołach podstawowych. Dzieci chętnie uczestniczyły w programie, dyrektorzy placówek edukacyjnych i personel w profesjonalny sposób prowadzili naukę podstawowych nawyków higieny osobistej i zachowań prozdrowotnych przedszkolaków. Atrakcyjną formą nauki dzieci były spotkania z promotorem powiatowym, na których zaprezentowane zostały techniki prawidłowego szczotkowania zębów z wykorzystaniem dużego modelu szczęk i pokazowej dużej szczoteczki do zębów oraz plansze edukacyjne „produkty spożywcze – zdrowe i niezdrowe”. Jedynym mankamentem w realizacji projektu jest prawie całkowity brak akcesu lekarzy z gabinetów stomatologicznych do współpracy i wykonywania diagnozy stanu uzębienia dzieci w wieku przedszkolnym – na 11 zaproszonych do współpracy lekarzy stomatologów tylko jeden przystąpił do diagnozowania.

Przedszkole w Drawsku Pomorskim – pogadanka i pokaz szczotkowania ząbków – 28.11.2017.

6. Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych w tym nowych narkotyków dla uczniów szkół gimnazjalnych „Porozmawiajmy o zdrowiu

i nowych zagrożeniach”.

Celem programu jest profilaktyka używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem nowych narkotyków, a także kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji odnośnie własnego zdrowia i poczucia odpowiedzialności za dokonywane wybory. Program adresowany jest do uczniów I klas gimnazjów a od września 2017 r. uczniów klas VII szkół podstawowych, ich opiekunów, rodziców oraz nauczycieli.

Zasięgi: rok szkolny 2016/17 : 4 gimnazja z 12 w powiecie drawskim, 338 uczniów klas I, 565 uczniów innych klas, 204 rodziców gimnazjalistów uczestniczących w programie.

Wybrane działania:

- 1 narada z przedstawicielem Policji (2 osoby);
  - 1 organizacja przeglądu powiatowego form artystycznych uczniów gimnazjów (21 osób);
  - 3 wizytacje w wybranych placówkach szkolnych realizujących program;
  - 2 listy intencyjne do dyrektorów szkół gimnazjalnych (20 odbiorców).
- łącznie liczba odbiorców: 338+565+204+17+23 = 1 147 osób.

I Wojewódzki Przegląd Form Artystycznych

Zasięgi: rok szkolny 2016/17 – 8 uczniów gimnazjum w Drawsku Pomorskim

Na powiatowy etap przeglądu zgłosiła się 1 reprezentacja z Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Drawsku Pomorskim (8 uczniów) z prezentacją w formie scenki teatralnej „Dziwny jest ten świat?!”. W komisji konkursowej występ oceniały panie z Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, MGOPS w Drawsku Pomorskim i PSSE – HDiM. Na widowni zasiadły: 2 nauczycielki gimnazjalistów i 1 rodzic oraz przedstawiciel współorganizatora programu „Porozmawiajmy o zdrowiu” – Komendanta Powiatowego Policji, Aspirant ds. nieletnich. Wszyscy gimnazjaliści otrzymali nagrody Sponsora konkursu - Burmistrza Drawska Pomorskiego i Referatu Spraw Społecznych UM.

II. Główne akcje realizowane na terenie powiatu:

1. Bezpieczne Ferie.

Cel i adresaci akcji: zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych we współpracy z partnerami akcji w powiecie, edukacja zdrowotna uczestników ferii.

Zasięgi: 64 uczestników ferii

Wybrane działania:

- 3 pogadanki z uczestnikami ferii na temat bezpiecznej zabawy i pobytu na feriach oraz prozdrowotnych zachowań (56 odbiorców);
- 2 narady z Organizatorami – Kierownikami turnusów zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 2 dystrybucje materiałów edukacyjnych (plakaty i ulotki kampanii antynikotynowej i antynarkotykowej).

Wspólnie z pracownikiem HDiM PSSE w Drawsku Pomorskim przeprowadzone zostały dwie narady z kierownikami obozów feryjnych: Obóz – Warsztaty Artystyczne Pałacu Młodzieży w Szczecinie, z lokalizacją w OWK Pałac Legnica w Cieszyne Złocienieckim i Obozu Sportowego Centrum Mistrzostwa Sportowego w Szczecinie, z lokalizacją w internacie ZSP w Kaliszu Pomorskim.

W trakcie trzech pogadanek z uczestnikami obozów omówiono zasady profilaktyki grypy i innych chorób infekcyjnych. Odbiorcami działań edukacyjnych były dzieci i młodzież w wieku 9 -21 lat.

2. Światowy Dzień Zdrowia 7 kwietnia – „Depresja – porozmawiajmy o niej”.

Cel i adresaci akcji: propagowanie wiedzy o problemie zdrowotnym ustanowionym jako motyw przewodni obchodzonego corocznie 7 kwietnia Światowego Dnia Zdrowia (rocznica powstania Światowej Organizacji Zdrowia WHO) wśród mieszkańców powiatu drawskiego.

Ogólnym celem akcji jest popularyzowanie wiedzy nt. depresji, w tym jej przyczyn i możliwych skutkach, w celu szybszej diagnozy, ułatwieniu dostępu do pomocy osobom cierpiącym na depresję oraz zapewnieniu wsparcia przez najbliższe otoczenie. Adresatami akcji są osoby cierpiące na depresję, ich rodziny oraz ogół społeczeństwa.

Zasięgi: 418 osób

Wybrane działania:

- 4 pisma PPIS - listy intencyjne do urzędów, podmiotów działalności leczniczej, instytucji (156 odbiorców);
- publikacje: 1 na stronie internetowej PSSE i 1 w prasie lokalnej - PGD nr 7/2017 (102 odbiorców);
- 1 dystrybucja materiałów edukacyjnych przygotowanych przez GIS na ŚDZ (8);
- 1 narada ws. imprezy plenerowej
- organizacja akcji w plenerze – sadzenie drzew w przestrzeni miejskiej (15 odbiorców);
- 1 konferencja tematyczna „Porozmawiajmy o depresji” (32 osoby).

W dniu 5 kwietnia 2017 roku zorganizowana została plenerowa akcja sadzenia drzewek w miejskiej przestrzeni publicznej. Na wyznaczonym przez Burmistrza Drawska Pomorskiego i przy aktywnym udziale pracowników Zakładu Usług Komunalnych grupa osób-uczestników akcji własnoręcznie posadziła 50 sadzonek szlachetnych gatunków drzew liściastych i iglastych, które ufundował Nadleśniczy Nadleśnictwa Drawsko. Wśród 15 uczestników akcji rozdane zostały ulotki „Depresja” – 24 szt.

W dniu 7 kwietnia 2017 roku w Gimnazjum im. Marii Skłodowskiej - Curie w Kaliszu Pomorskim odbyła się konferencja pt. „Nie dajmy się depresji!” w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia 2017 z tematem przewodnim „Depresja – porozmawiajmy o niej”. W spotkaniu uczestniczyli nauczyciele, pedagodzy szkolni, pracownicy służby zdrowia, służb socjalnych i przedstawiciel Samorządu Gminnego. Gościem – prelegentem był Promotor Zdrowia WSSE w Szczecinie; zaprezentował i omówił temat narastającego i niepokojącego zjawiska samotności, osamotnienia, wykluczenia społecznego, prowadzącego w prostej linii do choroby jaką jest depresja. Wśród uczestników zostały dystrybuowane materiały informacyjno – edukacyjne (plakaty, ulotki – łącznie 81 szt.).

3. Bezpieczne Wakacje.

Cel i adresaci akcji: zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży podczas wakacji letnich we współpracy z partnerami akcji w powiecie i organizatorami letniego wypoczynku, edukacja zdrowotna uczestników letnich turnusów .

Zasięgi: 2 593 osoby - organizatorzy i uczestnicy wakacji w powiecie drawskim, w tym 101 osób – odbiorcy pośredni - czytelnicy lokalnej prasy.

Wybrane działania:

- 2 listy intencyjne PPIS do Partnerów akcji- 25 (członkowie lokalnej koalicji organizatorzy);
- 1 narada z Partnerami akcji (8 osób);
- 29 narad z instruktązem – 67 organizatorów, kierowników i opiekunów dzieci na zorganizowanych turnusach letniego wypoczynku;
- 14 pogadanek i 1 prelekcja z uczestnikami wakacji na temat bezpiecznej zabawy i pobytu na wakacjach oraz prozdrowotnych zachowań;
- 12 warsztatów z użyciem alko - i narkogogli;
- 33 dystrybucje materiałów edukacyjnych (plakaty i ulotki kampanii antynikotynowej i antynarkotykowej, zalecenia GIS) – 1542 odbiorców;
- 1 artykuł w PGD, nr 13/2017 „Bezpieczne Wakacje 2017”;
- 2 info na BIP PSSE.

W ścisłej współpracy z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Drawsku Pomorskim oraz przedstawicielami Partnerów Lokalnej Koalicji (Policja, Straż Pożarna, Nadleśnictwo, Straż Miejska) ustalono harmonogram działań w ramach akcji „Bezpieczne Wakacje” i przygotowano grafik własnych i połączonych wyjazdów do ośrodków zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w powiecie drawskim.

Pogadanka z młodzieżą wypoczywającą w OSiR Stare Kaleńsko gm. Czaplinek, 5 lipca 2017.

4. Światowy Tydzień i Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach 13 – 20 listopada Akcja: „Stop antybiotykooporności !”

Cel i adresaci akcji : promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków i zwiększenie świadomości zagrożenia lekooporności bakterii chorobotwórczych.

Zasięgi: mieszkańcy powiatu drawskiego (bezpośrednie i pośrednie działania - 86 osób).

Wybrane działania:

- stoisko inf. - edukac. (w trakcie Dnia Otwartego Starostwa 25.05.2017.)
- 1 informacja na stronie internetowej Stacji;
- 1 list intencyjny do Partnerów akcji (dyrektorzy i kierownicy Instytucji w powiecie - JST, ZOZ-y) - 24 odbiorców;
- 3 dystrybucje (168 odbiorców).

5. Dopalacze - profilaktyka używania „nowych narkotyków”.

Cel i adresaci akcji: prowadzenie profilaktyki stosowania substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków, nowych narkotyków, środków zastępczych („dopalaczy”) oraz upowszechnianie wiedzy o substancjach psychoaktywnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Zasięgi: 616 osób, liczba jednostek objętych oddziaływaniem: 3 szkoły gimnazjalne.

Wybrane działania:

- 11 prelekcji z prezentacją multimedialną dla uczniów gimnazjum – 214 osób;
- 3 pogadanki z dziećmi i młodzieżą – 56 osób;
- 5 warsztatów z młodzieżą gimnazjum
- 7 testów – warsztatów przy użyciu alko- i narkogogli (146 osób);
- 3 dystrybucje materiałów oświatowych (w placówkach edukacyjnych) – 92 odbiorców.

Główną grupą odbiorców edukacji w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych w roku 2017 była młodzież gimnazjalna w wieku 14 – 16 lat, jako ta grupa wiekowa, w której najczęściej dochodzi do inicjacji i pierwszych kontaktów z używkami (tytoń, alkohol, narkotyki). W trakcie 11 spotkań edukacyjnych w 11 klasach I, II i III Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Drawsku Pomorskim omówiono tematy szkodliwości używek dla organizmu człowieka, zagrożeń zdrowia fizycznego i psychicznego, następstw osobniczych i społecznych. Wykorzystane zostały: prezentacja PSSE „Substancje psychoaktywne”, filmy kampanii społecznej z projektu KIK 68, a w trakcie prowadzonych zajęć warsztatowych – układanka „Tunel alkoholika” i testowe okulary „narkogogle” i „alko gogle”.

Krótkie pogadanki z dziećmi i młodzieżą prowadzone były także w czasie spotkań akcji „Bezpieczne Ferie 2017” – młodzi sportowcy CMS ze Szczecina (w Kaliszu Pomorskim) i młodzi artyści z PM w Szczecinie (w Cieszynie Złocienieckim).

6. Europejski Tydzień Szczepień 24 – 30 kwietnia, w tym akcja „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Zaszczep się wiedzą”.

Cel i adresaci akcji: zwiększenie liczby osób zaszczepionych poprzez podniesienie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat znaczenia szczepień ochronnych dla zdrowia osobniczego i populacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem najbardziej wrażliwych i podatnych grup osób wśród mieszkańców powiatu drawskiego.

Zasięgi: lokalna społeczność - 26 osób (bezpośrednio), internauci (pośrednio).

W roku 2017 temat i hasło na ETSz to „Vaccines work!” - „Szczepienia działają!” miały

zwrócić uwagę na potrzebę i korzyści wynikające ze stosowania szczepionek u ludzi, na każdym etapie życia, zarówno tych obowiązujących w kalendarzu szczepień MZ jak i dobrowolnych, wprowadzanie odpłatnych ale rekomendowanych przez MZ, lekarzy epidemiologów, pediatrów, internistów i lekarzy rodzinnych. Każdy mieszkaniec Polski mający dostęp do Internetu miał możliwość zadawania pytań dotyczących szczepień ochronnych i związanych z nimi wątpliwości Ekspertom z MZ. Udostępniona została ulotka informacyjna WSSE w Szczecinie „Szczepienia ochronne OCHRONIAJ Twoje dziecko”. Do Placówek Edukacyjno – Wychowawczych w powiecie przekazana została informacja o dostępności w sieci internetowej do materiałów edukacyjnych – bajka dla najmłodszych – w ramach nowej akcji „Zaszczep się wiedzą”. Informacje te zostały zamieszczone na stronie BIP PSSE w Drawsku Pomorskim w dniu 27 marca i 1 kwietnia oraz 29 grudnia 2017 roku.

7. Inne akcje i działania lokalne:

Akcja: „Profilaktyka Grypy”

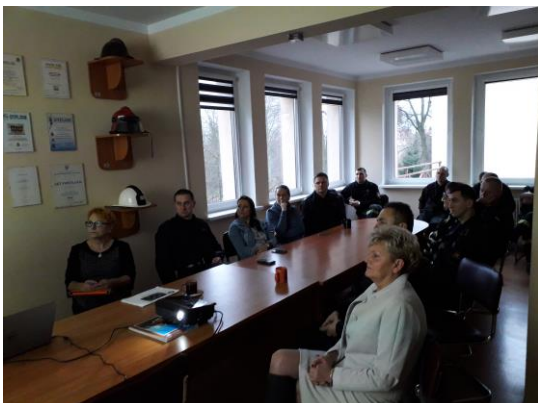
Cel i adresaci akcji: profilaktyka występowania grypy sezonowej poprzez upowszechnianie wiedzy na temat dróg roznoszenia wirusa grypy i sposobów przeciwdziałania temu zjawisku wśród mieszkańców powiatu drawskiego.

Zasięgi: lokalna społeczność – 206 osób (bezpośrednio, internauci).

Wybrane działania:

- przesłanie informacji na stronę internetową stacji o sezonie grypowym zima/wiosna 2017 oraz sytuacji epidemiologicznej (zachorowania na grypę) w powiecie i możliwości szczepień ochronnych w zakładach POZ;
- 4 dystrybucje materiałów edukacyjnych - 154 odbiorców;
- 2 szkolenia służb mundurowych nt. grypy i profilaktycznych szczepień ochronnych (51 osób).

W ramach działań profilaktycznych położono główny nacisk na rekomendację szczepień ochronnych jako najlepszej formy obrony przed grypą. W trakcie przeprowadzonych dwóch szkoleń dla funkcjonariuszy służb mundurowych - Policji i Państwowej Straży Pożarnej - i pracowników tych instytucji na temat grypy (etiologii, zapobiegania, leczenia) zachęcono do cosezonowych szczepień ochronnych. Szkolenia odbyły się : w siedzibie Komendy Powiatowej PSP w dniu 27.11.2017. (17 odbiorców) i w siedzibie Komendy Powiatowej Policji w dniu 6.12.2017. (34 odbiorców). Przekazano 64 szt. materiałów informacyjnych Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Grypy dotyczących tej choroby i szczepień profilaktycznych.

Szkolenie dla pracowników Straży Pożarnej 27.11.2017.

Akcja: „Profilaktyka chorób zakaźnych”

Cele - zwiększenie świadomości i wiedzy o występującym zagrożeniu kontaktu z drobnoustrojami chorobotwórczymi – wirusy WZW, HIV, bakterie Borrelia oraz zasadach profilaktyki chorób zakaźnych .

Zasięgi: mieszkańcy powiatu drawskiego (bezpośrednie i pośrednie działania 2 314 osób).

Wybrane działania:

- 2 narady i 2 dystrybucje materiałów edukacyjnych – 217 osób;
- 56 dystrybucji materiałów edukacyjnych GIS (ulotki edukacyjne i plany higieny dla salonów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu) -1 177 szt.;
- 1 informacja na stronie internetowej Stacji;
- 1 artykuł w lokalnej prasie (PGD, nr 9/2017) – 101 odbiorców;
- 4 listy intencyjne do instytucji w powiecie – 206 osób;
- 2 szkolenia – 75 osób.

W dniu 29 marca 2017 roku w Zakładzie Karnym w Wierchowiu przeprowadzone zostało szkolenie dla funkcjonariuszy Służby Więziennej i pracowników cywilnych na temat profilaktyki chorób zakaźnych. Celem tego szkolenia było podniesienie poziomu wiedzy i świadomości osób bezpośrednio narażonych w środowisku pracy na kontakt z osobami – nosicielami groźnych drobnoustrojów chorobotwórczych (wirusy HIV, WZW A, B, C). Przedstawiono prezentację multimedialną „Zakażenia krwiopochodne – diagnoza to nie wyrok” i dystrybuowano materiały informacyjne (ulotki, plakaty - 30 szt.). W szkoleniu wzięły udział 62 osoby.

W dniu 5 maja 2017 roku w Sali Obrad Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim odbyło się szkolenie dla przedstawicieli instytucji i placówek (oświatowych i medycznych) oraz zakładów pracy w powiecie drawskim na temat zagrożeń chorobami odkleszczowymi. W spotkaniu uczestniczyło 13 osób – reprezentanci 6 instytucji. Zaprezentowano materiał szkoleniowy o kleszczach, przenoszonych przez nie groźnych dla ludzi chorobach zakaźnych, statystykach epidemiologicznych dotyczących zachorowań oraz zarekomendowano szczepienia ochronne przeciw KZM. Uczestnikom szkolenia przekazano ulotki edukacyjne GIS (wydruk własny – 35 szt.)

W ramach krajowego projektu KIK/35 : Szwajcarsko – Polski Program Współpracy SWISS CONTRIBUTION Projekt 5pn. „Edukacja pracowników wybranych zawodów zwiększonego ryzyka transmisji zakażeń krwiopochodnych i ogółu społeczeństwa w zakresie prewencji HCV, HBV, HIV i kampanii społecznej HCV – jestem świadom” promotor zdrowia PSSE w Drawsku Pomorskim przeprowadził akcję informacyjno – dystrybucyjną na terenie powiatu drawskiego w miesiącach III – VIII 2017. Materiały informacyjno – edukacyjne (ulotki „Profilaktyka HCV” i Plany Higieny Salonów Fryzjerskich, Kosmetycznych i Tatuażu) przekazane zostały właścicielom i pracownikom zakładów działalności leczniczej i branży usługowej, w których może występować ryzyko zakażeń krwiopochodnych oraz w szkołach ponadgimnazjalnych, ze względu na fakt powszechnego korzystania przez młodzież z ofert salonów urody.

Przekazano 585szt. ulotek i 14 planów higieny w 10 salonach fryzjerskich, 2 kosmetycznych, 1 kosm. – fryz., 1 studiu tatuażu. Ulotki kampanii „HCV. Jestem świadom” w ilości 350 szt. otrzymały także podmioty działalności leczniczej – 13 placówek w powiecie.

Akcja: „Profilaktyka wad postawy dzieci - Lekki tornister”

Cele - zwiększenie świadomości i wiedzy o występującym zagrożeniu w postaci wad postawy,

szczególnie uczniów szkół podstawowych, wdrożenie działań edukacyjnych z zakresu wad postawy, motywowanie uczniów do prawidłowego i zdrowego trybu życia, zwrócenie uwagi dzieciom, rodzicom, opiekunom, nauczycielom na problem przeciążonych plecaków i tornistrów.

Zasięgi: mieszkańcy powiatu drawskiego (bezpośrednie i pośrednie działania - 17 osób).

Wybrane działania:

- 1 list intencyjny do dyrektorów szkół podstawowych – 13 osób;
- 1 informacja na stronie internetowej Stacji.

Działania dotyczyły zachęty do uczestnictwa w krajowym konkursie GIS i Fundacji Rosa pt. „Mały ekspert ds. Lekkiego Tornistra”, skierowanego do uczniów klas 0 – III szkół podstawowych i ich nauczycieli. Konkurs miał na celu zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków a w konsekwencji zagrożenie wadami postawy i chorobami kręgosłupa.

Akcja: „Profilaktyka nowotworów”

Zasięgi: mieszkańcy powiatu drawskiego (bezpośrednie i pośrednie działania - 301 osób).

Wybrane działania:

- 3 informacje na stronie internetowej Stacji;
- 3 listy intencyjne do instytucji w powiecie (298 odbiorców).

Działania PIS to informowanie na bieżąco i zachęta do badań profilaktycznych proponowanych przez Zachodniopomorskie Centrum Onkologii w Szczecinie. W roku 2017 dzień 4 lutego – 17 Światowy Dzień Walki z Rakiem wiązał się z zorganizowaniem w całym kraju Dnia Otwartego Onkologicznych Ośrodków Diagnostyczno – Leczniczych, badania profilaktyczne prowadziło ZCO w Szczecinie – Golęcinie. Także program przesiewowych badań mammograficznych w województwie zachodniopomorskim promowany przez ZPWIS w Szczecinie i ZOW NFZ został zarekomendowany instytucjom, placówkom edukacyjnym, osobom publicznym i prywatnym w powiecie drawskim.

Akcja: „Europejski Dzień Seniora” 20 października

Zasięgi: mieszkańcy powiatu drawskiego (bezpośrednie i pośrednie działania – 53 osoby).

Wybrane działania:

- 1 list intencyjny do stowarzyszeń seniorskich w powiecie (4 odbiorców);
- 1 spotkanie edukacyjne z Seniorami – prezentacja „Zdrowy styl życia” – 29 uczestników;
- 1 dystrybucja materiałów edukacyjnych (20 odbiorców).

W dniu 19.10.2017. w Sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Drawsku Pomorskim odbyło się spotkanie edukacyjne z Seniorami miasta i gminy Drawsko Pomorskie. Przeprowadzono prelekcję z prezentacją nt. zasad prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej seniorów, przekazano ulotki informacyjne WSSE w Szczecinie „Zdrowy styl życia seniora” i ulotki „Stop grypie!”.

Podsumowanie i wnioski.

Zakres działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia w 2017 roku zgodnie z opracowanym Planem Zasadniczych Zamierzeń na rok 2017 obejmował przede wszystkim realizację zadań w zakresie profilaktyki stosowania używek, tj. substancji psychoaktywnych, gł. wyrobów tytoniowych i narkotyków, w tym tzw. nowych narkotyków - „dopalaczy”.

W niniejszym opracowaniu opisano podstawowe aspekty sytuacji epidemiologicznej w powiecie drawskim w zakresie chorób zakaźnych i zawodowych oraz wyniki nadzoru sanitarnego, a także działalność oświatowo-zdrowotną i promocję zdrowia.

Działalność Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu drawskiego w 2017r. oprócz stałego nadzoru nad obiektami znajdującymi się w ewidencji polegała również na prowadzeniu działań poza kontrolnych, szczególnie w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Prowadzona przez Państwową Inspekcję Sanitarną działalność kontrolno-edukacyjna, w tym wdrażanie procedur identyfikacji i oceny zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych, przynosi zadawalające efekty między innymi:

- sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie jest korzystna i nie odbiega od sytuacji epidemiologicznej w województwie zachodniopomorskim, ponadto nie zanotowano zagrożeń związanych z wystąpieniem chorób szczególnie niebezpiecznych
- osiągnięto wysoki odsetek realizacji szczepień ochronnych,
- uzyskano poprawę warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo -

wychowawczych (ergonomia stanowiska pracy ucznia, higiena pracy umysłowej, możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych).

- wyegzekwowano poprawę stanu higieniczno-sanitarnego znacznej liczby obiektów użyteczności publicznej, podmiotów działalności leczniczej, zakładów pracy oraz obiektów produkujących i wprowadzających do obrotu żywność, zakładów pracy dzięki planowanym i akcyjnym działaniom kontrolnym również w godzinach popołudniowych ,
- kontrole sanitarne obiektów użyteczności publicznej wykazały, iż stan sanitarno-techniczny zakładów ulega poprawie, obserwuje się dbałość właścicieli obiektów o prawidłowy stan sanitarny,
- do czynników wpływających pozytywnie na stan sanitarny powiatu w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego można zaliczyć: zgodność realizacji nadzorowanych obiektów z przepisami prawnymi, przestrzeganie wymagań sanitarnych, higienicznych i zdrowotnych obiektu na etapie projektu budowlanego
- w przypadkach stwierdzenia stwierdzenia niewłaściwej jakości wody do spożycia przez ludzi wydawano decyzje o braku przydatności wody, a po przeprowadzeniu przez podmioty odpowiedzialne za dostarczanie wody działań naprawczych woda odpowiadała wymaganiom określonym w przepisach prawa,
- do PPIS wpłynęło 18 Interwencji, z czego 5 zostało przekazanych zgodnie z kompetencjami do innych organów, 13 zostało rozpatrzonych, a za zasadne uznano 7. W wyniku podjętych działań nadzorowych wyegzekwowano obowiązki wynikające z przepisów prawa.
- bezpieczeństwo żywności zapewniano głównie poprzez przeprowadzanie urzędowych kontroli żywności, prowadzeniu poradnictwa w trakcie czynności kontrolnych czy też w trakcie szkolenia dla przedsiębiorców z naszego powiatu
- uzyskano poprawę warunków nauczania i wychowania dzieci i młodzieży poprzez wyegzekwowanie wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi,
- działalność inspekcji sanitarnej na terenie powiatu oprócz stałego nadzoru nad obiektami znajdującymi się w ewidencji, polegała również na prowadzeniu działań pozakontrolnych, szczególnie w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizacja swoje zadania przy znacznej współpracy z mediami, komenda Powiatową Policji i Straży Pożarnej oraz Starostwa.

W ramach działalności kontrolno-represyjnej w 2017 r. przeprowadzono ogółem 1111 kontroli i wizytacji . Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim wydał 325 decyzji administracyjnych oraz 136 decyzji finansowych. Wydano również 4

tytuły wykonawcze w celu przymuszenia do wykonania obowiązków określonych w decyzjach, nałożono 27 mandatów karnych na kwotę 5.800,00 zł,

W związku ze zgłoszeniem chorób zakaźnych przeprowadzono 117 wywiady epidemiologiczne.

W zakresie urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody oraz prowadzonego nadzoru epidemiologicznego chorób zakaźnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim pobrał 397 próbek do badań laboratoryjnych, wykonano 1183 oznaczeń fizycznych w zakresie higieny procesu nauczania oraz higieny komunalnej.

Wyniki nadzoru są wykorzystywane do planowania działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu wyeliminowania potencjalnych zagrożeń oraz stanowią podstawę do dokonania oceny bezpieczeństwa stanu sanitarnego powiatu.

Należy zaznaczyć iż, w działalności kontrolnej doskonalono wdrożone systemy zarządzania jakością(zgodne z normą PN-EN ISO/IEC17020:2012). Gwarantują one uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia ludzkiego oraz poprawia poziom świadczonych usług.

Należy nadmienić, że powyższe efekty osiągnięto dzięki dużemu zaangażowaniu zatrudnionego w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Drawsku Pomorskim personelowi, który systematycznie podnosi poziom wiedzy merytorycznej.

W wyniku przeprowadzonej oceny stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie wyznaczono obiekty i dziedziny, w których konieczne jest prowadzenie wzmożonego nadzoru i działań w 2018r., w tym między innymi:

- intensyfikacja nadzoru nad zakładami świadczącymi usługi kosmetyczne , fryzjerskie, odnowy biologicznej, w celu zapobiegania występowania chorób zakaźnych,
- wzmożenie nadzoru nad obiektami i urządzeniami, które wykazywały w latach poprzednich uchybienia higieniczno-sanitarne we wszystkich obszarach inspekcji sanitarnej,
- kontynuowanie nadzoru nad kąpieliskami i miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli,
- realizacja zadań profilaktycznych skierowanych na zmniejszenie rozprzestrzeniania się chorób wśród ludności powiatu poprzez ciągłą obserwację sytuacji zdrowotnej ludności powiatu,
- intensyfikacja działań mających na celu poprawę systemu zgłoszeń i rejestracji chorób zakaźnych, który przyczyni się do szybkiego i dokładnego rozeznania sytuacji epidemiologicznej chorób,

- konsekwentne realizowanie polityki zdrowotnej w zakresie przepisów sanitarnych i szczepień profilaktycznych, której zadaniem jest opanowanie wielu problemów związanych z chorobami zakaźnymi,
- kontynuowanie działań w zakresie higieny pracy, które związane są między innymi z ochroną pracowników przed utratą zdrowia, która może nastąpić w wyniku oddziaływania czynników (fizycznych, chemicznych, biologicznych) związanych ze środowiskiem pracy,
- prowadzenie monitoringu związanego z wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych,
- w celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności kontynuowany będzie nadzór sanitarny w zakresie skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej oraz stan obiektów na zgodność z wymogami prawa żywnościowego w obiektach żywności i żywienia,
- kontynuowanie działań z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, których celem jest promowanie zdrowego stylu życia poprzez rozszerzanie świadomości społecznej i propagowanie osobistej odpowiedzialności zdrowotnej.

Analiza wyników działań prowadzonych na terenie powiatu drawskiego wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego jest stabilny. Nadal jednak, stwierdza się negatywne zjawiska w sferze higieniczno-sanitarnej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności stałego i systematycznego nadzoru obejmującego działania profilaktyczne, monitoringowe, jak również naprawcze.